

**ŠTÁTNY VETERINÁRNY A POTRAVINOVÝ
ÚSTAV BRATISLAVA**

**ROZBOR ČINNOSTI
ZA ROK 2008**

BRATISLAVA, FEBRUÁR 2009

Obsah

1	Identifikácia organizácie	3
2	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	5
2.1	Stručná charakteristika organizácie	5
2.2	Predmet činnosti ŠVPÚ Bratislava	6
3	Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly	10
4	Činnosť organizácie a jej náklady	12
5	Rozpočet organizácie	41
6	Personálne zabezpečenie	50
6.1	Vedúci pracovníci (Vedenie ústavu):	50
6.2	Organizačná štruktúra ŠVPÚ Bratislava	51
6.3	Organizačné členenie ŠVPÚ Bratislava	52
6.4	Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti	53
7	Ciele a prehľad plnenia	65
8	Hodnotenie a analýza vývoja organizácie	72
9	Hlavné skupiny užívateľov výstupov	78
10	Činnosť národných referenčných laboratórií a referenčných laboratórií	79
11	Tabuľky	147

1 Identifikácia organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava (ďalej len „ŠVPÚ Bratislava“) je špecializovanou príspevkovou organizáciou na vykonávanie veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky a skúšania na území Slovenskej republiky spôsobmi a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch o veterinárnej starostlivosti, v zákone o potravinách, v krmovinovom práve a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch v týchto oblastiach a plnenie úloh v zmysle rozhodnutí Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) a Ministerstvo pôdohospodárstva SR (ďalej len „MP SR“).

Adresa: **Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava**
Botanická ulica, číslo 15
842 52 Bratislava 4
Telefón: 60258 111, Fax: 65427 461
<http://www.svuba.sk>, e-mail: svuba@svuba.sk

Zriaďovateľ: **Ministerstvo pôdohospodárstva SR**

Vedenie ústavu:

Riaditeľ ŠVPÚ: **MVDr. Kamil Boleček**
Telefón: 60258 112, Fax: 65427 461
e-mail: kbolecek@svuba.sk

Námestník riaditeľa pre odbornú činnosť: **MVDr. Pavol Štefánik**
Telefón: 60258 224, Fax: 65427 461
e-mail: stefanik@svuba.sk

Vedúci odboru ekonomiky a vnútornej správy: **Ing. Ján Drobný**
Telefón: 60258 113, Fax: 65427 461
e-mail: jandrobny@svuba.sk

Manažér kvality: **Ing. Ľubica Štullerová**
Telefón: 60258 119, Fax: 65427 461
e-mail: stullerova@svuba.sk

Vedúca Skúšobného laboratória a
vedúca odboru hygienických disciplín

MVDr. Alexandra Šlezárová
Telefón: 60258 335, Fax: 65423 525
e-mail: aslezarova@svuba.sk

Vedúca odboru epizootológie

MVDr. Ľudmila Šedivá
Telefón: 60258 246
e-mail: sediva@svuba.sk

2 Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

2.1 Stručná charakteristika organizácie

Štátny veterinárny ústav Bratislava vznikol 14. októbra 1941. Bol zriadený zákonom č. 235/1941 Sl. zák., ktorý odhlasoval snem Slovenského štátu a jeho prvý názov bol Štátny diagnostický veterinárny ústav Bratislava.

Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy SSR rozhodnutím č.1800/1989 ORL, zo dňa 28. 2. 1989 zriadilo zo zostávajúcej časti zrušenej štátnej rozpočtovej organizácie Ústredného štátneho veterinárneho ústavu so sídlom v Bratislave štátnu rozpočtovú organizáciu s názvom Štátny veterinárny ústav so sídlom v Bratislave.

Rozhodnutím MP SR č. 2079/1993-100 zo dňa 21. 6. 1993 bola zmenená s účinnosťou od 1. júla 1993 hospodársko-právna forma organizácie Štátneho veterinárneho ústavu Bratislava, z rozpočtovej organizácie na príspevkovú.

Rozhodnutím MP SR č. 917/2002-920/162 zo dňa 14. 5. 2002 bol zmenený názov organizácie zo Štátneho veterinárneho ústavu Bratislava na Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava.

Dňa 1. 6. 2005 bol na pôde ŠVPÚ Bratislava zriadený Certifikačný orgán pre certifikáciu pracovníkov vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov. Tento certifikačný orgán priamo podlieha riaditeľovi ŠVPÚ Bratislava.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava vykonáva činnosti úradného veterinárneho laboratória podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 99/2008 Z. z. a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Rozhodnutím MP SR republiky číslo 1907/2007 zo dňa 11.9.2007 sa s účinnosťou 1.10.2007 zlúčila zanikajúca príspevková organizácia Štátny veterinárny a potravinový ústav Nitra so sídlom Akademická 3, 949 01 Nitra, IČO: 00597511 s príspevkovou organizáciou, právnym nástupcom, ŠVPÚ Bratislava so sídlom Botanická 15, 842 52 Bratislava.

2.2 Predmet činnosti ŠVPÚ Bratislava

Predmetom činnosti ŠVPÚ Bratislava je vykonávanie veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky a skúšania potravín a surovín živočíšneho i rastlinného pôvodu na území Slovenskej republiky spôsobmi a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch o veterinárnej starostlivosti, v zákone o potravinách, v krmivovom práve a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch v týchto oblastiach a plnenie úloh v zmysle rozhodnutí MP SR a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

Vo svojich činnostiach Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava (ďalej len ústav)

- vykonáva laboratórnu diagnostiku, skúšanie, analýzy a testy úradných vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu a ich zložiek na zdravotnú a hygienickú bezchybnosť a biologickú hodnotu, ako aj ich identifikáciu, falšovanie a autenticitu potravín z hľadiska ich bezpečnosti, kvality a dodržania požiadaviek ustanovených príslušnými zákonmi, potravinovým kódexom a osobitnými predpismi,
- vykonáva laboratórnu diagnostiku, skúšanie, analýzy a testy úradných vzoriek krmív a krmných komponentov biologického pôvodu na zdravotnú bezchybnosť a výživnú hodnotu,
- vykonáva analýzy cudzorodých látok v potravinách, krmivách, surovinách a zložkách používaných na ich výrobu,
- plní úlohy na úseku veterinárnej starostlivosti o zdravie zvierat, formou diagnostiky pôvodcov chorôb a hynutia zvierat a diagnostiky zoonóz a ich monitorovania,
- spolupracuje pri vypracovávaní preventívnych programov pre jednotlivé druhy zvierat podľa požiadaviek ŠVPS SR,
- objasňuje príčiny produkčných a reprodukčných porúch,
- vykonáva laboratórnu diagnostiku, skúšanie, analýzy a testy úradných vzoriek pitných a povrchových vôd,
- vykonáva laboratórnu diagnostiku, skúšanie, analýzy a testy úradných vzoriek biologického / klinického a toxikologického materiálu,
- vykonáva ekologickú diagnostiku na ochranu životného prostredia,
- poskytuje odbornú konzultačnú a poradenskú službu, vypracováva odborné stanoviská, štúdie a expertízy,
- vykonáva vyšetrenia tabaku a tabakových výrobkov,

- vykonáva kontrolu obsahu rádioaktívnych látok v potravinách, krmivách, surovinách a polotovaroč poľnohospodárskej výroby,
- monitoruje prítomnosť hormonálnych látok a ich rezíduí u živých zvierat a v produktoch živočíšneho pôvodu,
- spolupracuje pri registrácii liečiv, pri príprave antigénov a vakcín pre potrebnú diagnostickú činnosť, ako aj pre komerčné účely,
- predkladá výsledky laboratórných diagnóz, skúšania, analýz a testov úradných vzoriek príslušným orgánom veterinárnej a potravinovej správy a Ministerstvu pôdohospodárstva SR,
- vykonáva certifikáciu osôb v oblasti senzorického posudzovania potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov, v oblastiach akreditácie: a) Potravinárske a poľnohospodárske výrobky b) Vína
- poskytuje služby laboratórnej diagnostiky na skúšanie, analýzy a testovanie vzoriek iných ako úradných,
- spolupracuje v rámci schválenej národnej referencie s príslušnými referenčnými laboratóriami Európskeho spoločenstva ako aj s laboratóriami v rámci Slovenskej republiky, najmä na zabezpečenie:
- školenia a preškolenia zamestnancov s cieľom získať a zvyšovať odbornú spôsobilosť,
- účasti na pravidelných porovnávacích testoch spôsobilosti na úrovni Európskeho spoločenstva,
- Národné referenčné laboratóriá plnia požiadavky referenčných laboratórií ES pokiaľ ide o laboratórnú diagnostiku; v prípade, že ide o skúšanie, analýzy alebo testy, ktoré sa nevykonávajú v Slovenskej republike, zabezpečia odoslanie vzoriek do príslušného referenčného laboratória v rámci EÚ,
- zavádza a vyvíja nové laboratórne metódy v laboratórnej diagnostike kompatibilne s medzinárodnými požiadavkami, spolupracuje s vedecko-výskumnými a výrobnými pracoviskami na území Slovenskej republiky a v zahraničí pri príprave, riešení a realizácii vývojových, výskumných a realizačných projektov a grantov,
- organizuje odborné školenia, kurzy, semináre a ďalšie vzdelávacie aktivity pre všetky skupiny užívateľov výstupov organizácie (Ministerstvo pôdohospodárstva SR, iné ústredné orgány štátnej správy, ŠVPS SR a organizácie ňou riadené, chovatelia spoločenských a hospodárskych zvierat, prvovýrobcovia, spracovatelia, výrobcovia

a predajcovia potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, tabaku a tabakových výrobkov, krmív a iných produktov, iné skupiny zákazníkov), ako aj pre odborných zamestnancov ústavu, študentov univerzít a stredných škôl,

- podieľa sa na pregraduálnom a postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a iných odborných pracovníkov z oblasti laboratórnej diagnostiky,
- podieľa sa na výskumnej činnosti v spolupráci s inými právnymi subjektami na území Slovenskej republiky a v zahraničí,
- v zmysle platných zákonov a iných predpisov hospodári podľa svojho rozpočtu nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia, v ktorom je zahrnutý aj príspevok od zriaďovateľa,
- sústreďuje všetky príjmy a realizuje všetky výdavky prostredníctvom účtov vedených v Štátnej pokladnici.

Strednodobý výhľad organizácie:

V dôsledku racionalizácie veterinárnej diagnostickej činnosti na Slovensku dňa 1.10.2007 Ministerstvo pôdohospodárstva zlúčilo ŠVPÚ Bratislava s ŠVPÚ Nitra s tým, že vzniklo Detašované skúšobné laboratórium Nitra ako jeden z odborov ŠVPÚ Bratislava.

V priebehu roka 2008 sa uskutočnila racionalizácia činností na uvedených pracoviskách s tým, že sa odstránili duplicitné činnosti a zefektívnila sa činnosť najmä úzko spätá s činnosťou národných referenčných a referenčných laboratórií.

ŠVPÚ Bratislava v dôsledku požiadaviek kontrolných orgánov ŠVPS SR (Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky), KVPS (Krajská veterinárna a potravinová správa), RVPS (Regionálna veterinárna a potravinová správa) v posledných rokoch výrazne preorientoval svoju činnosť na laboratórnu diagnostiku zdravotnej nezávadnosti potravín v celom rozsahu.

Svoju činnosť zameriavame i na vzrastajúce požiadavky v oblasti falšovania potravín. Táto požiadavka je aktuálna v období, keď cena potravín vzrastá a snaha obchodných reťazcov, ale i nakupujúcich, je predávať a kupovať čo najlacnejšie potraviny, čo vedie ani nie k zdravotnej rizikovosti, ale najmä k zapracovaniu menej hodnotných komponentov do výrobkov a k zapracovaniu nedeklarovaných komponentov.

S touto aktivitou výrobcov úzko súvisí i používanie nedeklarovaných komponentov spôsobujúcich alergie - alergénom najmä najmladšej ľudskej populácie. Naše pracoviská zvládli diagnostiku alergénov v potravinách v plnom rozsahu.

Neustále pokračuje posilňovanie diagnostických činností v oblasti činností národných referenčných laboratórií (ďalej len „NRL“).

- v priebehu rokov 2008 – 2010 NRL pre diagnostiku rezíduí pesticídov v potravinách najmä rastlinného pôvodu musia zaviesť sledovanie ďalších minimálne 50 druhov rezíduí pesticídov.
- spomenuté NRL v rokoch 2008 – 2010 je zapojené do celoslovenského monitorovania salmonel u moriek a ošípaných. Zároveň prebieha monitoring brojlerov z obchodnej siete na prítomnosť baktérií rodu *Campylobacter* a *Salmonell*. Samozrejmosťou je sledovanie antibiotickej rezistencie metódou minimálnej inhibičnej koncentrácie (MIC).
- značný rozvoj nastal v činnosti NRL pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse najmä v oblasti falšovania potravín.
- prioritu v rokoch 2008 – 2010 dostáva činnosť v oblasti Národného referenčného laboratória tuberkulózy a iných mykobakteriôz najmä po exaktnom dôkaze prenosu mykobaktérií zo zvierat na človeka.
- značné rozšírenie činnosti v nasledujúcich rokoch bude i v oblasti sledovania hormonálnych látok u zvierat určených na potravinové potreby, ako i zvierat športových a záujmových.
- v poslednom období začínajú výrobcovia potravín používať k devitalizácii choroboplodných zárodkov ionizujúce žiarenie, úlohou referenčného laboratória pre rádiometriu a rádiológiu bude urýchlene zaviesť objektívne a rýchle kontrolné metodiky.
- v oblasti mlieka ako nenahraditeľnej potraviny hrá nezastupiteľné miesto činnosť NRL pre mlieko a mliečne výrobky najmä v oblasti falšovania, prítomnosti rezíduí inhibičných látok (RIL) i nutričných parametrov.
- nezastupiteľnú činnosť v rámci SR vykonávajú a budú vykonávať NRL pre rezíduá konkretizované v rozhodnutí Komisie EÚ z 10.2.2006, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 98/536/ES, ktorým sa uvádza zoznam národných referenčných laboratórií pre zisťovanie rezíduí.

Je len samozrejmosťou, že v ďalších diagnostických činnostiach:

oblasť zdravia zvierat

kontrola zdravotnej nezávadnosti potravín, surovín a krmív

ako i požiadavky majiteľov drobných a spoločenských zvierat na kvalitnú laboratórnu diagnostiku budú saturované v plnom rozsahu.

3 Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly

Všeobecné zásady organizácie a hospodárenia

1. ŠVPÚ Bratislava je štátna príspevková organizácia, začlenená do riadiacej pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.
2. ŠVPÚ Bratislava hospodári s finančnými prostriedkami získanými jednak zo štátneho rozpočtu, ktoré prideluje zriaďovateľ - Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky na základe kontraktu uzatvoreného na jeden rok. V tomto kontrakte sú presne definované zásady riešenie tvorby platobných podmienok, ako aj účelové činnosti, na ktoré sú finančné prostriedky pridelené. Hospodári taktiež s finančnými prostriedkami získanými v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov s inými právnickými a fyzickými osobami. Riadi sa pritom platnými právnymi predpismi o hospodárení v príspevkových organizáciách. Dbá o to, aby finančné prostriedky boli vynakladané a použité čo najhospodárnejšie a najúčelnejšie.
3. ŠVPÚ Bratislava uhrádza výdavky na prevádzkovú činnosť, opravy a údržbu základných prostriedkov, ako aj na investície a iný hmotný majetok z vlastných zdrojov. V prípade, že tieto potreby z objektívnych príčin nestačí uhrádzať z vlastných zdrojov tvorby, zriaďovateľ prispieva na úhradu jeho prevádzky a bežnej investičnej činnosti.
4. Zriaďovateľ určuje ŠVPÚ Bratislava taktiež výšku kapitálového transferu na vybrané investičné akcie. V prípade, že doba realizácie presahuje rozpočtový rok príspevok je jednorázovo-účelový. Ak pri realizácii investičnej akcie dôjde k úspore investičných nákladov (nie v dôsledku zmeny projektu) alebo k prekročeniu rozpočtových nákladov, určený účelový príspevok na investície sa nemení.
5. ŠVPÚ Bratislava môže vykonávať vedľajšiu hospodársku činnosť nad rámec svojej hlavnej činnosti pre ktorú bol zriadený, s podmienkou, že plní úlohy určené zriaďovateľom a že prostriedky získané touto činnosťou využíva na skvalitňovanie služieb poskytovaných v oblasti hlavnej činnosti. Riadi sa pritom platnými právnymi predpismi.
6. Detašované skúšobné laboratórium Nitra je v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zriadené ako Vnútroštruktúrna organizačná jednotka ŠVPÚ Bratislava (ďalej len VOJ), so všetkými právami a povinnosťami vyplývajúcimi z jednotlivých ustanovení tohoto zákona.

7. Právna zodpovednosť

Pri svojej činnosti musia zamestnanci ŠVPÚ Bratislava bezpodmienečne a presne dodržiavať zákony a iné právne predpisy a celá činnosť musí byť vykonávaná v súlade s nimi.

8. Spoluúčasť na riadení

Účasť zamestnancov ŠVPÚ Bratislava na riadení je organizovaná formou spolupráce s vedením ŠVPÚ Bratislava cez činnosti rôznych poradných komisií a odborných zamestnancov.

9. Zodpovednosť za riadenie

Jediný zodpovedný vedúci za riadenie ŠVPÚ Bratislava je riaditeľ ŠVPÚ Bratislava. Všetky organizačné útvary v ŠVPÚ Bratislava sú riadené jedným zodpovedným vedúcim. Každý zamestnanec je podriadený len jedinému zodpovednému vedúcemu, od ktorého prijíma príkazy a jemu zodpovedá za plnenie stanovených úloh. Všetky služobné písomnosti, správy a informácie musí zamestnanec predkladať vyšším vedúcim zamestnancom len prostredníctvom svojho vedúceho.

10. Zásady kolektívnej spolupráce

Organizačné útvary sa pri výkone svojej činnosti navzájom informujú a spolupracujú. Operatívnosť pri plnení bežných základných úloh vyžaduje prehlbovať dobré partnerské vzťahy a neformálny pracovný styk. Pri spolupráci treba voliť čo najjednoduchšie formy. Používať písomnú formu sa odporúča pri riešení osobitne zložitých úloh a pri hospodársko-finančných úkonoch.

4 Činnosť organizácie a jej náklady

ŠVPÚ Bratislava zabezpečuje veterinárnu laboratórnu diagnostiku v intenciách požiadaviek Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a príslušných krajských a regionálnych veterinárnych správ:

KVPS Bratislava	-	RVPS Bratislava
	-	RVPS Senec
KVPS Trnava	-	RVPS Trnava
	-	RVPS Galanta
	-	RVPS D. Streda
	-	RVPS Senica
KVPS Nitra	-	RVPS Nitra
	-	RVPS Šaľa
	-	RVPS Levice
	-	RVPS N. Zámky
	-	RVPS Topoľčany
	-	RVPS Komárno
KVPS Trenčín	-	RVPS Trenčín
	-	RVPS Nové Mesto n. Váhom

Pre všetky RVPS, na území SR poskytuje servis v špecializovaných činnostiach ako je:

- vyšetrenia rezíduí pesticídov
- vyšetrenia nitrózoamínov
- vyšetrenia tabakových výrobkov
- autenticita medu a liehu
- kontrola obsahu rádioaktívnych látok v potravinách, krmivách, surovinách a polotovaroach poľnohospodárskej výroby
- vyšetrenia hormonálnych látok

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj pre súkromných veterinárnych lekárov v rozsahu ich požiadaviek. Rozširuje sa diagnostika ochorení u drobných a spoločenských zvierat.

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj podnikateľským subjektom formou analýz potrebných pre výstupnú kontrolu hlavne zdravotnej bezchybnosti potravín, krmív i kontroly zdravia zvierat.

ŠVPÚ Bratislava prostredníctvom svojich referenčných laboratórií a národných referenčných laboratórií poskytuje služby pre ostatné Štátne veterinárne a potravinové ústavy (ďalej ŠVPÚ) a Štátny veterinárny ústav (ďalej ŠVÚ), pričom tieto jeho laboratóriá sú úzko prepojené na príslušné referenčné laboratóriá EÚ, viď. „Činnosť referenčných laboratórií“.

V rámci poskytnutých služieb priamo v prevádzkach poľnohospodárskych závodov zasahovali nasledovné oddelenia:

- oddelenie patologickej morfológie a diagnostiky besnoty	10 zásahov v teréne
- oddelenie bakteriológie	2 zásahy v teréne
- laboratórium klinickej diagnostiky	184 zásahov v teréne

Náklady organizácie sú uvedené v kapitole 5

Činnosť organizácie v oblasti akreditácie

V roku 2008 bola vypracovaná nová Príručka kvality Detašovaného skúšobného laboratória Nitra, v ktorej je popísaný systém manažérstva kvality, metrologie a dokumentácie v detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra už zosúladený s pracoviskom v Bratislave. Následne dňa 15.2.2008 Slovenská národná akreditačná služba (ďalej SNAS) vykonala dohľad a rozšírenie akreditácie v Detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra. Výsledkom bolo vydanie nového Osvedčenia o akreditácii č. **S-134**, podľa **STN EN ISO/IEC 17025:2005**, s prílohou – Rozsah akreditácie - zoznam akreditovaných skúšok, rozšírený o nové akreditované skúšky.

V máji 2008 bol v Skúšobných laboratóriách Bratislava vykonaný audit SNAS súvisiaci s dohľadom a rozšírením akreditácie o nové skúšky. Následne nám bolo SNAS udelené nové Osvedčenie o akreditácii č. **S-127**, podľa **STN EN ISO/IEC 17025:2005**, aj s novou prílohou.

12.8.2008 sme požiadali SNAS o reakreditáciu „**Certifikačného orgánu** pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov“ - Osvedčenie o akreditácii č. **050/O-011**, s platnosťou do 1.3.2009. Certifikačný orgán je akreditovaný podľa **STN EN ISO/IEC 17024:2003** „Všeobecné požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu osôb“.

Oblasť akreditácie Certikačného orgánu je nasledovná:

- certifikácia osôb pre senzorické skúšky potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov
- certifikácia osôb pre senzorické skúšky vína

Dňa 28.1.2009 bolo Slovenskou národnou akreditačnou službou vykonané posúdenie v rámci reakreditácie Certifikačného orgánu.

Ďalšie plány súvisiace s akreditáciou sú uvedené v „**Cieľoch kvality na rok 2009**“

Metrológia

V priebehu roka sa podľa plánu vykonávala externá metrologická kontrola niektorých meradiel a zariadení (servis, overenie alebo kalibrácia váh a dilumatov, sít, refraktometrov, piestových pipiet, teplomerov a tlakomerov). Za externe overenie, resp. kalibráciu sledovaných meradiel sa v hodnotenom období vynaložilo 275 000 .- Sk.

Bol zautualizovaný a doplnený zoznam meradiel a zariadení podľa aktuálneho stavu na oddeleniach a súčasne boli skontrolované a doplnené karty meradiel a zariadení . oznacenia na zariadeniach

„Ciele kvality na rok 2009“

Oddelenie sérologie, virológie a molekulárnej biológie:

- zvalidovať a akreditovať Elisa metódu na detekciu protilátok proti Blue tongue.
- spracovať surveillanace tularémie, leptospír a toxoplazmozy za rok 2008 v SR
- zavedenie skriningovej metódy na novú genet. modif. sóju: A 2704-12 (ACS-GMO05-3) pomocou identifikácie PAT genu.

Oddelenie mikrobiológie, parazitológie a mykológie:

- zúčastňovať sa testov EQAS, organizovaných EÚ - CRL Salmonella Bilthoven
- zaviesť používanie chromogénnych médií v rutinej praxi identifikácie kvasiniek – vypracovať metódu
- otestovať diagnostickú súpravu na rýchlu diagnostiku Giardia spp. a zvážiť jej využitie v laboratóriu
- pokračovať v monitoringu výskytu dirofilariózy na Slovensku
- spracovať surveillance toxokarózy a toxaskarózy za rok 2008 pre Parazitologický ústav SAV

Oddelenie chromatografie:

- podľa dlhodobého plánu EÚ na zavádzanie stanovení rezíduí pesticídov, rozšíriť metódy na stanovenie pesticídov o ďalšie požadované analyty
- dokončiť validáciu metódy na stanovenie bromidov
- v spolupráci s MVDr. Lorkom pripraviť Lab System, aby sa dali preklápať výsledky rezíduí pesticídov priamo do EFSA podľa ich požiadaviek

Oddelenie chémie a toxikológie:

- stanovenie farbiva E120, kyselina karmínová v mäsových výrobkoch.
- stanovenie 3-metylhistidínu v mäsových výrobkoch.
- stanovenie mykotoxínov T-2, HT-2 metódou HPLC

Oddelenie hygieny potravín:

Laboratórium chémie :

- doplniť štatistický zoznam (katalóg) z výsledkov a výpočtov množstva mäsa

v mäsových výrobkoch, vyšetrovaných na oddelení, od nadobudnutia platnosti Výnosu 1985/2004 – 100 pre mäsové výrobky

- vytvoriť štatistický zoznam (katalóg) hodnôt nemäsových bielkovín (sójových, mliečnych, a iných) monitorovaných v mäsových výrobkoch od roku 2005- 2007
- priebežne získavať výsledky z potravín balených v ochrannej atmosfére podľa metodiky na stanovenie zvyškového kyslíka

Laboratórium mikrobiológie :

- validovať metódu na stanovenie Stafylokokového enterotoxínu, rýchlou metódou pomocou mikrobiologického zariadenia VIDAS
- validovať metódu na stanovenie rodu Campylobacter rýchlou metódou pomocou mikrobiologického zariadenia VIDAS
- pokračovať v sledovaní čistoty ovzdušia prostredia laboratórnych priestorov ústavu, pomocou zariadenia MAS-100 Eco a zariadenia DEZOSTER na sledovanie spádov v ovzduší
- odskúšať a akreditovať metódu na stanovenie prítomnosti a počtu bifidobaktérií v mliečnych produktoch

Oddelenie detekcie cudzorodých látok:

- rozšíriť metódu na stanovenie pesticídov (rastlinné komodity) o ďalšie analyty a pripraviť na akreditáciu (LC/MS/MS)
- rozšíriť metódu na stanovenie antioxidantov o ďalšie analyty (HPLC)
- rozšíriť metódu na stanovenie pesticídov v živočíšnych komoditách (GC/MS) o ďalšie analyty a pripraviť na akreditáciu
- rozšíriť metódu na stanovenie Nitroimidazolov o ďalšie analyty (GC/MS)
- zaviesť, zvalidovať metódu na stanovenie nesteroidných protizápalových látok na LC/MS/MS.

Oddelenie fyzikálnochemických analýz:

- zvalidovať a doakreditovať stanovenie hrubej vlákniny v krmivách
- zvalidovať a doakreditovať stanovenie cukrov v krmivách
- zvalidovať metódu na stanovenie nikotínu v tabaku

Oddelenie senzorickej analýzy:

- vypracovať ŠPP upravujúce podmienky vydávania Osvedčenia posudzovateľa

Certifikačný orgán pre certifikáciu osôb

vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov:

- zapracovať opodstatnené pripomienky z dotazníkov spokojnosti zákazníka do štandardných pracovných postupov CO,
- prepracovať „Vypracované študijné materiály“ v ŠPP CS 03 Výber a výcvik kandidátov – víno
- aktualizovať www. stránku minimálne štvrt'ročne

Útvar riadenia kvality:

- zrealizovať reakreditáciu Certifikačného orgánu pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov
- zabezpečiť priebeh auditov SNAS súvisiacich s dohľadmi a rozšírením akreditácie o novo zavedené skúšky Skúšobných laboratórií ŠVPÚ Bratislava
- upraviť software na hodnotenie dodávateľov cez intranetovú sieť organizácie
- aktualizovať Smernicu pre tvorbu a riadenie dokumentácie a Smernicu pre manipuláciu s predmetmi skúšania
- zabezpečiť možnosť vystaviť zákazníkovi anglickú verziu protokolu o skúške
- zabezpečiť anglickú verziu webstránky ústavu

Detailované skúšobné laboratórium Nitra

Oddelenie hygieny potravín a krmív

- zaviesť a pripraviť na akreditáciu metódu stanovenia baktérií mliečneho kysnutia
- aktualizovať ŠPP na prípravu živných pôd,
- zúčastniť sa medzilaboratórných testov,
- akreditovať senzorické posudzovanie krmív a zúčastniť sa senzorických skúšok
- zavádzanie nových metód podľa aktuálnych možností
- účasť na vzdelávacích akciách podľa aktuálnych možností,
- príprava referenčných a kalibračných vzoriek pre CSL a ďalšie skúšobné laboratória

- organizovanie MSS na stanovenie somatických buniek v mlieku a MSS na zloženie mlieka pre ostatné laboratóriá na Slovensku
- organizovanie školení vzorkárov
- zavádzanie nových metód podľa aktuálnych možností
- spolupráca s ostatnými referenčnými laboratóriami, účasť na Workshopoch, účasť na zasadnutiach chemickej skupiny pre mlieko v Bruseli- získavanie nových poznatkov, výmena skúseností

Oddelenie rezíduí hormonálnych a cudzorodých látok :

- Zaviesť, validovať a pripraviť na akreditáciu nasledujúce metódy
- Dôkaz ďalších alergénov v potravinách, resp. falšovanie potravín
- Stanovenie boldenonu, ethinylestradiolu a methyltestosteronu s multireziduálnou analýzou
- Stanovenie kakaového masla v čokoláde
- Stanovenie zloženia mastných kyselín
- Stanovenie stanazololu v moči
- Stanovenie acetylgestagénov v perirenálnom tuku
- Zúčastniť sa na Workshopoch organizovaných komunitným laboratóriami pre zakázané látky.
- Skvalitniť spoluprácu s inšpektormi v rámci NPKR.
- Pokračovať publikačnej činnosti, prednášky, zúčastňovať sa na seminároch a školeniach.

Oddelenie zdravia zvierat:

- zavádzanie nových metódík podľa požiadaviek terénu a podľa aktuálnych možností.
- zamerať sa hlavne na malé zvieratá - na diagnostiku ochorení psov a mačiek
- akreditovať metodiky u hydiny (RSA,ELISY)
- akreditovať metódu PCR-mykobaktérie

Oddelenie rádiometrie a rádiológie:

- kompletná recalibrácia gamaspektrometrického systému podľa STN IEC 61452
- zavedenie dvoch nových štandardných geometrií pre gamaspektrometriu vzoriek s menšou hmotnosťou (požiadavka zákazníkov)
- účasť na celosvetovom medzilaboratórnym porovnávacom teste, organizovanom IAEA
- publikácia z oblasti vývoja certifikovaných referenčných materiálov pre meranie rádioaktivity (publikácia spoluautorstvom v zahraničnom karentovanom

vedeckom časopise)

- akreditácia metódy rádiochemického stanovenia aktivity ^{90}Sr v mlieku a v pôde
- zakúpenie presných váh s váživosťou 4kg, citlivosťou 0,01g, certifikátom EÚ (určené meradlo) a prenosom dát potrebných pre kontrolu analytickej kvality do PC
- zakúpenie vyššej verzie vyhodnocovacieho programového balíka pre gamaspektrometriu spolu s pracovnou stanicou (PC)

Manažérstvo kvality:

Úspešné rozšírenie akreditácie novozavedených metód

Publikačná činnosť pracovníkov ŠVPÚ Bratislava:

- „Salmonella Saintpaul – A Very Frequent Salmonella Serovar in Turkeys in Slovakia“, **Sásik M., Gašpar G., Škarková A.**, Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Zborník príspevkov, Varšava
- „Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam u kmeňov izolovaných vo veterinárnej oblasti v období rokov 2004 – 2007“, **Sásik M., Škarková A., Gašpar G.**, Zborník príspevkov, Bratislava
- „Surveillance salmonel“ Prehľad výskytu zo zvierat, **Škarková A.**, ŠVPS SR, marec 2008
- Tularémia –surveillance zoonóz za roky 2002 – 2005 v SR za veterinárnu a humánnu službu, **MVDr. Gaciková Eva**, Doc.RNDr. Guryčová Darina
- Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách v rezorte MP SR – Ing. M.Matušová, RNDr. **J. Ďurčanská**, Slovenský veterinárny časopis 2/2008
- Fast GC-MS of Endocrine Disrupting Chemicals – Renata Húšková, Eva Matisová, Silvia Ondreková, Jarmila **Ďurčanská**, Interantional Journal of Enviromental Chemistry, v tlači
- „Nevítaní usadlíci“ – mykotoxíny v potravinách, Ing.**Vojsová**, časopis Diabetik 5/2008
- „Surveillance tuberkulózy (bovinnej a aviárnej) hospodárskych zvierat v Slovenskej republike za rok 2007“, **Dindová, Z., Pliešovský, J., Honzátková, Z., Büchlerová, Z.**, Slovenský veterinársky časopis
- ADC01 Application of ELISA tests for the detection of goat milk in shep milk / Lucia **Zeleňáková, Jozef Golian, Peter Zajác**.
In: Milchwissenschaft : Zeitschrift für Ernährungsforschung und Lebensmittelwissenschaften = Milk science international : journal of Nutrition Research and Food Science. - Kempten : AVA Agrar-Verlag Allgäu, 2008. - ISSN 0026-3788. - Vol. 63, no. 2 (2008), s. 137-141
- ADC05 Contamination of selected food by heavy metals / Jozef Golian, Peter **Zajác, Róbert Toman, Branislav Šiška**.
In: Cell Biology and Toxicology : an international journal devoted to research at the cellular level. - Heidelberg : Springer Distribution Center GmbH, 2008. - ISSN 0742-2091. - Vol. 24, suppl. 1 (2008), s. S.5-6

- AFD25 Mikrobiologická kvalita surového kravského mlieka vo vybranej oblasti = Microbiological quality of raw cow's milk in selected region / J. Čapla, P. Zajác, Z. Vácziová, J. Golian.

In: Bezpečnosť a kontrola potravín : zborník prác z medzinárodnej vedeckej konferencie, Nitra, 2.- 3. apríl 2008. II. diel. - Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2008. - ISBN 978-80-552-0027-6. - S. 226-231
- AFD27 Rezíduá inhibičných látok v surovom kravskom mlieku v Slovenskej republike v roku 2007 = Residues of drugs in raw cow milk in Slovak Republic in year 2007 / P. Zajác, J. Golian, J. Čapla.

In: Bezpečnosť a kontrola potravín : zborník prác z medzinárodnej vedeckej konferencie, Nitra, 2.- 3. apríl 2008. II. diel. - Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2008. - ISBN 978-80-552-0027-6. - S. 274-277
- AFD42 Inovatívne prístupy k prezentácii výsledkov senzorickej analýzy / V. Vietoris, P. Zajác, J. Čapla, A. Václavová.

In: Kvalita a bezpečnosť potravín 2008 : IV. medzinárodná konferencia, 23.-24. september 2008, Štrbské Pleso [elektronický zdroj]. - Žilina : MASM, 2008. - ISBN 978-80-85348-79-8. - S. 18-19
- AFG04 Ochrana spotrebiteľa v kontexte právnych noriem ES/EU a SR / Jozef Golian, Jozef Sokol, Peter Zajác, Jozef Čapla, Dušan Rajský.

In: 9. konferencie o zdravotní nezávadnosti výroby a zpracování potravín živočišného pôvodu : sborník abstraktů, 6. března 2008, Brno. - Brno : Veterinární a farmaceutická univerzita, 2008. - ISBN 978-80-7305-034-4. - S. 4
- Pham, M.K., J.A. Sanchez-Cabeza, ..., L.Puskeiler, ..., E.Wyse: A new Certified Reference Material for radionuclides in Irish sea sediment (IAEA-385). Applied Radiation and Isotopes, Vol.66 (2008), 1711 – 1717. (vedecký článok v zahraničnom karentovanom časopise)
- „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku, správa za rok 2007“, RNDr. Miššík, RNDr. Puskeiler, Ing. Mikláš, RNDr. Comendeiro, vystavené na intranete ŠVPS SR.

Aktívna prednášková činnosť a účasť na workshopoch

Pracovníci ústavu v roku 2008 vykonali nasledovné externé prednášky a aktívne sa zúčastnili na:

- „Plan of Action of Surveillance System in Slovakia“, **Hrivniaková L., Kromerová K., Sásik M.**, Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Varšava
- „Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam“, **Sásik M., Škarková A., Gašpar G.**, marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra
- „Výskyt salmonel v chovoch hydiny na Slovensku“, **Gašpar G., Sásik M., Škarková A.**, marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra
- „Horizontálna metóda stanovenia počtu salmonel miniaturizovanou metódou najpravdepodobnejšieho počtu mikróbov (MPN)“, **Sásik M.**, september, Košice
- „Bakteriologická diagnostika mykoplazmiem u zvierat“, **Škarková A.**, september, Košice
- „Ľudské prípady dirofilariózy v SR“, **Jalili N., Ondriska F., Bábal, Novak, Miterpáková M., Dubinský P., Beladičová V., Valentová D.**, 12.9.2008, Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, MP SR, SEA, ŠVPS SR, SZU, Bratislava
- „*Anisakis sp.* a príbuzné červy“, **Beladičová V., Valentová D.**, 12.9.2008, Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, MP SR, SEA, ŠVPS SR, SZU, Bratislava
- „Prezentácia metódy na zisťovanie prítomnosti škrkaviek *Anisakis sp.* v rybách a mäkkýšoch.“, **Beladičová V., Valentová D.**, 5.6.2008, Pracovná porada ŠVPS SR,
- Hygiena, prevencia a dezinfekčné postupy vo včelárstve –STU Bratislava (organizátor: ZO SZV Bratislava), **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 15.4.2008
- Využitie výsledkov metabolických testov v praxi – Veľký Šariš organizátor: MKM Stupava, **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 13.5.2008
- A. Hlavné zásady ekologického poľnohospodárstva a produkcie biopotravín.
B. Ekologické včelárenie, – Agroinštitút, **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 10.6.2008, 13.6.2008, 24.6.2008, 27.6.2008, 1.7.2008, 8.7.2008, 11.7.2008, 15.7.2008
- Ekologický chov nosníc – Šumperk, ČR, organizátor Pro-Bio Šumperk, MKM Stupava, **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 13.8.2008

- Ekologické poľnohospodárstvo a bioprodukty. Ekologický chov včiel a včelie bioprodukty – Kongresové centrum Incheba Bratislava – sprievodný program výstavy Biostyl , **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 25.9.2008
- Najfrekvencovanejšie produkčné ochorenia dojníc – Tatranská Javorina, organizátor: Mikrop Slovakia , **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 30.10.2008
- Výživa hospodárskych zvierat v systéme ekologického poľnohospodárstva – Stupava, organizátor: MKM Stupava, **MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková**, 12.11.2008
- Laboratórna diagnostika – virológia, IVVL Košice, **MVDr. Šedivá**:, 20. – 22.2.2008 (prednáška)
- Alergény v potravinách, Starý Smokovec, 5.-6.5.2008 ,**MVDr. Šedivá** (prednáška)
- Alergény v potravinách, Bratislava ,14.5.2008, **MVDr. Šedivá** (prednáška)
- 30th Mycotoxin Workshop 2008,28.-30.4.2008 Utrecht, Holandsko, **MVDr. Šedivá**
- Infekčné a parazitárne choroby zvierat, 4.-5.9.2008, UVL Košice medzinárodná vedecká konferencia, **MVDr. Gajdošová** :
- Drúbež 2008, 16.-17.10.2008, VVÚ Brno – medzinárodná konferencia, **MVDr. Gajdošová** :
- **MVDr. Gaciková** : VIII. České a slovenské parazitologické dni, 19.23.5.2008, Sezimovo Ústí
- - **MVDr. Pavle, Ing. Turčíková** : Využívanie GMO v poľnohospodárstve a potravinárstve, 1.12.2008 , Bratislava
- „Senzorická analýza – rýchla, dostupná, nenahraditeľná“ –Nitra, Ing. **Jančovičová**, apríl 2008
- -„Senzorické hodnotenie pekárskeho výrobku“ – Bratislava, Ing. **Jančovičová**, september 2008, október 2008
- CRL-Workshop for Pesticides in Food of animal Origin on September, 30th and Training Day with focus on extraction methods and clean-up procedures on October, 1. 2008, aktívna účasť , **Ing. Kundríková, Ing. Sláviková**
- – prednáška „Použitie analytické metódy pre teste EUPT AO – 03“(3rd European Proficiency Test on Pesticides in Homogenised Egg Test Material), Freiburg, Germany, **Ing. Kundríková, Ing. Sláviková**
- Results of Slovak National Monitoring Programme for pesticide residues in plant origin samples in 2006-2007 – **J. Durcanska, M. Plchova, M. Matusova**, - poster na 7. EPRW Berlin, jún 2008

- Výsledky sledovania rezíduí pesticídov v SR v r. 2007 – J. **Durcanska**, porada inšpektorov ŠVPS, január 2008
- Monitoring systems in Slovak Republic – J. **Durcanska**, EFSA meeting, Parma, október 2008
- NRL Slovakia – **Ing. Briza**, workshop CRL Stuttgart, november 2008
- Medzinárodný seminár „ Mykotoxíny 2008“, Utrecht – **Ing. Bradová, Ing. Vojsová**
- Food Safety Conference, EFSA Budapest, máj 2008 – **Ing. Vojsová**
- Aktuálne problémy vo veterinárnej toxikológii, prednáška pre účastníkov atestačného školenia IVVL Košice
- Mikrobiológia potravín, 23.- 25. september 2008 Poprad. Prednáška: „ Sledovanie patogénov v potravinách“, **Ing. Kučeráková**
- október 2008 – Konferencia o mikrobiológii a epidemiológii tuberkulózy a nešpecifických pľúcnych infekciách, KNL a.s., Liberec, ČR –, „ The species variability of the potentially pathogenic environmental mycobacteria between 2005-2007“, **MVDr. Dindová**
- december 2008 – First Workshop organizovaný CRL for Bovine Tuberculosis, Madrid, Španielsko, **MVDr. Dindová**
- október 2008 – Konferencia o mikrobiológii a epidemiológii tuberkulózy a nešpecifických pľúcnych infekciách, KNL a.s., Liberec, ČR –, „ The species variability of the potentially pathogenic environmental mycobacteria between 2005-2007“, **MVDr. Dindová**
- máj 2008 – Školenie inšpektorov NPKR, IVVL, Košice – Kontrola hormónov v rámci NPKR v SR, **Ing. Gombíková** (prednáška)
- október 2008 - Novinky v laboratórnej diagnostike, IVVL, Košice – Stanovenie kravskej hrudky v bryndzi, **Ing. Gombíková** (prednáška)
- október 2008 - Workshop organizovaný NRL RIVM, Bilthoven, Holandsko, **RNDr. Ivičičová**
- október 2008 – Workshop organizovaný komunitným laboratóriom pre mlieko a mliečne výrobky AFFSA , Viedeň, Rakúsko, **RNDr. Ivičičová**
- 19-20.3.2008 účasť na Workshope združenia štátnych laboratórií GoToLab Zurich – Švajčiarsko, Ing. Budajová
- Technická asistencia pre oblasť organizácie trhu a obchodných mechanizmov so zameraním na vybrané komodity /študijná cesta/ -2.6.2008 Viedeň, **MVDr. Pastieriková**

- Prednáška na tému - Veterinárno-dietetický rozbor krmív – IVVL Košice
- Workshop - Mikroskopické metódy v krmivách - Budapešť -9.-12.6 2008

Spolupráca s ostatnými organizáciami a poradenská činnosť

- Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností
- Úrad verejného zdravotníctva, Bratislava - MUDr. D.Gavačová - spolupráca pri monitorovaní salmonel
- Slovenská zdravotnícka univerzita Bratislava – Pharm.Dr. Ľ. Majtánová – spolupráca pri fagotypizácii salmonel
- ŠVPS SR – spolupráca pri priamej kontrole správnych laboratórnych postupov pri vyšetovaní mäsa na prítomnosť *Trichinella sp.* v laboratóriách pri bitúnkoch
- Firma Bayer a Veterinárna nemocnica Vetpoint – spolupráca pri monitoringu parazitóz mäsožravcov Bratislavy
- PriF UK, Katedra ekológie – oponentský posudok a odborné vedenie diplomantky Z. Budinskej (diplomová práca: Problematiky geohelminatóz *Ascaris lumbricoides* a *Trichuris trichiura* v niektorých regiónoch Slovenska)
- PriF UK, Katedra ekológie – konzultácie a zaškolenie do parazitologických metód diplomantky J. Melicherovej
- Agroinštitút Nitra – služby experta pre pôdohospodárske poradenské služby Agroinštitútu Nitra v nadväznosti na nariadenie Rady (ES) 1782/2003 a ďalšie právne normy EÚ – MVDr. Viera Beladičová
- Parazitologický ústav SAV – surveillance helmintozoonóz, monitoring dirofilariózy, identifikácia druhov rodu *Trichinella*
- Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, Ing.Sulo Pavol
- Katedra epidemiológie LF UK v Bratislave- spolupráca v oblasti spracovania surveillance zoonóz tularémie s Doc.Guryčovou a leptospiróz s prof. Bakossom
- Manažment a výkonní terénni pracovníci firiem zabezpečujúcich výrobu a distribúciu vitamínominerálnych zmesí, mliečnych krmív a iných výživových komponentov – MKM Stupava (riad.ing.Žember, ved.odb.výživy zvierat ing.Rerich a kol.), Mikrop Slovakia (riad.Schubertová, Doc.ing.Haščík, ing.Koukal, ing.Husár, MVDr.Žilčay, a i.) Schaumann Slovensko (riad.MVDr.Mitřík, prof.MVDr.Vajda a i.), Guyokrma Slovensko (Ing.Bielik – riaditeľ a spoluprac.), Milki (riad.ing.Roháček), Aditiva s.r.o (MVDr.Cvitkovič), Tekno (MVDr.Duroň), Alltech s.r.o.(ing.Bobček) a rad iných

firiem - spolupráca pri diagnostike a riešení produkčných ochorení hospodárskych zvierat

- Slovenské združenie výrobcov piva a sladu – spolupráca , organizácia a odborné zabezpečenie súťaže „ **Slovenská pivná korunka 2008**“ – august 2008 Ing. Jančovičová, Ing. Paulusová
- PROMP spol. s.r.o. - spolupráca pri zabezpečení kurzu „**Senzorické hodnotenie pekárskeho výrobku**“ – september 2008, október 2008 Ing. Jančovičová, Ing. Paulusová, Ing. Čunderlíková
- COOP Jednota Slovensko, s.d. – spolupráca pri zabezpečení odbornej degustácie „**Zlatá réva 2008**“ – november 2008, Ing. Jančovičová, Ing. Čunderlíková
- ŠVPS – Ing. Matušová – príprava Národného plánu na monitoring reziduí pesticídov; vypracovanie správy za predchádzajúci rok pre rezidúá pesticídov v rastlinných komoditách pre EFSA
- STUBa – prof. E. Matisová – poradenská činnosť pri diplomových prácach študentov, týkajúcich sa analýz reziduí pesticídov
- VÚP Bratislava – spolupráca pri stanovení mykotoxínov, Ing. Bradová, Ing. Vojsová
- Laboratórium biomedicínskej mikrobiológie a imunológie UVL Košice
- Ústav sociálneho lekárstva a lekárskej etiky, LFUK, Bratislava
- Národný ústav tbc, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie, Vyšné Hágy
- FNŠP Bratislava
- Ústav fyziológie HZ SAV , Košice
- Poľnohospodárska platobná agentúra
- Úrad verejného zdravotníctva, Bratislava – RNDr. Jurina, RNDr. Bédi - spolupráca pri organizovaní monitorovacej siete v SR podľa Odporúčania (EK) č. 2000/ 473/ EURATOM
- Colné riaditeľstvo SR, Oddelenie zákazov a obmedzení - Ing. Gettvert, MVDr. Lovas – konzultácie o legislatíve EÚ súvisiacej s kontrolou rádioaktívnej kontaminácie v komoditách dovážaných z tretích krajín

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky

V rámci systematickej kontroly kvality práce sa v roku 2008 akreditované skúšobné laboratóriá ŠVPÚ Bratislava zúčastnili 88 medzilaboratórných testov s 250 analytmi, resp. parametrami, organizovaných FAPAS, FEPAS, ÚKZÚZ Brno a inými organizáciami, s výbornými výsledkami.

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
Oddelenie mikrobiológie, parazitológie a mykológie			
3.3. – 20.4.2008	CRL Salmonella Bilthoven, NL	Salmonella spp.	Referenčný materiál
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	ATB citlivosť MIC	Bakteriálny kmeň – Salmonella spp.
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	ATB citlivosť MIC	Bakteriálny kmeň – Escherichia coli
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	Typizácia	Bakteriálny kmeň – Enterobacter sakazaki
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	Typizácia	Bakteriálny kmeň – Campylobacter lari
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	Typizácia	Bakteriálny kmeň – Salmonella spp.
16.9. 30.12.2008	– DFVF Copenhagen,DK	Dôkaz ESBL	ESBL
6.10. 22.10.2008	– CRL Salmonella Bilthoven, NL	Salmonella spp.	Referenčný materiál
24.11. 1.12.2008	– CRL Salmonella Bilthoven, NL	Typizácia	Bakteriálny kmeň – Salmonella spp
04/2008	CRL for Parasites, Rome, Italy	1.larvy Trichinella sp. 2.dospelé pásomnice Echinococcus sp.	1.svalovina ošípaných 2. zoškrab sliznice čreva

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
Oddelenie patologickej morfológie, diagnostiky besnoty a klinickej biochémie			
19.12.2008	UVL Košice	PMIF	CNS -
Oddelenie sérologie, virológie a molekulárnej biológie			
17.10.2008	National veterinary Research institút, Pulawy, Poľsko	Protilátky proti antigénu BVL	krvné sérum
24.10.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín skúšobné laboratórium Prešov	Titer protilátok- Brucella ovis	krvné sérum
20.10.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín skúšobné laboratórium Prešov	Protilátky proti plnému vírusu IBR a IBR gE protilátky	Krvné sérum
20.10.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín skúšobné laboratórium Prešov	Protilátky proti vírusu Aujeského choroby	Krvné sérum
20.10.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín skúšobné laboratórium Prešov	Protilátky proti vírusu PRRS	Krvné sérum
20.10.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín skúšobné laboratórium Prešov	Protilátky proti vírusu Maedi - Visna	Krvné sérum
24.10.2008	ŠVPÚ D.K	Titer protilátok-Q- horúčka	krvné sérum

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
24.10.2008	ŠVPU D.K.	Protilátky proti antigénu –BVL	krvné sérum
24.10.2008	ŠVPU D.K.	Titer protilátok-leptospiroza	krvné sérum
24.10.2008	ŠVPU D.K.	Titer protilátok Mycobacterium paratuberculosis	krvné sérum
20.11.2008	ŠVPU D.K.	Kruhový test na dôkaz protilátok proti antigénu Brucella ovis	krvné sérum
21.10.2008	FAPAS 2745	Proteín lieskových orechov	čokoláda
15.10.2008	FAPAS 2743	Sójový proteín	Mliečna zmes pre deti
September 2008	FAPAS 2924	Stanovenie hovädzieho proteínu, hydínového proteínu a proteínu ošípanej	Sušené jahňacie mäso
1.12.2008	ŠVPÚ Dolný Kubín	RR sója	Miešaná múka
17.9.2008	GeM SU 16	Kukurica Bt 176	Kukuričná múka
Oddelenie detekcie cudzorodých látok			
Január-február	FAPAS 0798	Kadmium Olovo Cín	Zeleninové pyré
Február-marec	FAPAS 02108	Doxycyklín	sval

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
apríl	EUPT AO-03 CRL for Pesticides in Food of Animal Origin and Commodities with High Fat Content	Chlorpyrifos-ethyl Cyfluthrin Cypermethrin DDT (sum) p,p'DDT o,p'DDT deltamethrin Endosulfan sulphate Fenvalerate Hexachlorobenze (HCB) Parathion-methyl	vajcia
Apríl-jún	FAPAS 0636	Benz(a)antracene Benzo(a)pyrene	Olivový olej
Jún-júl	FAPAS 0560	Heptachlor Cis-chlordane pp'-DDE	Rastlinný olej
Jún - júl	FAPAS 07103	Kadmium Olovo Železo cín	Paradajkový pretlak
September október	- FAPAS 02120	Metronidazole 2-hydroxymetronidazole	Vajcia
november	Test voda 10/2008 ŠVPÚ Košice	Mg Mn Fe Cd	Mínérálna voda
November január	- FAPAS 2624	3-MCPD	Sójová omáčka

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
December	FAPAS 1077	Vápnik	Krmivo
Oddelenie hygieny potravín			
15.01.2008	FAPAS	Vlhkosť Hydroxiprolin	Mäso
04.02.2008	FEPAS	E. coli O 157 Koagulázopoz. stafylokoky	Mäso Mäso
13.01.2008	FAPAS	Dusitany Dusičnany	Mäso
03.03.2008	FEPAS	Enterobacteriaceae Koliformné baktérie Esherichia coli	Mäso
28.04.2008	FEPAS	Bacillus cereus Celkový počet mikroorganizmov	Mäso
02.06.2008	FEPAS	Listeria monocytogenes	Kura
07.07.2008	FEPAS	Salmonella Kvasinky Plesne	Kura Múka
01.09.2008	FEPAS	Vibrio parahaemolyticus Celkový počet mikroorganizmov	Ryba Sušené mlieko

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
15.09.2008	ŠVPÚ DK	Koagulázopozitívne e. stafylokoky Listeria monocytogenes počet	
30.09.2008	FEPAS	Pseudomonads Lactic Acid Bacteria	Sušené mlieko Mäso
04.11.2008	FEPAS	Campylobacter spp.	Kura
21.11.2008	ŠVPÚ DK	Campylobacter spp.	
08.12.2008	VÚVH Bratislava	Koliformné baktérie Escherichia coli, Črevné enterokoky, klostrídiá, kultivovateľné mikroor. pri 22°C a 37°C	voda
10.12.2008	FEPAS	Enterokoky	Sušené mlieko
Oddelenie chémie a toxikológie			
Február 2008	FAPAS	acesulfam aspartam k.benzoová chinín	nápoj
September 2008	FAPAS	Allura red Brillant blue Carmoisine	cukríky

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
Október 2008	FAPAS	dusičnany	špenát
Október 2008	FAPAS	k.sorbová cyklamát sacharín	nápoj
August 2008	FAPAS	Aflatoxín M1	suš.mlieko
Február 2008	FAPAS	Ochratoxín A	víno
Oddelenie chromatografie			
Január 2008	FIT PTS2007- round 3	C13/C12	Med Protein whisky
Januar-februar 2008	Fapas 1976	Lindan	Čaj
Február – marec 2008	EUPT-C2	Azoxystrobin Bifentrin Alfa cypermetrin Carbendazim Chlorpyrifos metyl Difenoconazole Epoxyconazole Iprodion Malathion Prochloraz Trifloxystrobin chlormequat	Pšenica

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
Apríl-máj 2008	EUPTFV10	Acetamiprid Boscalid Chlorpyrifos metyl Diazinon Endosulfan sum Hexythiazox Isophenphos methyl Kresoxim metyl Malathion Metamidophos Methiocarb Methomyl Oxamyl Pendimethalin Phosmet Quinoxiphen Triadimenol Vinclozolin	mrkva
Jún-júl 2008	EUPTSRM3	Dithiokarbamáty	Mrkva
Jul-august 2008	Fapas 1633	patulin	Jablčný pretlak
Oddelenie fyzikálnochemických analýz			
November 2007- Január 2008	Fapas č.1068	Popol	Krmivo
		Hrubá vláknina	
		Vlhkosť	
		Bielkoviny	
		Celkový tuk	
Január 2008	ÚKZUZ Brno	Vlhkosť	Kompletná krmná zmes pre výkrm kuriat

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
			Kompletná krmná zmes pre odchov cicavcov
			Krmivo pre psov
		Dusík.látky	Kompletná krmná zmes pre výkrm kariat
			Kompletná krmná zmes pre odchov cicavcov
			Krmivo pre psov
		Tuk	Kompletná krmná zmes pre výkrm kariat
			Kompletná krmná zmes pre odchov cicavcov
			Krmivo pre psov
		Popol	Kompletná krmná zmes pre výkrm kariat
			Kompletná krmná zmes pre odchov cicavcov
			Krmivo pre psov
		Január 2008	Fapas č. 0156
Tuk			
dusík			
Február 2008	Fapas č.1470	Peroxidové číslo	Olivový olej
		Kyslosť	
		K232	
		K270	
Marec 2008	ÚKZUZ Brno	Vlhkosť	Kompletná krmná zmes pre výkrm zajacov
			Tráva lúčná
			Ďatelinotravná siláž
		Dusík.látky	Kompletná krmná zmes pre výkrm zajacov

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky		
			Tráva lúčná		
			Ďatelinotravná siláž		
		Tuk		Kompletná krmna zmes pre výkrm zajacov	
				Tráva lúčná	
				Ďatelinotravná siláž	
				Kompletná krmna zmes pre výkrm zajacov	
		Popol		Tráva lúčná	
				Ďatelinotravná siláž	
		Apríl –máj 2008	Fapas č.2059	Celková kyslosť	Paradajková šťava
				pH	
			Fapas č.2059	Refraktom.sušina	
Chloridy					
Jún-Júl 2008	Fapas č.1346	Etanol	Víno		
		Celková kyslosť			
		SO2			
Jún 2008	Kruhový test	Mikroskopia	Krmna zmes 1		
			Krmna zmes 2		
			Krmna zmes 3		
November 2008	Kruhový test	Mikroskopia	KZ HD1		
			KZ HD2		
			KZ HD3		
December 2008	Fapas č.2431	Popol	cereálie		
		Dusík.látky			
		Vlhkosť			
		Vláknina			
Detašované skúšobné laboratórium Nitra					
Oddelenie hygieny potravín a krmív					
6.3.2008	SVU Praha, ČR	mlieko	Somatické bunky		
12.9.2008	SVU Praha, ČR	mlieko	Somatické bunky		

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
14.10.2008	Cecalait, Francúzsko	mlieko	Rezíduá inhib. látok
2.12.2008	AFFSA, Francúzsko	mlieko	Somatické bunky
3.12.2008	Cecalait, Francúzsko	mlieko	Celkový počet mikroorganizmov
23.6.08	LGC V.Británia	pitná voda	Kultivovateľné mikroorg. 22 °C
			Kultivovateľné mikroorg.37 °C
			Escherichia coli
			Koliformné baktérie
			Enterokoky
23.6.08	LGC V.Británia	pitná voda	Clostridium perfringens
			Pseudomonas aeruginosa
10.7.08	LGC V.Británia	sušené mlieko	Listeria sp. prítomnosť
			L.monocytogenes prítom.
		sušené mlieko	Listeria sp. počet
			L.monocytogenes počet
23.9.08	LGC V.Británia	lyofylizát / potravina	neznámy mikroorganizmus
22.10.08	LGC V.Británia	mäso lyofylizované	celkový počet mikroorg.
			Enterobacteriaceae
			koliformné bakt.
			E.coli
22.10.08	LGC V.Británia	mäso lyofylizované	Salmonella
I. 2008	ÚKZUZ Brno	krmivo	sušina
			popol
			škrob
VI.2008	ÚKZUZ Brno	krmivo	sušina

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
			popol
			vápnik
			fosfor
X.2008	ÚKZUZ Brno	krmivo	sušina
			sacharóza
			vápnik
			Chlorid sodný
Oddelenie zdravia zvierat			
07/07/08-23/7/08	FEPAS	kurča	Salmonella spp.
26/11/08-4/12/08	NRL salmonelóz BA	trus, kmene salmonel	Salmonella spp.
17.7.2008	GD B. V. Animal Health Service Ltd	sérum	protilátky proti M. avium subsp. paratuberculosis
Oddelenie rezíduí hormónov a cudzorodých látok			
August 2008	Ptogetto Trieste, Taliansko	stilbény	moč
Marec 2008	ÚKZÚM Brno, ČR	robenidín	KZ, premix
Jún 2008	CRL dioxins and PDB, Germany	PCP	Guarová guma

Podrobné správy o činnosti národných referenčných laboratórií sú uvedené v kapitole 11.

5 Rozpočet organizácie

Ekonomické zabezpečenie

Dňa 31.12.2008 bol medzi MP SR a Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Bratislava (ďalej len ŠVPÚ Bratislava) uzatvorený „Kontrakt o poskytnutí bežného transféru účelových činností pre rok 2008“. Na základe tohoto kontraktu boli pre ŠVPÚ Bratislava stanovené nasledujúce záväzné úlohy a limity:

P.č.	Názov účelovej činnosti	Doba riešenia	Výška bežného transféru v tis. Sk
1	Potravinový dozor z toho pesticídy v rastlinných komoditách	I. – XII.2008	32.000 9.000
2	VPO	I. – XII.2008	5.300
3	Zabezpečenie činnosti národných referenčných laboratórií	I. – XII.2008	6.500
	Spolu		43.800

Dodatkom č. 1 zo dňa 17.6.2008 bol kontrakt medzi MP SR a ŠVPÚ Bratislava upravený v časti „Predmet činnosti“ nasledovne:

P.č.	Názov účelovej činnosti	Doba riešenia	Výška bežného transféru v tis. Sk
1	Potravinový dozor z toho pesticídy v rastlinných komoditách	I. – XII.2008	35.900 9.000
2	VPO Z toho na národný program kontroly rez.	I. – XII.2008	11.100 5.600
3	Zabezpečenie činnosti národných referenčných laboratórií	I. – XII.2008	6.100
	Spolu		53.100

Posledná úprava kontraktu na rok 2008 bola vykonaná dodatkom č. 2 zo dňa 07.10.2008 nasledovne:

P.č.	Názov účelovej činnosti	Doba riešenia	Výška bežného transféru v tis. Sk
1	Potravinový dozor z toho pesticídy v rastlinných komoditách	I. – XII.2008	35.900 9.000
2	VPO Z toho na národný program kontroly rezid.	I. – XII.2008	10.982 5.600
3	Zabezpečenie činnosti národných referenčných laboratórií	I. – XII.2008	4.624
	Spolu		51.507

Tieto prostriedky boli určené na obdobie celého roka 2008, vrátane Detašovaného skúšobného laboratória v Nitre. **Kontrakt** zahŕňal taktiež prostriedky na vyšetrenia v rámci „Národného programu kontroly rezíduí“ vo výške **5.600 tis. Sk**, ktoré boli v minulom roku faktúrované a tvorili tak tržby za vlastné výkony od Regionálnych veterinárnych a potravinových správ SR.

Z uvedeného vyplýva, že transfer účelových činností sa oproti predchádzajúcemu roku – 2007 **znížil** o **2.221 tis. Sk** a oproti roku 2006 (kedy existovali samostatné ŠVPÚ Bratislava a ŠVPÚ Nitra) o **11.213 tis. Sk**.

Skutočné finančné plnenie programov a úloh, vykazované jednotlivým RVPS SR vo forme tzv. „ODPOČTOV“ v porovnaní s plánom (v tis. Sk) bolo nasledovné:

v Sk

Program	plán	skutočnosť	rozdiel
Potravinový dozor	35 900 000	36 104 076	204 076
VPO - veterinárna prevencia a ochrana	5 382 100	7 508 315	2 126 215
VPO - Národný program kontroly rezíduí	5 600 000	6 083 460	483 460
Celkom	46 882 100	49 695 851	2 813 751

Z uvedeného vyplýva, že úlohy vyplývajúce z jednotlivých programov – PD a VPO boli vysoko prekročené. Prekročenie predstavuje vo finančnom vyjadrení 2.814 tis. Sk, ktoré neboli pokryté príspevkom zriaďovateľa. Nakoľko boli vyčíslené vo forme tzv. odpočtov nie sú ani vykazované v celkových príjmoch a náklady na ne museli byť hradené z vlastných zdrojov.

Prostriedky určené na „Zabezpečenie činnosti národných referenčných laboratórií“ boli použité v plnej výške.

Plnenie finančného plánu k 31.12.2008

Celkovú úroveň hospodárenia, výšku výkonov, nákladov podľa položiek a dosiahnutý hospodársky výsledok – v roku 2008 **STRATA** vo výške **11.869 tis. Sk** dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. Sk

Výkony	2 007	2008	2008 - 2007	Index 2008/2007
TRŽBY Z PREDAJA SLUŽIEB	35 111	42 955	7 844	1,22
ÚROKY a Kurzové zisky	6	9	3	1,50
INÉ OSTATNÉ VÝNOSY	1 684	8.252	6 568	4,90
PREVÁDZKOVÉ DOTÁCIE	41 682	51 507	9 825	1,24
Výkony celkom	78 483	102 723	24 240	1,31
Náklady				
SPOTREBA MATERIÁLU	19 826	21 395	1 569	1,08
SPOTREBA ENERGIE	3 920	6 526	2 606	1,66
OPRAVY A UDRŽOVANIE	2 424	2 295	-129	0,95
CESTOVNÉ	1 113	1 153	40	1,04
NÁKLADY NA REPRES.	50	39	-11	0,78
OSTATNÉ SLUŽBY	6 121	6 843	722	1,12
MZDOVÉ NÁKLADY	30 827	36 936	6 109	1,20
ZÁKONNÉ SOCIÁLNE POISTENIE	10 793	12 916	2 123	1,20
Prídel do soc. Fondu	843	1 492	649	1,77
Dane a poplatky	204	327	123	1,60
ODPIS NEVYMOŽ. POHL.	739	2 612	1 873	3,53
Kurzové straty	32	23	-9	0,72
Ostatné finančné náklady	0	630	630	
Ostatné prevádzkové výdavky	871	548	-323	0,63
ODPISY NHIM	13 566	20 856	7 290	1,54
Náklady celkom	91 329	114 591	23 262	1,25
Strata (-)	-12 846	- 11 869	978	

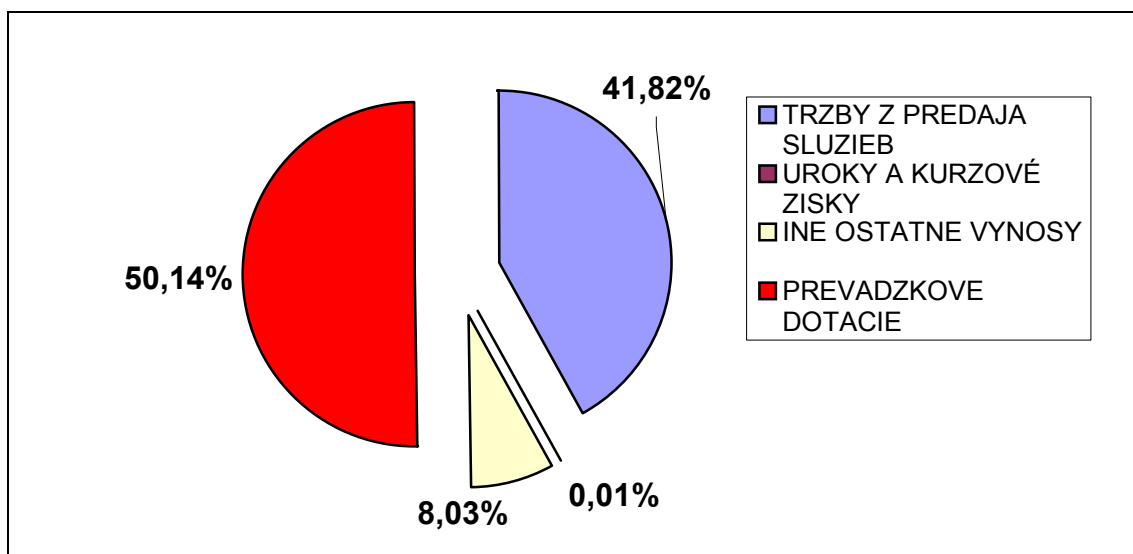
Výkony

Celkové výkony - príjmy zaúčtované v roku 2008 dosiahli výšku **102.723 tis. Sk.**, V porovnaní s rokom 2007 (**78.483 tis. Sk**) je to nárast o **24.240 tis. Sk** –t.j. o 31 %. Nakoľko sú v tejto sume sú zahrnuté aj príjmy detašovaného skúšobného laboratória v Nitre za obdobie celého roka 2008, porovnanie s rokom 2007 (pracovisko v Nitre delimitované až k 1.10.2007) nie je objektívne.

Plnenie výkonov – príjmov podľa položiek bolo nasledovné:

Tržby z predaja služieb	42.955.166,15 Sk
Úroky + Kurzový zisk	8 846,53 Sk
Ostatné výnosy	8.251.471,57 Sk
Prevádzkové dotácie - bežný transfer	51 507.000,- Sk
Výkony - príjmy celkom:	102.722.484,25 Sk

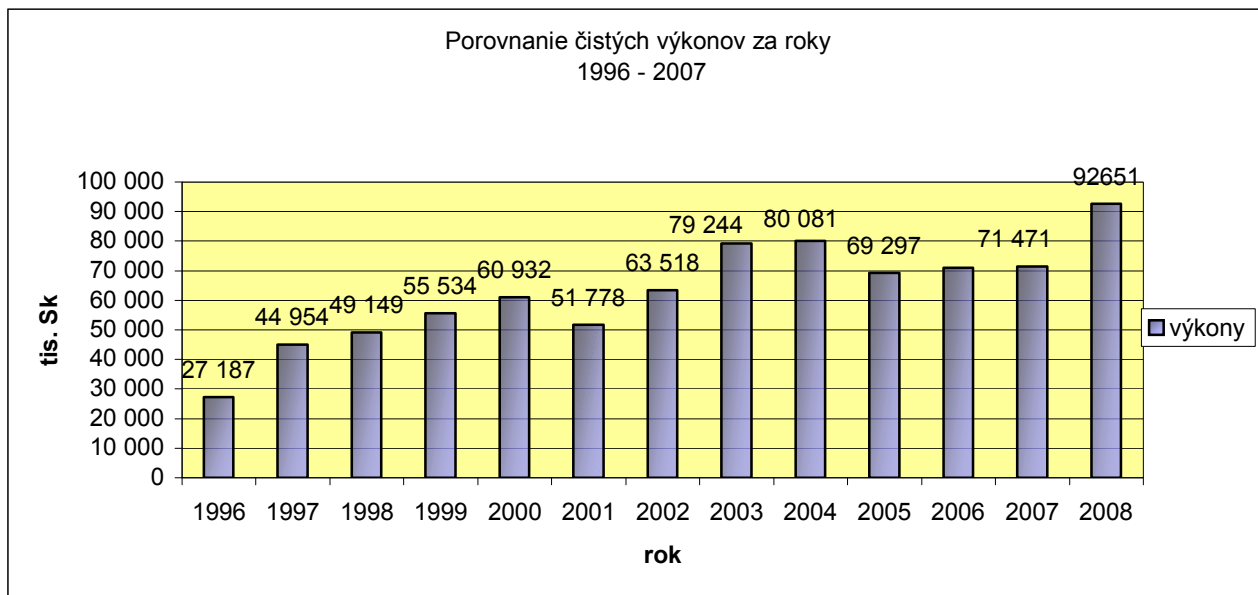
Podiel jednotlivých druhov príjmov na celkových výkonoch:

Celkové čisté výkony na jedného pracovníka (vrátane odpočtov) z priemerného prepočítaného stavu 149 pracovníkov za rok 2008 dosiahli. 621,8 tis. Sk (v roku 2006 – 571,8 tis. Sk, t.j. **nárast o 50 tis. Sk**).

Dlhodobý vývoj (r. 1996 – 2008) v oblasti výkonov dosiahnutých v ŠVPÚ Bratislava dokumentuje nasledujúci graf:

Čisté výkony – príjmy za obdobie 1996 – 2008

Údaj za rok 2008 je tvorený z odpočtov (PD a VPO) a fakturácie.

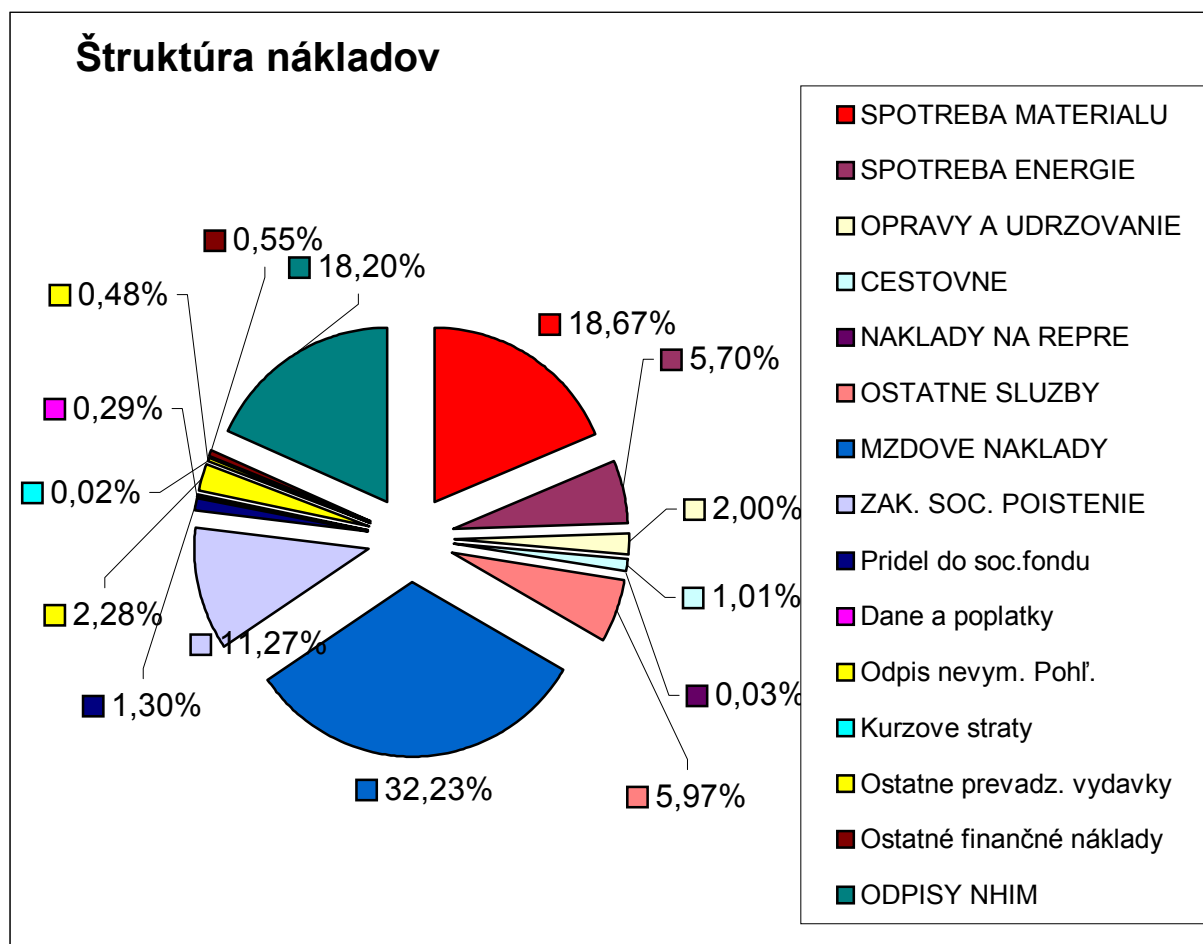
Náklady

Celkové náklady ŠVPÚ Bratislava predstavovali v roku 2008 114.592 tis. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy dosiahli 91.330 tis. Sk. stúpili o 23.262 tis. Sk. Podobne ako u výkonov porovnanie s rokom 2007 nie je objektívne, nakoľko sú v tejto sume zahrnuté aj príjmy detašovaného skúšobného laboratória v Nitre za obdobie celého roka 2008 (pracovisko v Nitre delimitované až k 1.10.2007). Štruktúra nákladov podľa zoskupenia položiek rozpočtovej skladby za celý ústav je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Náklady	2008
SPOTREBA MATERIÁLU	21.395
SPOTREBA ENERGIE	6.526
OPRAVY A UDRŽOVANIE	2 295
CESTOVNÉ	1 153
NÁKLADY NA REPRE.	39
OSTATNÉ SLUŽBY	6 843
MZDOVÉ NÁKLADY	36.936

ZAKONNÉ	SOCIÁLNE	
POISTENIE		12.916
Prídeľ do soc. Fondu		1.492
Dane a poplatky		327
ODPIS NEVYMOŽ. POHL.		2.612
Kurzové straty		23
Ostatné finančné náklady		630
Ostatné prevádzkové výdavky		548
ODPISY NHIM		20.856
Náklady celkom		114.591

Grafické znázornenie nákladov podľa štruktúry v %:

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že najvyšší podiel na celkových nákladoch predstavujú náklady práce – 43,5 % (r. 2007 - 46,5%), spotreba materiálu – 18,6% (r. 2007 - 21,7%),

odpisy NHIM – 18,2 % (r. 2007 - 14,9 %) , ostatné služby – 5,97 (r. 2007 - 6,7 %) a energie – 5,7 % (r. 2007 - 4,3 %).

Hospodársky výsledok

Porovnaním celkových výkonov roku 2008, ktoré dosiahli výšku **102.722.484,25 Sk** s celkovými **nákladmi** – **114.591.543,53 Sk** je konečným hospodárskym výsledkom ŠVPÚ Bratislava *strata* vo výške **11.869.062,28 Sk**.

Štruktúra a počet zamestnancov:

Názov organizácie:	Skutočný počet zamestnancov			2008 prepočítaný stav
	31.12.2006	1.1.2007	31.12.2007	
ŠVPÚ Bratislava	113	113	160	149
ŠVPÚ Nitra	59	60	Delimitácia k 1.10.2008	
Spolu	172	173	160	149

Celkový počet prac.	Vysokoškolsky vzd.	Vysokoškolsky vzd.	Stredoškolsky vzd.	Stredoškolsky vzd.	Pomocný personál	Pomocný personál
	vet. lek.	iní	laborant.	iní	vodiči	iní
149	26	40	59	9	3	12

Majetok

účet	názov	2007	2008	2008 - 2007
013	Software	2 735 351 Sk	2 735 351 Sk	0 Sk
018	DDNM	100 479 Sk	100 479 Sk	0 Sk
021	Stavby	95 954 676 Sk	95 954 676 Sk	0 Sk
022	Stroje	165 661 419 Sk	207 299 404 Sk	41 637 985 Sk
023	Dopravné prostriedky	8 496 580 Sk	8 496 580 Sk	0 Sk
028	Drobný DHM	11 759 455 Sk	11 759 455 Sk	0 Sk
029	Ostatný DHM	2 536 780 Sk	2 536 780 Sk	0 Sk
031	Pozemky	10 489 752 Sk	10 489 752 Sk	0 Sk
Spolu		297 734 492 Sk	339 372 477 Sk	41 637 985 Sk

Pohľadávky a záväzky

účet	názov	2007 (k 31.12.)	2008 (k 31.12.)	2008 - 2007
311	Pohľadávky	9 802 809 Sk	6 921 004 Sk	-2 881 805 Sk
321	Záväzky	12 588 731 Sk	4 502 433 Sk	-8 086 298 Sk

Zásoby

účet	názov	2007 (k 31.12.)	2008 (k 31.12.)	2008 - 2007
112	Materiál na sklade	1 234 732 Sk	814 920 Sk	-419 812 Sk

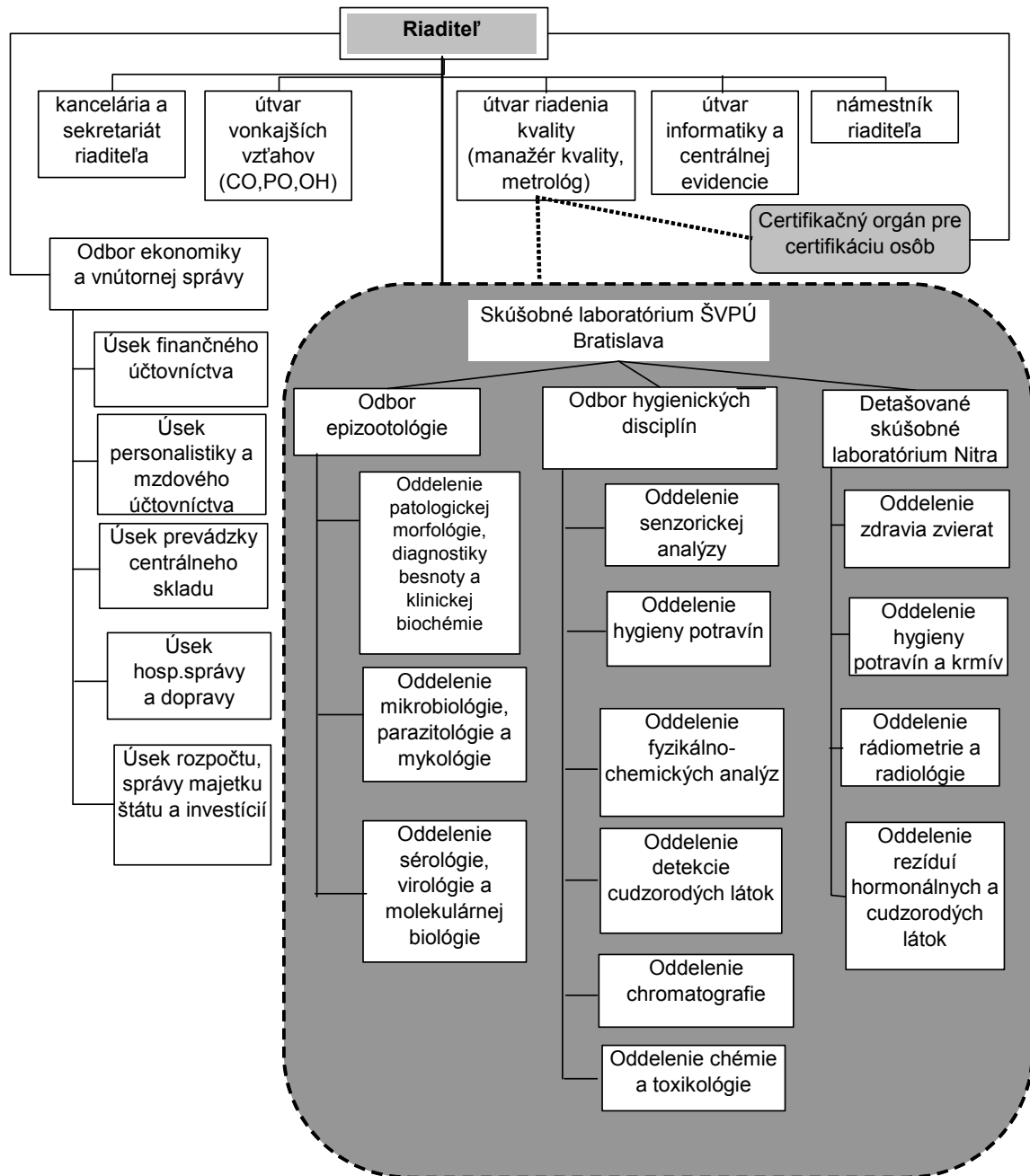
6 Personálne zabezpečenie

6.1 Vedúci pracovníci (Vedenie ústavu):

Riaditeľ ŠVPÚ Bratislava:	MVDr. Kamil Boleček
Odborný námestník:	MVDr. Pavol Štefánik
Vedúci odboru ekonomiky a vnútornej správy:	Ing. Ján Drobny
Manažér kvality:	Ing. Ľubica Štullerová
Vedúca Skúšobného laboratória, vedúca odboru hygienických disciplín	MVDr. Alexandra Šlezárová
Vedúca odboru epizootológie	MVDr. Ľudmila Šedivá
Vedúci oddelení:	
MVDr. Pavol Štefánik	vedúci oddelenia patologickej morfológie diagnostiky besnoty a klinickej biochémie, vedúci Detašovaného skúšobného laboratória Nitra (DSL)
MVDr. Alena Škarková	vedúca oddelenia mikrobiológie, parazitológie a mykológie
MVDr. Ľudmila Šedivá	vedúca oddelenia virológie, serológie a imunológie
Ing. Jarmila Sládečková	vedúca oddelenia detekcie cudzorodých látok
Ing. Katarína Fašiangová	vedúca oddelenia hygieny potravín (do 1.11.2008)
Ing. Yveta Vojsová	vedúca oddelenia chémie a toxikológie
Ing. Jarmila Budajová	vedúca oddelenia fyzikálnochemických analýz
RNDr. Jarmila Ďurčanská	vedúca oddelenia chromatografie
Ing. Jana Jančovičová	vedúca oddelenia senzorickej analýzy a vedúca Certifikačného orgánu pre certifikáciu personálu
Milan Chrenka	vedúci hospodárskej správy
Detašované skúšobné laboratórium Nitra:	
MVDr. Denisa Svitačová	vedúca oddelenia zdravia zvierat
MVDr. Vladimír Hrušovský	vedúci oddelenia hygieny potravín a krmív
RNDr. Juraj Miššík	vedúci oddelenia rádiometrie a radiológie
RNDr. Adriana Ivičičová	vedúca oddelenia rezíduí hormonálnych a cudzorodých látok
Metrológ:	Ing. Oľga Kovárová

6.2 Organizačná štruktúra ŠVPÚ Bratislava

Organizačná štruktúra ŠVPÚ Bratislava

6.3 Organizačné členenie ŠVPÚ Bratislava

1. Riaditeľ

- kancelária a sekretariát riaditeľa (1 SŠ)
- útvar riadenia kvality (manažér kvality, metrológ) (2 VŠ)
- útvar vonkajších vzťahov (CO, PO, Odpadové hospodárstvo) (externe)
- útvar informatiky a centrálnej evidencie (inform. sústava, správca počítačovej siete) (1 SŠ)
- námestník riaditeľa (1 VŠ)

2. Odbor ekonomiky a vnútornej správy

- úsek finančného účtovníctva (1 SŠ)
- úsek personalistiky a mzdového účtovníctva (1 SŠ)
- úsek rozpočtu, správy majetku štátu a investícií (1 VŠ, 1 SŠ)
- úsek hospodárskej správy a doprava (3 SŠ, 3 ZŠ)
- úsek prevádzky centrálného skladu (1 SŠ)

3. Certifikačný orgán pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzoricke posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov (2 VŠ, 1 SŠ)

4. Odbor epizootológie

- oddelenie patologickej morfológie, diagnostiky besnoty a klinickej biochémie (4 VŠ, 2 SŠ)
- oddelenie mikrobiológie, parazitológie a mykológie (5 VŠ, 4 SŠ)
- oddelenie sérologie, virológie a molekulárnej biológie (5 VŠ, 3 SŠ)

5. Odbor hygienických disciplín

- oddelenie senzorickej analýzy (2 VŠ)
- oddelenie hygieny potravín (5 VŠ, 8 SŠ, 2 SŠ prípravka ŽP, 4 ZŠ umývareň skla)
- oddelenie fyzikálno-chemických analýz (4 VŠ, 6 SŠ)
- oddelenie detekcie cudzorodých látok (6 VŠ, 5 SŠ)
- oddelenie chémie a toxikológie (5 VŠ, 4 SŠ)
- oddelenie chromatografie (4 VŠ, 2 SŠ)

6. Detašované skúšobné laboratórium Nitra

- oddelenie zdravia zvierat (4 VŠ, 5 SŠ, 1 ZŠ)
- oddelenie hygieny potravín a krmív (6 VŠ, 5 SŠ)
- oddelenie rádiometrie a radiológie (4 VŠ, 1 SŠ)

- oddelenie rezíduí hormonálnych a cudzorodých látok (3 VŠ, 3 SŠ)

Legenda: ZŠ – pracovník so základným vzdelaním
 SŠ – pracovník so stredoškolským vzdelaním
 VŠ – pracovník s vysokoškolským vzdelaním

6.4 Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti

Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti pracovníkov ŠVPÚ bolo zabezpečované na viacerých úrovniach:

- **interné semináre** - tematické okruhy boli zvolené zo základného okruhu problematiky laboratórií – aktuálna odborná problematika, systém kvality (akreditácia, metrológia, školenia interných audítorov) – vid'. ročné plány interného vzdelávania, účasť na odborných konferenciách, prednáškach, školeniach, kurzoch a seminároch poriadaných inými organizáciami – vid'. **Externé vzdelávanie** pracovníkov
- ústav vytvoril priaznivé podmienky pre zamestnancov, ktorí sa rozhodli zvýšiť si kvalifikáciu prostredníctvom ďalšieho štúdia – **doktorandské štúdium** vykonávali traja pracovníci.
- **atestačného štúdia** sa zúčastňujú šiesti zamestnanci
- pracovníci sa zúčastnili nasledovných **stážových pobytov** na obdobných odborných pracoviskách :
 - Ing. Sláviková, Ing. Kršková, CRL – Training Course, 27-29.2.2008 – CRL Berlín (Analysis of nitroimidazoles in egg, sample preparation with LC/MS/MS evaluation of results, Berlín Germany)
 - Ing. Kundříková, Mgr. Špalt, CRL – Training Course, 8.-9.12.2008 – CRL Berlín(NSAIDs in muscle, kidney and liver, sample preparation and evaluation of results, Berlín Germany)
 - Ing. Kundříková, Ing. Sláviková, CRL – Training Day with focus on extraction methods and clean-up procedures on 1.10.2008 – CRL for Pesticides in Food of Animal Origin and Commodities with High Fat Content, Freiburg, Germany
 - Ing. Briza Advanced training in Mass Spectrometry, Ispra, Taliansko, 27.-29.2.2008

- MVDr.Daniela Kvietková ,Laboratórium klinickej biochémie a hematológie, Nemocnica s poliklinikou Partizánske – konzultácie a overovanie pracovných postupov pre biochemický analyzátor Flexor Spectrum
- MVDr.Árvayová - Výzkumný ústav veter.lékařství – Typizácia E.coli, Brno

Realizujeme v praxi jednu z požiadaviek normy na akreditáciu skúšobných laboratórií STN EN ISO/IEC 17025:2005 – **hodnotenie efektívnosti vzdelávania** pracovníkov a to nasledovným spôsobom - o každom externom školení podáva pracovník informácie na pravidelných interných seminároch, s dôrazom na zhodnotenie prínosu vzdelávacej aktivity pre samotného pracovníka a ústav a okrem toho na „preskúmaní manažmentom“, ktoré sa vykonáva začiatkom každého roka, vedúci oddelení zhodnotili celý proces vzdelávania pracovníkov svojho oddelenia, najmä so zreteľom na efektívnosť vynaložených prostriedkov, ako aj svoje požiadavky na zabezpečovanie ďalšieho odborného rastu svojich pracovníkov v nasledujúcom roku. Na základe toho manažér kvality vypracoval plán ďalšieho vzdelávania.

Plán interného vzdelávania pracovníkov na rok 2008

február:

- Rezíduá pesticídov - Sanco dokument a jeho aplikácia v SL ŠVPÚ Bratislava – (určené pre pracovníkov zaoberajúcich sa danou problematikou) – RNDr. Ďurčanská
- Cudzorodé látky v potravinách – 21. vedecká konferencia – Ing. Sláviková, Ing. Kundříková

marec:

- Príprava na audit - Systém kvality a metrológia v SL - STN EN ISO/IEC 17 025:2005 – Ing. Štullerová, Ing. Kovárová (povinná účasť všetkých pracovníkov vykonávajúcich akreditovanú činnosť – prvá polovica pracovníkov)
- Príprava na audit - Systém kvality a metrológia v SL - STN EN ISO/IEC 17 025:2005 – Ing. Štullerová, Ing. Kovárová (povinná účasť všetkých pracovníkov vykonávajúcich akreditovanú činnosť – druhá polovica pracovníkov)

apríl:

- Problematika semien burín a jedovatých rastlín v krmivách - MVDr. Pastierková
- Kumaríny v škorici - Ing. Kršková

máj:

- Sérologická diagnostika infekčných ochorení: listerióza a tularémia zvierat – MVDr. Gacíková
- Parazitologické a mykologické ochorenia detí a dospelých - MVDr. Beladičová, Mgr. Valentová

jún:

- Pivo, slad – stanovenie nitrózoamínov – Ing. Paulusová
- Sladiť cukrom alebo umelým sladidlom? - Ing. Martinkovičová, Ing. Ochránková

september:

- Nechcené suveníry z dovolenky (parazitológia) - MVDr. Beladičová, Mgr. Valentová
- Prevádzkový poriadok pre prácu s biologickými faktormi (povinná účasť všetkých pracovníkov vykonávajúcich prácu s biologickými faktormi) - MVDr. Šedivá

október:

- Tiché vína- Ing. Budajová, p. Petříková
- Spolupráca RVPS a laboratórnej diagnostiky potravín, pri riešení podnetu zákazníka a interpretácia výsledkov - Ing. Fašiangová a kol.

november:

- Preškolenie interných audítorov (povinná účasť všetkých menovaných interných audítorov) – Ing. Štullerová
- Koreniny ich charakteristika a používanie - Ing. Patoprstá

december:

- Senzorický profil - Ing. Jančovičová
- Vyjadrovanie výsledkov meraní - – Ing. Štullerová

Ku každému semináru boli aktuálne pripojené informácie zamestnancov z externých vzdelávacích aktivít – workshopoch, konferenciách, školení, seminárov a služobných ciest.

Externé vzdelávanie pracovníkov v roku 2008

- Sérologická diagnostika infekčných ochorení: listerióza a tularémia, 31.3.2008 – prednáška v rámci interných seminárov, MVDr. Gacíková
- 7.4.2008 - Vplyv výživy vysokoprodukčných dojníc na zloženie mlieka a výskyt somatických buniek a mastitíd – Brno, sprievodný program výstavy Vetagro, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 10.4.2008 - Aktuálne klimatické zmeny a ich vplyv na zdravie HZ – Brno, sprievodný program výstavy Vetagro, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 11.-14.6.2008 – VETMEDNET – medzinárodný workshop o infekčných chorobách zvierat – St.Malo, Francúzsko, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 18.6.2008 - Problematika peripartálneho obdobia dojníc – Větrný Jeníkov, VFU Brno, spoluorganizátor: State Veterinary University Visconsin, USA, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 9.-10.9.2008 – Konferencia: Dni veterinárnej výživy a dietetiky- UVL Košice, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 18.10.2008 – XVI.Medzinárodná konferencia o včelárstve – DK Petržalka, organizátor: MP SR, MZ ČR, SZV Bratislava, ČSV Praha, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- 21.11.2008 – Metabolické onemocnění dojníc – Odry, KVL ČR, VFU Brno, MVDr. Juršík, MVDr. Kvietková
- Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Detection and Response for Central and Eastern Europe – Level Advanced Workshop II , 24.02. – 29.02.2008, Varšava, **Sásik M.**
- 3. stredo európsky veterinárny kongres – Vybrané zoonózy a veterinárna činnosť v EÚ, 10.4.2008, **Škarková A., Gašpar G.**
- XIII. Salmonella workshop, CRL Salmonella, 25. – 27.05.2008, Bilthoven, **Sásik M.,**
- Med – Vet – Net, 4. th. Annual Scientific Meeting, 11. – 14.06.2008, Saint Malo, **Škarková A., Gašpar G.**
- 35. hydinárska konferencia s medzinárodnou účasťou: „Drůběž 2008“, 16. - 17.10.2008, Brno, **Škarková A., Gašpar G.**
- 1. európsky deň antibiotík, Sympóziu, 18.11.2008, Viedeň, **Gašpar G., Škarková A., Sásik M.**

- **1-3745 – Školiace miesto v klinickej mykológii a parazitológii**, školenie SZU – Fakulta zdravotníckych špecializačných štúdií, 10.-14.11.2008, **Beladičová V., Valentová D.,**
- **VIII. České a slovenské parazitologické dny**, SPS a ČPS, 19.-23.5.2008, Sezimovo Ústí, **Beladičová V., Valentová D.,**
- **Konferencia Slovenskej mykopatologickej spoločnosti s medzinárodnou účasťou**, SLS – SMS, 1.10.2008, Bratislava, **Beladičová V., Valentová D., Chrenková**
- workshop CRL pre cereálie, Kodaň, september 2008 – J. Ďurčanská
- spojený workshop a training CRL pre single metódy a ovocie a zeleninu, Stuttgart, november 2008 – J. Ďurčanská, E. Briza
- Semináre poriadané firmami Hermes, Varian, Chromservis, Pragolab - Rezíduá pesticídov a aditívne látky v potravinách – nová harmonizovaná a národná legislatíva, výsledovateľnosť, označovanie aditívnych látok – 12.-13.máj 2008- IVVL Košice – Ing. Sládečková
- Skúšky na získanie „Osvedčenia odbornej spôsobilosti na prácu s jedmi“ na RÚVZ – 4.3.2008 – Ing. Sládečková
- Problematika stanovenia syntetických farbív, SZÚ Ostrava – Ing.Vojsová, Ing.Martinkovičová, Ing.Ochránková
- Problematika izolácie syntetických farbív z potravinových matric, SVPU Praha, Ing.Vojsová, Ing.Martinkovičová, Ing.Ochránková
- Medzinárodný seminár „ Vitamíny a aditívne látky 2008“, Ing.Martinkovičová, Ing.Ochránková
- Bezpečnosť a kontrola potravín, SPU Nitra, Ing.Vojsová
- EFSA Presentation Day, Turín, Ing.Vojsová
- „Kontrola vína a vyhodnocovanie odobratých vzoriek vín“– január 2008, Modra, Ing. Jančovičová
- „Kontrola a bezpečnosť potravín – V. medzinárodná konferencia“ – apríl 2008, Nitra, Ing. Jančovičová
- „Činnosť interných audítorov v akreditovaných skúšobných a kalibračných laboratóriách“ – apríl 2008, Bratislava, Ing. Paulusová
- „Ružový seminár“- Wine Wave s.r.o. Bratislava, máj 2008, Ing. Jančovičová
- „Senzorické hodnotenie a analytické rozborý vín“- máj 2008, Dolný Kubín, Ing. Jančovičová
- „Aktív SNAS 2008“ – máj 2008, Piešťany , Ing.Jančovičová

- „Senzorické hodnotenie pekárskeho výrobku“ – september, október 2008,
- Bratislava, Ing. Jančovičová, Ing. Paulusová, Ing. Čunderlíková
- „Vínohradnícka a vinárska legislatíva po reforme spoločnej organizácie trhu s vínom“ – október 2008, Pezinok, Ing. Jančovičová
- Senzorické posudzovanie hydiny, IVVL Košice, 24. – 25. január 2008 (Ing. Kovárová)
- Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti, EURACHEM- SLOVAKIA, 14. február 2008 (Ing. Kovárová, Ing. Štullerová, Ing. Vranková)
- -Senzorické posudzovanie syrov, IVVL Košice, 27. - 28. márc 2008 (Ing. Kučeráková)
- -Senzorické posudzovanie obilnín, strukovín, olejní, tukov a olejov, IVVL Košice, 3. - 4. júna 2008 (MVDr. Kazarková)
- -Mikrobiologický kurz 2008, VÚVH Bratislava, 17. júna 2008 (Ing. Kučeráková, Hanzlová)
- -Senzorické posudzovanie rýb a rybacích výrobkov, IVVL Košice, 24. 25. jún 2008 (Ing. Kučeráková)
- -Poradenstvo pri uplatnení legislatívy v oblasti meradiel, EUROFORMES, a.s. Žilina 30.6.2008 (Ing. Kovárová, Ing. Štullerová)
- -Mikrobiológia potravín, 23. - 25. september 2008 Poprad, (MVDr. Kazarková)
- -Neistoty v laboratórnej praxi pre začiatočníkov, SMÚ Bratislava, 14.- 15. októbra 2008 (Ing. Palacková)
- -Seminár o údržnosti masa, masných výrobkov a lahúdek, Skalský Dvúr, 9.-10. september 2008 (Ing. Fašiangová, Ing. Palacková)
- Senzorické posudzovanie mäsových výrobkov, IVVL Košice, 23.-24. októbra 2008 (Ing. Palacková)
- február 2008 - XXIV. Zoborský deň a VI. Západoslovenské dni o osteoporóze 2008, Nitra, MVDr. Dindová
- marec 2008 – Seminár Slovenskej asociácie aviarnej medicíny, Nitra, MVDr. Svitačová
- jún 2008 - XIV. Bardejovské dni pneumológov a fizeológov, Bardejovské kúpele – MVDr. Dindová
- júl 2008 – 29th Annual Congress of the European Society of Mycobacteriology, Plovdiv, Bulharsko, MVDr. Dindová

- september 2008 – Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, Bratislava, MVDr. Dindová , MVDr. Svitačová, MVDr. Árvayová
- september 2008 – Medzin.vedecká konferencia Inf.a parazit.choroby zvierat, Košice, MVDr.Svitačová, MVDr. Árvayová
- október 2008 – 35.česká hydinárska konferencia „Drubež 2008“, Brno, MVDr. Svitačová
- január 2008 - Konferencie Mléko a syry, Praha, MVDr. Miklošová, MVDr. Mikula
- apríl 2008 - konferencie Kalibračného združenia SR, Tatranské Zruby, MVDr. Miklošová, Ing. Štullerová
- apríl 2008 –medzinárodná vedecká konferencia „Bezpečnosť a kontrola potravín“, Nitra, Ing. Gombíková, RNDr. Ivičičová, MVDR. Miklošová
- máj 2008 - Konferencia Hygiena alimentorum, Štrbské Pleso, MVDr. Miklošová
- máj 2008, Aktív SNAS, Piešťany, MVDr. Miklošová
- máj 2008 - konferencia Mikrobiologie potravín, Třešť, ČR, MVDr. Mikula
- máj 2008 – Konferencia: Euroresidue VI, Egmond aan Zee, Holandsko, RNDr. Ivičičová
- september 2008 – Školenie: Metrologické zabezpečenie v laboratóriu, SMÚ, Bratislava, Ing. Gombíková
- jún 2008 – Seminár Hermes Labsystém o HPLC a GC, RNDr.Ivičičová, RNDr. Herdová
- november 2008 – Školenie: Výpočty neistôt, SMÚ, Bratislava, RNDr. Herdová
- Metrológia v potravinárstve a stravovacích službách – České kalibračné združenie – Blansko, Těchov, Metrológia z pohľadu právnych predpisov EU, Nariadenie Rady (ES) č. 37/2005 o sledovaní teplôt v prepravných, úložných a skladovacích priestoroch pre zmrazené potraviny, 30.9.-1.10.2008, Ing. Kovárová, Ing. Štullerová
- „Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti“, Interné audity a regulačné diagramy úloh, možnosti a interpretácie, Zabezpečenie kvality výsledkov,EURACHEM-SLOVAKIA, 16.12.2008, Ing. Štullerová
- Kontrola kontaminantov v potravinovom reťazci a importné kontroly potravín pôvodom z tretích krajín –IVVL Košice – Ing. Budajová
- Konferencia k 5.výročíu EFSA Budapešť, Maďarsko – Ing. Budajová
- Seminár :Stanovenie celkového dusíka podľa Kjeldahla, stanovenie tuku klasickou a zrýchlenou Soxhletovou metódou, Bratislava– Ing. Budajová, Ing.Vranková, Ing.Patoprstá

- Konferencia „Fytopatológia rastlín „ EFSA– Turín, Taliansko -Ing.Budajová
- Sensorické hodnotenie a analytické rozbory vín – Dolný Kubín - ŠVPS SR – Petříková, Fischerová
- Sensorické hodnotenie a analytické rozbory vín – IVVL Košice - ŠVPS SR – Petříková, Fischerová
- Odborný seminár fy Hermes, Bratislava – Ing. Vranková
- Školenie „Činnosť interných auditorov v akreditovaných skúšobných a kalibračných laboratóriách“ – SMÚ Bratislava – Ing. Vranková
- Školiaci kurz OECD „ Harmonizácia hodnotenia kvality ovocia a zeleniny“ – ŠVPS SR – Mojmírovce- Ing. Patoprstá
- Školenie„Sensorické posudzovanie cestovín., mlynských a pekárenských výrobkov“- IVVL Košice- Miklošová

Zahranické služobné cesty v roku 2008

Účastník ZPC	Štát - mesto, termín konania	Účel cesty
Ing. Miriam Kršková, Ing. Bronislava Škarbová	ČR - Brno 22.01.2008	Seminár firmy Waters sa konal v spolupráci s Fakultou veterinárnej hygieny a ekológie VFU Brno, pod názvom Stratégie pri vývoji metód v kvapalinovej chromatografii, ktorý bol zameraný na faktory ovplyvňujúce retenciu analytov na chromatografických kolónach a na Waters kolónach pre HPLC a UPLC.
Ing. Miriam Kršková, Ing. Lucia Martinkovičová, Ing. Oľga Bradová	ČR - Brno 22.02.2008	Seminár firmy RADANAL: „ Pokroky v analytických metódach na stanovenie antioxidantov, vitamínov a ďalších významných látok v biologických materiáloch“
Ing. Miriam Kršková Ing. Lucia Sláviková	Nemecko - Berlín, 26.2.2008 – 29.2.2008	CRL – TRAINING COURSE, CRL Berlín nám umožnilo zúčastniť sa 3-dňového tréningu v laboratóriu na stanovenie nitroimidazolov vo vajciach (surových a v lyofilizáte), ktorý zahŕňal prípravu vzoriek, meranie na LC/MS/MS Quattro Premier – od f. Waters a tiež vyhodnotenie výsledkov. Porovnali sme metódu aktuálne používanú v našom laboratóriu s ich metódou, zároveň sme zopakovali vzorky z PT 2007
Ing. Bríza	Taliansko Ispra 27.2. – 29.2.2008	tréningový kurz bol organizovaný European Commission Institute for Health and Consumer Protection Physical and Chemical Exposure Unit. Cieľom kurzu bolo oboznámiť analytikov s prístrojovou technikou hmotnostného spektrometra izotopového pomeru (IRMS). Ďalej kurz všeobecne informoval o príprave vzoriek pre GC-CIII, GC-C/TC, ConFloIII, EA Elemental Analyzer, TC/EA, Gas Bench.
Ing. Fašiangová	ČR Brno 6.3.2008	SALIMA - 9. Konferencia o zdravotnej nezávadnosti výroby a spracovania potravín živočíšneho pôvodu
MVDr. Marián Lorko, Patrik Garžík	ČR Zlín 22.03.2008	Pracovné stretnutie s RNDr. Petrom z firmy LABSYSTEM sa konalo za účelom upresnenia zadania nového informačného systému pre potreby ŠVPÚ Bratislava
RNDr. Ďurčanská. RNDr. Plchová, Ing. Kršková	ČR Praha, 7.4.2008	Workshop fy JEOL s názvom DART- Direct analysis in real time. Workshop sa konal na VŠCHT Praha
MVDr. Alena Škarková, MVDr. Gabriel Gašpar	ČR Brno 10.04.2008	3. stredoeurópsky veterinárny kongres - Vybrané zoonózy a veterinárna činnosť v EU
Ing. Budajová	Švajčiarsko Zurich 19.-	11. Workshop GoToLab (Európske združenie štátnych laboratórií kontroly tabaku a tabakových výrobkov) bol organizovaný v

Účastník ZPC	Štát - mesto, termín konania	Účel cesty
	20.04.2008	spolupráci so švajčiarskym federálnym úradom verejného zdravotníctva v Zurichu
MVDr. Šedivá, Ing. Vojsová, Ing. Bradová	Holandsko - Utrecht, 28.- 30.04.2008	Workshop so zameraním na mykotoxíny v potravinách a v krmivách - 30th Mycotoxin Workshop 2008
MVDr. Viera Beladičová, MVDr. Eva Gacíková, Mgr. Daniela Valentová	ČR Sezimovo Ústí 21.- 23. máj 2008	8. České a slovenské parazitologické dni
MVDr. Viera Beladičová, Mgr. Daniela Valentová	Taliansko - Rím - Istituto Superiore di Sanità 29. až 30. máj 2008	Medzinárodná konferencia: 3rd Workshop of National Reference Laboratories for Parasites
RNDr. Ďurčanská, MVDr. Šlezárová, RNDr. Plchová	1.6.-5.6.08 , Berlin, Nemecko	7. ročník Európskeho workshopu pre rezíduá pesticídov (EPRW) v Berlíne
Dr.Štefánik, Dr.Škarková, Dr.Gašpar	St.Malo,Francúzsko 11 – 14 júna 2008	4 th Annual Scientific Meeting
Ing. Katarína Fašiangová, Ing. Jarmila Budajová	Viedeň , Rakúsko 02.06.2008	Štúdiijná cesta v rámci projektu „Technická asistancia pre oblasť organizácie trhu a obchodných mechanizmov so zameraním na vybrané komodity.“
MVDr. Pastieriková Antónia	Budapešť Madarsko 09.06.2008 – 12.06.2008	Pravidelné ročné zasadanie výkonných pracovníkov v oblasti mikroskopických metód v krmivách
Ing. Katarína Fašiangová, Ing. Oľga Kovárová	Brusel 13.6.2008	Meeting expertnej skupiny pre vajcia a hydinu - skupina zástupcov NRL pre vyšetovanie cudzej vody v hydine
RNDr. Ďurčanská	Kodaň, 18.- 19.9.2008	“3th CRL/NRL workshop on Cereal and Feedingstuff“
Ing. Eubica Štullerová, Ing. Kovárová	Česká republika – Techov, Blansko, termín 29.9.2008	seminári „Metrologie v potravinářství a stravovacích službách “ organizátor: České kalibrační sdružení

Účastník ZPC	Štát - mesto, termín konania	Účel cesty
	– 1.10.2008	
RNDr. Ďurčanská	Parma, 27.- 28.10.2008	Stretnutie expertov o budúcej organizácii zberu dát z monitoringu reziduí pesticídov, ktoré organizovala EFSA.
RNDr. Ďurčanská, Ing. Briza	Nemecko - Fellbach, 5.-7. 11.2008	Joint CRL/NRL Pesticide Residue Training Workshop

7 Ciele a prehľad plnenia

Štátna veterinárna a potravinová správa SR vypracovala „Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu podľa krajov SR“ Súčasťou týchto záväzných ukazovateľov je i laboratórna diagnostika v oblasti:

- veterinárna prevencia a ochrana
- laboratórna diagnostika na úseku epizootológie
- kontrola orálnej vakcinácie proti besnote
- kontrola chovov hydiny na Salmonelu
- monitoriny:
 - o koordinovaný cielený monitoring (KCM)
 - o monitoring spotrebného koša (MSK)
 - o monitoring lovnej zveri (MLZ)
- národný program kontroly rezíduí v živočíšnych surovinách a krmivách
- národný program kontroly rezíduí pesticídov v rastlinných komoditách
- potravinový dozor

Ciele uvedené v „Rozpise záväzných ukazovateľov rozpočtu podľa krajov SR“ vypracované ŠVPS SR splnil Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava v celom rozsahu.

V rámci **laboratórnej diagnostiky** boli na rok 2008 prijaté nasledovné **ciele**:

Laboratórium parazitológie a mykológie:

- zaviesť novú metódu: Testovanie citlivosti na antimykotiká – kvasinky
- zaviesť novú metódu: Testovanie citlivosti na antimykotiká – vlákňité plesne
- otestovať novú diagnostickú súpravu SNAP Heartworm a zvážiť jej využitie v rutínnej praxi laboratória (diferenciácia nákaz druhmi *Dirofilaria repens* a *Dirofilaria immitis*)
- vypracovať správu RL o parazitologických nákazách v SR za rok 2007 pre CRL parazitológie v Ríme a prezentovať výsledky
- činnosti referenčného laboratória na 3.Medzinarodnej konferencii referenčných laboratórií

spracovať surveillance toxokarózy a toxaskarózy za rok 2007 pre Parazitologický ústav SAV

Oddelenie patológie:

- zabezpečiť stážový pobyt MVDr. P. Bolgáčovi na vytypovanom pracovisku diagnostiky besnoty na Slovensku alebo v Čechách
- absolvovať minimálne 2 porovnávacie testy správnosti diagnostiky besnoty

Oddelenie senzorickej analýzy:

- spolupracovať pri organizácii a zabezpečovaní akcií súvisiacich so senzorickým hodnotením potravinárskych výrobkov (Zväz pivovarníkov – „Slovenská pivná korunka“, združenia vinárov - Degustácia vín Mojmirovce, zväz pekárov a pod.)
- vypracovať štandardné pracov. postupy (ďalej ŠPP) upravujúce podmienky vydávania osvedčenia posudzovateľa
- účasť na vzdelávacích aktivitách v oblasti senzorickej analýzy

Laboratórium sérologie:

- otestovať nové diagnostické súbory Cardio Screen canis a Cardio Screen felinne a uplatniť ich v sérologickej diagnostike
- spracovať surveillance tularémie, toxoplazmózy a leptospirózy za rok 2007 v SR

Oddelenie virológie:

- zavedenie diagnostiky protilátok proti vírusu EDS-76, pseudomoru hydiny a PI-3 hovädzieho dobytku pomocou ELISA testu. Testy budú zavedené ako náhrada za hemaglutinačné testy pri ktorých sa používali krvinky zo živých laboratórnych zvierat
- zaviesť diagnostiku koi herpes vírusu u rýb PCR metódou
- zúčastniť sa medzilaboratórneho testu FAPAS na diagnostiku vaječného proteínu v potravinách
- zúčastniť sa medzilaboratórneho testu FAPAS na diagnostiku sóje v potravinách

Oddelenie bakteriológie:

- zúčastniť sa testov EQAS organizovaných EU – CRL Salmonella Bilthoven - vyšetrovať vzorky v rámci prieskumu prevalencie baktérií Campylobacter spp. v krdľoch brojlerov a prevalencie baktérií Campylobacter spp. a Salmonella spp. v jatočných telách brojlerov
- vyšetrovať vzorky v rámci prieskumu prevalencie baktérií Salmonella spp. v stádach plemenných a úžitkových ošípaných

Oddelenie chromatografie:

- podľa dlhodobého plánu EÚ na zavádzanie stanovení rezíduí pesticídov,
- rozšíriť multireziduálnu metódu
- zaviesť metódu na stanovenie bromidov

Oddelenie chémie a toxikológie:

zvalidovať a zakreditovať:

- Stanovenie T-2 toxínu metódou HPLC
- Stanovenie HT-2 toxínu metódou HPLC
- Stanovenie neohesperidínu v potravinách metódou HPLC.
- Stanovenie prírodného farbiva E 120 v potravinách metódou HPLC.
- Stanovenie syntetického farbiva E 128 v potravinách metódou HPLC.

Oddelenie hygieny potravín:

laboratórium chémie :

- doplniť štatistický zoznam (katalóg) z výsledkov a výpočtov množstva mäsa v mäsových výrobkoch, vyšetovaných na oddelení, od nadobudnutia platnosti výnosu 1985/2004 – 100 pre mäsové výrobky
- vytvoriť štatistický zoznam (katalóg) hodnôt nemäsových bielkovín (sójových, mliečnych, a iných) monitorovaných v mäsových výrobkoch od roku 2005- 2007
- z metodík na stanovenie čistej svalovej bielkoviny v mäsových výrobkoch cez 3-methylhistidin v spolupráci s oddelením toxikológie a chémie odskúšať metódu cez HPLC a kapilárnu elektroforézu
- získané výsledky spracovať a zhodnotiť na vhodnejšiu metódu
- priebežne získavať výsledky z potravín balených v ochrannej atmosfére podľa metodiky na stanovenie zvyškového kyslíka
- pokračovať v spolupráci s pracoviskom UVM v Košiciach v súvislosti s projektom na
- sledovanie kvality mäsových výrobkov na báze svalových bielkovín

laboratórium mikrobiológie :

- validovať metódu na stanovenie *Stafylokokového* enterotoxínu, rýchlou metódou pomocou mikrobiologického zariadenia VIDAS
- validovať metódu na stanovenie rodu *Campylobacter* rýchlou metódou pomocou mikrobiologického zariadenia VIDAS

- odskúšať metódu na stanovenie baktérii druhu *Salmonella* zrýchlenou metódou pomocou mikrobiologického zariadenia VIDAS
- pokračovať v sledovaní čistoty ovzdušia prostredia laboratórných priestorov ústavu, pomocou zariadenia MAS-100 Eco a zariadenia DEZOSTER na sledovanie spádov v ovzduší
- odskúšať a akreditovať metódu na stanovenie prítomnosti bifidobaktérií v mliečnych produktoch
- spolupracovať s pracoviskom VÚP Bratislava pri riešení úloh z projektu zameraného na sledovanie *E. Sakazakii* v potravinách

Oddelenie detekcie cudzorodých látok:

- rozšíriť metódu na stanovenie pesticídov (rastlinné komodity) o ďalšie analyty a pripraviť na akreditáciu (LC/MS/MS)
- rozšíriť metódu na stanovenie nesteroidných protizápalových látok (GC/MS) o analyty: metamizol, carprofen, oxyphenbutazon, ketoprofen, naproxen, ibuprofen
- rozšíriť metódu na stanovenie pyretroidov (GC/ECD, MS) o analyty: λ-cyhalotrin, permethrin, resmethrin, cyfluthrin, fenvalerát, bifenthrin

Oddelenie fyzikálnochemických analýz:

- zvalidovať a v rámci aktualizácie doplniť do PK metódu na stanovenie nečistôt v kafilérnych tukoch a peroxidové číslo v krmivách
- zvalidovať a doakreditovať stanovenie hrubej vlákniny v krmivách
- zaktualizovať ŠPP a doplniť validačné protokoly

Certifikačný orgán pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov:

- zapracovať opodstatnené pripomienky z dotazníkov spokojnosti zákazníka do štandardných pracovných postupov CO,
- prepracovať „Vypracované študijné materiály“ v ŠPP CS 03 Výber a výcvik kandidátov – víno
- vypracovať a odskúšať ŠPP na senzorické skúšky odborné – kvalita vody,
- aktualizovať www. stránku minimálne štvrťročne
- účasť na vzdelávacích aktivitách v oblasti senzorickej analýzy

- účasť na vzdelávacích aktivitách, ktoré ponúkajú iné organizácie a súvisia s oblasťou certifikácie osôb (napr. SMÚ)

Útvar riadenia kvality

- zosúladiť systém manažérstva kvality, metrológie a dokumentácie v detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra s pracoviskom v Bratislave
- zabezpečiť priebeh auditov SNAS súvisiacich s dohľadmi a rozšírením akreditácie o novo zavedené skúšky Skúšobných laboratórií ŠVPÚ Bratislava, aj v detašovanom skúšobnom laboratóriu Nitra,
- zaviesť elektronické hodnotenie dodávateľov cez intranetovú sieť organizácie
- aktualizovať pracovný postup na internú kontrolu piestových pipiet,

Detašované skúšobné laboratórium Nitra

Oddelenie hygieny potravín a krmív

- zaviesť a pripraviť na akreditáciu metódu stanovenia baktérií mliečneho kysnutia
- pripraviť na akreditáciu metódu stanovenia rezíduí inhibičných látok a antibiotík metódou
- pripraviť na akreditáciu metódu stanovenia stafylokokových enterotoxínov prístrojom Mini Vidas
- aktualizovať ŠPP na prípravu živných pôd,
- zúčastniť sa medzilaboratórných testov,
- akreditovať senzorické posudzovanie krmív a zúčastniť sa senzorických skúšok
- podať návrh na cieľnú kontrolu ovčieho mlieka a syrov- falšovanie kravským mliekom
- príprava referenčných a kalibračných vzoriek pre CSL a ďalšie skúšobné laboratóriá
- organizovanie MSS na stanovenie somatických buniek v mlieku a MSS na zloženie mlieka pre ostatné laboratóriá na Slovensku
- organizovanie školení vzorkárov
- zavádzanie nových metód podľa aktuálnych možností
- spolupráca s ostatnými referenčnými laboratóriami, účasť na Workshopoch, účasť na zasadnutiach chemickej skupiny pre mlieko v Bruseli- získavanie nových poznatkov, výmena skúseností

Oddelenie rezíduí hormonálnych a cudzorodých látok :

- Zaviesť, validovať a pripraviť na akreditáciu nasledujúce metódy :
 - Dôkaz ďalších alergénov v potravinách, resp. falšovanie potravín
 - Stanovenie boldenonu, ethinylestradiolu a methyltestosteronu s multireziduálnou analýzou
 - Stanovenie kakaového masla v čokoláde
 - Stanovenie melamínu v krmivách
 - Stanovenie zloženia mastných kyselín
 - Stanovenie B-agonistov v mlieku a v krmivách
 - Stanovenie stanazololu v moči
 - Stanovenie acetylgestagénov v perirenálnom tuku
- Zúčastniť sa na Workshopoch organizovaných komunitným laboratóriami pre zakázané látky.
- Skvalitniť spoluprácu s inšpektormi v rámci NPKR.
- Pokračovať publikačnej činnosti, prednášky, zúčastňovať sa na seminároch a školeniach.

Oddelenie zdravia zvierat

- zavádzanie nových metodík podľa požiadaviek terénu a podľa aktuálnych možností.
- zamerať sa hlavne na malé zvieratá - na diagnostiku ochorení psov a mačiek
- akreditovať metodiky u hydiny (RSA,ELISY)
- akreditovať metódu PCR-mykobaktérie
- zúčastniť sa medzilaboratórnych testoch spôsobilosti

Oddelenie rádiometrie a rádiológie

- kompletná rekalibrácia gamaspektrometrického systému podľa STN IEC 61452
- zavedenie dvoch nových štandardných geometrií pre gamaspektrometriu vzoriek s menšou hmotnosťou (požiadavka zákazníkov)
- účasť na celosvetovom medzilaboratórnom porovnávacom teste, organizovanom IAEA
- publikácia z oblasti vývoja certifikovaných referenčných materiálov pre meranie rádioaktivity (publikácia spoluautorstvom v zahraničnom karentovanom vedeckom časopise)
- akreditácia metódy rádiochemického stanovenia aktivity ^{90}Sr v mlieku a v pôde

- zakúpenie presných váh s váživosťou 4kg, citlivosťou 0,01g, certifikátom EÚ (určené meradlo) a prenosom dát potrebných pre kontrolu analytickej kvality do PC
- zakúpenie vyššej verzie vyhodnocovacieho programového balíka pre gamaspektrometriu spolu s pracovnou stanicou (PC)

Manažérstvo kvality:

- zosúladiť smernice, dokumentácie a celkový systém manažérstva kvality s materskou organizáciou
- zosúladiť systém metrologického zabezpečenia meradiel s materskou organizáciou
- úspešné rozšírenie akreditácie o novo zavedené metódy

8 Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava (ďalej len ŠVPÚ Bratislava) je organizácia s bohatou históriou, počas ktorej prechádzala rôznymi organizačnými zmenami. Boli to najmä zánik a rozčlenenie Ústredného štátneho veterinárneho ústavu na Štátne veterinárne ústavy Bratislava, Dolný Kubín, Michalovce, Zvolen, Košice, Prešov a Žilina, prechod z rozpočtovej na príspevkovú formu hospodárenia a v posledných rokoch hlavne začlenenie laboratórií v roku 2002 zrušenej Slovenskej poľnohospodárskej a potravinovej inšpekcie (ďalej len SPPI) a v minulom roku zlúčenie so Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Nitra.

Laboratória bývalej SPPI sa nachádzali v objekte Výskumného ústavu potravinárskeho (ďalej len VÚP) na Priemyselnej ulici v Bratislave a ich celková plocha predstavovala 1880 m², čiže 37,8 % celkovej plochy objektu VÚP.

Na základe rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len MP SR) č. 1273/2004-550 z 14.2.2005 o presunutí kapacít VÚP z Priemyselnej ulice do Modry museli byť laboratória ŠVPÚ Bratislava z Priemyselnej ulice vyst'ahované.

Nakoľko ŠVPÚ Bratislava nemal žiadne voľné priestory, bolo rozhodnuté o realizácii nadstavby existujúcej budovy a prístavby v areáli ŠVPÚ SR. Listom č. 119/2005 z 22.3.2005 požiadal ŠVPÚ Bratislava zriaďovateľa o kapitálové prostriedky na roky 2005 – 2006 v celkovej výške 29.880 tis. Sk.

V tomto liste a neskôr aj v liste z 1.8.2005 sme žiadali taktiež o finančný príspevok určený na realizáciu presunu laboratórnych kapacít (demontáž, montáž, presun, nastavenie, reakreditácia mimoriadne zložitých a drahých prístrojov, likvidácia morálne a fyzicky opotrebovaných a vyradených zariadení...) z Priemyselnej ulice na Botanickú č. 15, kde je sídlo organizácie v celkovej výške 2.297 tis. Sk.

Napriek tomu, že k našej žiadosti vydala podporné stanovisko aj Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len ŠVPS SR), žiadosti vyhovené, ani čiastočne, nebolo.

ŠVPÚ Bratislava musel tak z vlastných prostriedkov zabezpečiť rekonštrukciu priestorov najvyššieho podlažia a suterénu „novej laboratórnej budovy“. Priestory boli odovzdané do užívania začiatkom minulého roka a dnes môžeme s hrdosťou konštatovať, že tu sídli najmodernejšie vybavené pracovisko ústavu. Náklady na jeho rekonštrukciu a vybavenie

dosiahli 9.050 tis. Sk. Ešte raz uvádzame, že všetky náklady boli hradené z vlastných prostriedkov.

V roku 2007 obdržal síce ŠVPÚ Bratislava kapitálový transfer vo výške 4.250 tis. Sk, bol však určený na nákup laboratórnej techniky. Organizácia vypísala verejnú súťaž na dodávku plynového a kvapalinového chromatografu a obstarala tak 2 moderné zariadenia za 5.032 tis. Sk.

Zvýšený objem kapitálových výdavkov (ústav obstarával okrem vyššie uvedeného dlhodobého hmotného majetku aj ďalšie tovary) neovplyvnil ani tak hospodársky výsledok roku 2007, ale najmä stav finančných prostriedkov na účtoch organizácie – niektoré zariadenia organizácia spláca dodnes.

Veľmi výrazne sa do hospodárenia organizácie „zapísala“ fúzia s ŠVPÚ Nitra, ktorá sa uskutočnila k 1.10.2007.

Transfer účelových činností na rok 2006 predstavoval pre ŠVPÚ Nitra 12.000 tis. Sk. Transfer pre ŠVPÚ Bratislava 45.120 tis. Sk. Spolu teda 57.120 tis. Sk. Fúzia týchto pracovísk sledovala určite, a celkom správne, zníženie prevádzkových nákladov, ale určite nie zníženie rozsahu vyšetrení, vykonávaných na týchto pracoviskách. Podotýkame, že spádová oblasť týchto pracovísk zahŕňa jednoznačne poľnohospodársky (počtom hospodárskych zvierat a pestovateľských plôch) a potravinársky (potravinárske prevádzky, sklady...) najsilnejšie a najproduktívnejšie oblasti Slovenskej republiky. Patria sem okresy: Bratislava, Senec, Trnava, Senica, Dunajská Streda, Nitra, Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Galanta, Šaľa, Levice, Komárno, Topoľčany, Nové Zámky, ale aj ďalšie okresy SR, pre ktoré sú vykonávané vyšetrenia v rámci činnosti Národných referenčných laboratórií (najmä vyšetrenia pesticídov, vína, tabakových výrobkov, autenticity destilátov, Salmonell, Trichinell, tuberkulózy a paratuberkulózy, rezíduí veterinárnych liečiv, hormonálnych látok v potravinách, mlieka a mliečnych výrobkov, rádiometriu, rádiológiu a iné).

V roku 2007 predstavoval transfer účelových činností pre ŠVPÚ Nitra (do 30.9.2007) 6.446 tis. Sk a pre ŠVPÚ Bratislava 41.682 tis. Sk. Spolu tak 48.128 tis. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2006 o takmer 9 milión Sk menej!!! Hospodárskym výsledkom za rok 2007 bola STRATA vo výške 12.846 tis. Sk.

Pre rok 2008 predstavuje uzavretý kontrakt síce 51.507,- tis. Sk, ale zahŕňa taktiež vyšetrenia v rámci „Národného programu kontroly rezíduí“ vo výške 5.600 tis. Sk, ktoré boli v minulom roku faktúrované a tvorili tak tržby za vlastné výkony od Regionálnych veterinárnych a potravinových správ SR. Z uvedeného vyplýva, že transfer účelových činností

sa oproti predchádzajúcemu roku – 2007, ktorý môžeme otvorene hodnotiť s hľadiska absolútnych výsledkov hospodárenia ako „KATASTROFÁLNY“, v podstate opäť znížil – o 2.221 tis. Sk.

Možno teda konštatovať, že sa za 2 roky znížil príspevok pre zlúčené organizácie o 11.213 tis. Sk. A je potrebné konštatovať aj ten fakt, že sa vôbec neznížil rozsah poskytovaných vyšetrení, a opätovne zdôrazniť aj poľnohospodársky a potravinársky najproduktívnejšiu spádovú oblasť Slovenskej republiky, ktorú spoločné pracovisko pokrýva.

Do výsledkov hospodárenia paradoxne veľmi negatívne zasahujú aj odpisy DHIM a DNHIM. Vzhľadom na mimoriadnu zložitost' a vysokú technickú úroveň sú mnohé zariadenia aj veľmi drahé a ich cena sa premieta do nákladov práve vo forme odpisov. Dochádza tak k situácii, že napr. ŠVPÚ Bratislava ešte ani nezačne vyšetrovať a už má v nákladoch 15 miliónov Sk (predpoklad r. 2008) práve vo forme odpisov.

Veľmi výrazne negatívne pôsobí na hospodárenie nášho pracoviska taktiež asi nie najšťastnejšie, lepšie povedané nie najpresnejšie stanovenie a plnenie úloh v programe 08W0101 „Veterinárna prevencia a ochrana“. Pre plnenie týchto úloh je pre rok 2008 poskytnutý transfer vo výške 10.982. tis Sk, z toho však predstavuje „Národný plán kontroly rezíduí“ (ďalej len NPKR) - 5.600 tis. Sk. V rámci tohto programu vyšetruje ŠVPÚ Bratislava vzorky zasielané príslušnými RVPS SR a ich hodnotu vlastne odpočítava z poskytnutého transferu, po „očistení“ od NPKR – 5.382 tis. Sk .

V súčasnosti predstavuje plnenie tejto úlohy 7.136 tis. Sk, čo značí, že ŠVPÚ Bratislava vyšetril pre RVPS SR o 1.754 tis. Sk viac a navyše tieto vyšetrenia nemôže zaúčtovať ani do vlastných výkonov a pre ústav vlastne znamenajú len nákladovú položku (mzdy, spotreba materiálu...). V roku 2006 tak bolo navyše „odpracovaných“ 585 tis. Sk a v roku 2007 – 803 tis. Sk.

V zmysle metodického pokynu ŠVPS SR vykonáva ŠVPÚ Bratislava vyšetrenia vína, salmonel a iné, ktoré faktúruje ŠVPS SR. Faktúry odsúhlasuje príslušná RVPS SR. Tento systém nie je ideálny, nakoľko pri ňom dochádza k neúmerne predĺžovanej splatnosti vystavených faktúr.

Z časového hľadiska posledným negatívnym zásahom do hospodárenia ŠVPÚ Bratislava bolo krátenie transferu na rok 2008 o 1.593 tis. Sk v októbri 2008. Zníženie kontraktu

v poslednom štvrtroku, ktorý býva pravidelne „najsilnejším“ obdobím celého roka nie je už možné „vyvážiť“ úmerným znížením nákladov.

A navyše toto zníženie bolo pravým opakom toho, čo naša organizácia v tomto období, vzhľadom na všetky vyššie uvádzané vplyvy, očakávala.

Súhrn všetkých týchto okolností veľmi výrazne ovplyvňuje činnosť ŠVPÚ Bratislava, atmosféru na pracoviskách, ako aj výsledky hospodárenia.

Hodnotenie prínosu organizácie pre občanov a Štátnu správu v uplynulom roku

Výsledky objektívnych analýz využívajú orgány Štátnej veterinárnej a potravinovej správy pre svoju kontrolnú činnosť. V roku 2008 percento nevyhovujúcich vzoriek (najmä v oblasti zdravotnej bezpečnosti potravín) predstavuje na ŠVPÚ Bratislava cca 5,5 %, pričom súkromné laboratória zaoberajúce sa podobnou činnosťou vykazujú percento zdravotnej bezpečnosti cca 0,5 %. ŠVPÚ Bratislava v plnom rozsahu rešpektuje požiadavky občanov na objektívne zhodnotenie nimi zakúpených potravín, iného tovaru, ako i úžitkových a domácich zvierat na zdravotnú bezchybnosť alebo zdravotný stav. V súčasnom období, keď mesto Bratislava nemá zabezpečené neškodné odstránenie uhynutých zvierat, ŠVPÚ Bratislava operatívne zriadili túto činnosť. V r. 2008 bolo poskytnutých 750 takýchto služieb pre občanov mesta Bratislava a okolie.

Analýza vplyvu ostatných inštitúcií na výsledky organizácie.

ŠVPÚ Bratislava nepocituje dostatočnú pomoc zo strany mesta Bratislava, napriek tomu, že vykonáva mnohé nenahraditeľné činnosti v prospech občanov mesta. Zriaďovateľ našej organizácie – Ministerstvo pôdohospodárstva SR dlhodobo rieši problematiku mimo Bratislavy s tým, že preferuje oblasť východného a stredného Slovenska, nakoľko podľa ich programu treba pomáhať zaostávajúcim regiónom Slovenska. ŠVPÚ Bratislava pritom vykonáva nenahraditeľnú celoslovenskú činnosť v oblasti:

- detekcie výskytu Salmonel v potravinách a zvieratách. V tejto oblasti je evidovaná výborná spolupráca s obdobnými pracoviskami humánnej služby:
- parazitárne ochorenia – najmä voľne prenosné z človeka na zviera a opačne, Trichinela, Echinococcus, Anisakis,

- reziduá pesticídov ovocí a zelenine, v cereáliách, krmivách a potravinách živočíšneho pôvodu
- monitoring obsahu cudzej vody v hydínovom mäse,
- monitoring chorôb hydiny (infekcia Salmonell, Mycoplasma gallisepticum a Mycoplasma meleagridis),
- tuberkulóza (Mycobakterium bovis) a iné mykobaktérie,
- reziduá hormonálnych látok u hospodárskych zvierat (stilbeny, deriváty stilbenov a ich soli atď.)
- činnosť Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky,
- rádiometriu a rádiológiu.

Ústav pociťuje nedostatočnú podporu pri zabezpečovaní tak dôležitých celospoločenských činností i zo strany ŠVPS SR.

Analýza vzťahu medzi činnosťami organizácie a zdrojmi ktoré využíva.

Z pohľadu úrovne špičkovej laboratórnej diagnostiky rozhodujúce aspekty predstavujú: personálne obsadenie, prístrojové a priestorové vybavenie a požiadavky na výkon kvalitnej diagnostiky zo strany štátnych orgánov a súkromných objektov. Personálne obsadenie je dostačujúce ako kvantitatívne tak kvalitatívne. Ústav však nie je schopný konkurovať iným, najmä súkromným organizáciám najmä vo finančnom ohodnocovaní ich práce. Z týchto dôvodov dochádza k fluktuácii najmä špičkových pracovníkov.

Pretrvávajúcim nedostatkom je nedostatočné priestorové dovybavenie. Ústav má projekčne zabezpečené rozšírenie priestorov na skvalitnenie činnosti, žiaľ zo strany nadriadeného orgánu došlo k nepochopeniu a pozastaveniu týchto aktivít. Hlavným argumentom bolo zlúčenie ŠVPÚ Bratislava s ŠVPÚ Nitra, zo strany ŠVPS SR došlo k doporučeniu racionálneho využitia nadbytočných priestorov na DŠL Nitra. Pri súčasnej úzkej špecializácii s dominanciou personálneho a prístrojového vybavenia sa táto cesta javí neschodná.

Záver z analýz

V krátkom období došlo k presnému vymedzeniu činností na ŠVPÚ Bratislava a DSL Nitra s tým, že sa zamedzila duplicitná činnosť, činnosť cestou subdodávok a usporiadalo sa personálne dovybavenie jednotlivých pracovísk. Je potrebné vyvíjať aktivity na zabezpečenie prístavby novej laboratórnej budovy, čím príde k rozširovaniu, ale najmä k skvalitneniu

činnosti ústavu. Vedenie ŠVPÚ Bratislava musí zaujať konštruktívnejší vzťah k nadriadeným orgánom MP SR a ŠVPS SR najmä v oblasti objektivizácie saturovania finančnými prostriedkami podľa skutočných potrieb pracovísk.

V oblasti spolupráce s inými organizáciami je potrebné udržať prípadne skvalitniť kontakty s komunitnými laboratóriami EU, ale najmä so zdravotníckymi diagnostickými pracoviskami, pracoviskami Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho a Výskumného ústavu potravinárskeho.

9 Hlavné skupiny užívateľov výstupov

Výstupy Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava – Výsledky vyšetrení (Protokoly o skúškach) sú určené a využívané tromi skupinami odberateľov. Do prvej skupiny patria orgány Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR na úseku zabezpečenie veterinárnej ochrany územia SR, na úseku veterinárnej starostlivosti a na úseku výkonu potravinového dozoru. Táto skupina predstavuje 71,1 % príjmov Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava. Druhú najväčšiu skupinu v počte vzoriek aj príjmov ŠVPÚ – 26,4 %, tvoria podniky zaoberajúce sa poľnohospodárskou prvovýrobou, ako chovy hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny, pestovatelia krmovín, podniky zaoberajúce sa výrobou, dovozom a predajom potravín, výrobcovia krmných zmesí. V tretej skupine sa nachádzajú fyzické osoby, ako súkromní veterinárni lekári a drobní chovatelia úžitkových a spoločenských zvierat. Tretia skupina odberateľov tvorí približne 2,5 % príjmov Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava.

10 Činnost' národných referenčných laboratórií a referenčných laboratórií

Správa o činnosti

**Národných referenčných laboratórií pre analýzu rezíduí pesticídov v ovocí
a zelenine, pre analýzu rezíduí pesticídov v obilninách a krmovinách a pre
metódy stanovenia pre jednotlivé rezíduá pesticídov
za rok 2008**

RNDr. Jarmila Ďurčanská

NRL rezíduí pesticídov v rastlinných komoditách

Ustanovenie Skúšobného laboratória

SL Botanická, odd. chromatografie je akreditované podľa požiadaviek STN EN ISO 17025 na analýzy rezíduí pesticídov, číslo osvedčenia – S127.

V máji r.2007 bolo laboratórium oficiálne Ministerstvom pôdohospodárstva poverené ako Národné referenčné laboratórium pre analýzu rezíduí pesticídov v ovocí a zelenine; v obilninách a krmovinách a pre metódy stanovenia pre jednotlivé rezíduá pesticídov.

V Metodickom pokyne ŠVPS č. 10/2008 k národnému programu kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu na rok 2008 bolo laboratórium ŠVPÚ Bratislava poverené analýzou vzoriek rastlinného pôvodu odobratých v rámci potravinového dozoru a európskeho koordinovaného monitoringu pre celé Slovensko ako NRL laboratórium pre analýzy rezíduí pesticídov v potravinách.

Práca v roku 2008

V roku 2008 sa v NRL analyzovalo 783 vzoriek rezíduí pesticídov v rámci potravinového dozoru, 70 vzoriek v rámci MSK a 59 vzoriek rozborov na požiadanie zákazníka. Vzorky sa analyzovali 5 rôznymi metódami – multireziduálnou metódou sa analyzovali všetky uvedené vzorky potravinového dozoru (rutinne 142 analytov), na prítomnosť dithiokarbamátov sa skontrolovalo 177 vzoriek, metódou LC/MSMS (25 analytov) sa analyzovalo 277 vzoriek. Metódou HPLC/DAD/FLD sa skontrolovalo 25 vzoriek citrusov na konzervačné látky ortofenylfenol a difenyl, 98 vzoriek v komoditách paradajka, paprika, mrkva, hrušky, uhorky, obilniny a huby sa vyšetrilo na obsah rezíduí chlórmequatu a mepiquatu.

Ako súčasť EU sa NRL zúčastnilo aj koordinovaného monitorovacieho programu Spoločenstva na obsah rezíduí pesticídov vo vybraných komoditách (hrušky, pomaranče/mandarinky, mrkva, uhorky, fazuľka čerstvá, špenát, zemiaky, ryža) súlade s Odporúčaním EC 2008/103/ES. SR má podľa pomerného zastúpenia obyvateľov vyšetriť min. 15 vzoriek z každej komodity. Vyšetrených bolo 126 vzoriek na všetky predpísané analyty.

Pri analýzach pesticídov bolo zistených 381 vzoriek (44,6%), ktoré obsahovali 1 alebo viac rezíduí nad vyhodnocovací limit, v 16 vzorkách (1,9%) bolo prekročené maximálne prípustné množstvo. V 179 vzorkách (21%) sa vyskytovalo súčasne 2 a viac rezíduí (multireziduálne nálezy). Pri prekročených limitoch sa ihneď podávali hlásenia na ŠVPS – Rapid Allert centrum.

V roku 2008 sa v laboratóriu zaviedlo a zvalidovalo 28 nových pesticídov a ich metabolitov v rámci multireziduálnych metód, ktoré sa zaradili do rutinného vyšetovania. Výber analytov sa riadil jednak požiadavkami Európskej komisie na povinný rozsah monitoringu vzoriek v jednotlivých členských štátoch (Odporúčanie komisie z 4.2.2008, týkajúce sa koordinovaného monitorovacieho programu Spoločenstva na rok 2008 na zabezpečenie dodržiavania maximálnych hladín rezíduí pesticídov v a na obilninách a na niektorých produktoch rastlinného pôvodu a perspektíva pre rok 2008) a ďalej vychádzal z Akčného plánu zavádzania ďalších pesticídov na rok 2006, prijatého na základe záverov misie DG Sanco v roku 2005.

V roku 2008 sa v laboratóriu ŠVPÚ vykonávali analýzy cca 170 rezíduí pesticídov a ich metabolitov.

Výsledky analýz za minulý rok sú uvedené v nasledovných tabuľkách a grafoch.

Tab.1 Prehľad vzoriek rastlinného pôvodu analyzovaných na ŠVPÚ Bratislava v roku 2008

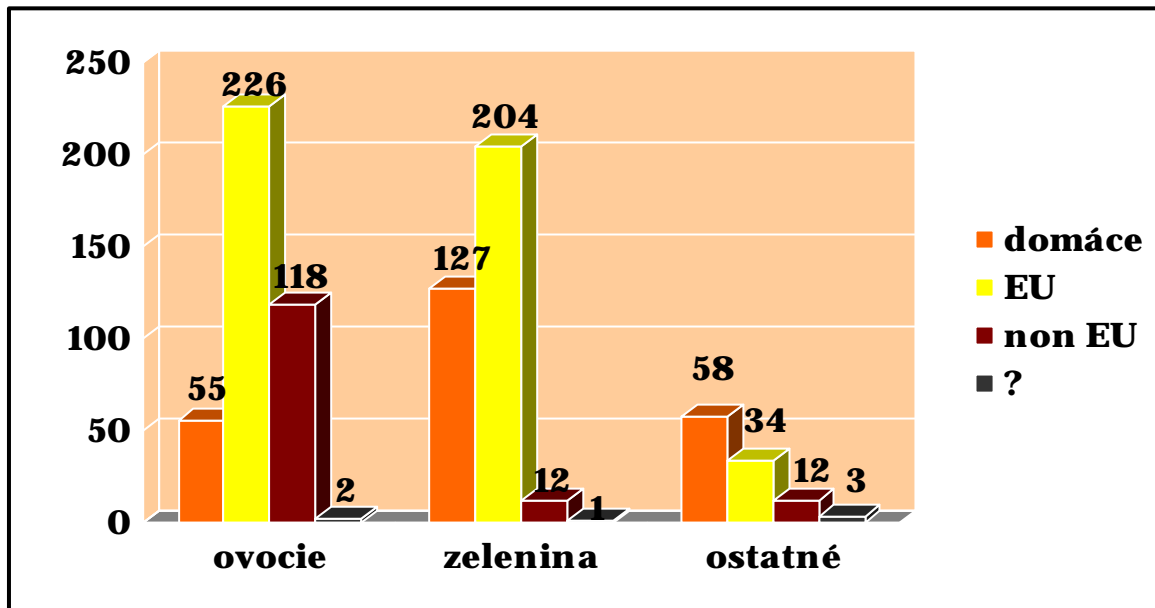
	spolu	SR	N	EU	N	non EU	N	?	N
ovocie	328	49	-	213	3	64	1	2	-
zelenina	410	119	2	215	8	65	1	1	-
ostatné	101	55	1	33	-	10	-	3	-
bio	24	17	-	4	-	3	-	-	-

Vysvetlivky: EU – pôvod vzorky z krajín EU

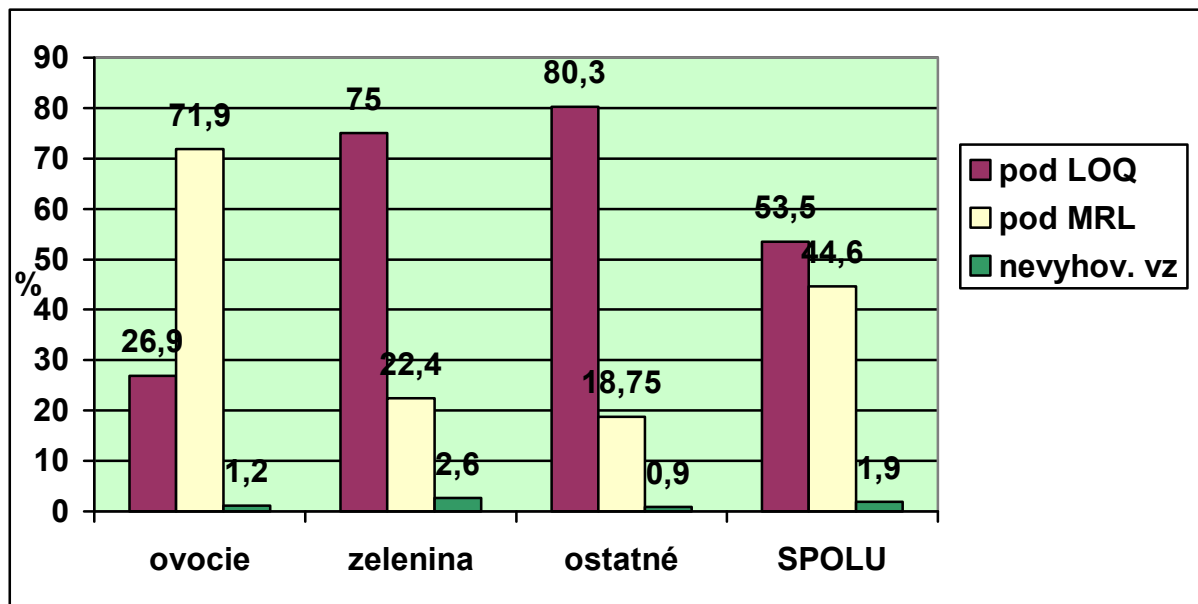
nonEU – vzorky z 3. krajín

? – neznámy pôvod

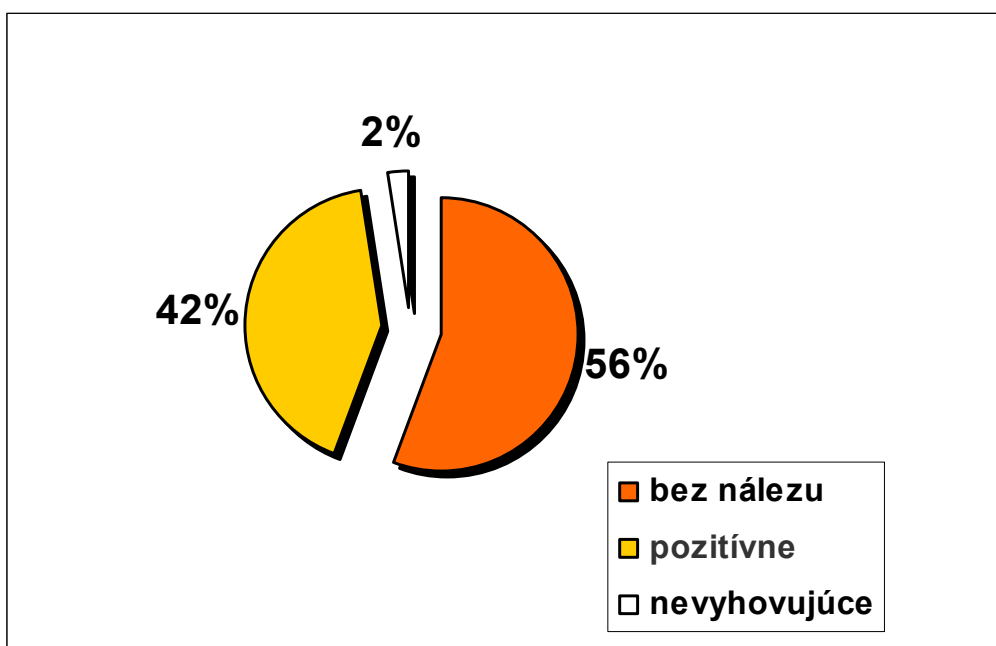
Rozdelenie odobraných vzoriek podľa pôvodu

Percentuálne vyhodnotenie stanovení rezíduí pesticídov v základných komoditných skupinách za rok 2008

Výsledky vyšetrení vzoriek analyzovaných v rámci EU monitoringu.

Tabuľka 2. Prehľad vzoriek analyzovaných v rámci Európskeho monitoringu

<i>Komodita</i>	<i>plán</i>	<i>vyšetrené</i>	<i>pozitívne nálezy</i>	<i>Z toho nevyhovujúce</i>
Fazuľka	15	14	7	1
Hruška	15	18	14	
Pomaranč/mandarinka	15	17	13	
Mrkva	15	15	11	1
Ryža	15	15	1	
Špenát	15	16	3	1
Uhorka	15	14	6	
zemiak	15	17	1	
spolu	120	126		

Audity

Vo máji roku 2008 bol v NRL pre rezíduá pesticídov v komoditách rastlinného pôvodu vykonaný externý audit SNAS za účelom dohľadu. Súčasne boli doakreditované novozavedené pesticídy.

V rámci medzilaboratórnych testov organizovaných komunitnými referenčnými laboratóriami (CRL) sme sa zúčastnili testov, ktorý organizovala CRL pre čerstvé ovocie a zeleninu v Almerii (mrkva), CRL pre obilniny a krmivá v Kodani (pšenica) a CRL pre jednotlivé metódy v Stutgarte(mrkva). Vo všetkých testoch sa naše NRL umiestnilo s veľmi dobrým výsledkom medzi laboratóriami kategórie A. Naše NRL neorganizovalo žiadny porovnávací test v rámci laboratórií, nakoľko v SR je len 1 ďalšie laboratórium, ktoré sa zaoberá uvedenou problematikou.

Porady a školenia

1. január 2008, Bratislava, Banská Bystrica, Prešov – porada inšpektorov RVPS a KVPS
 - Realizácia Metodického pokynu 10/2008
 - Pokyny k európskemu monitoringu
 - Novinky v legislatíve
 - Vyhodnotenie roku 2007 – prehľad vzoriek
2. jún 2008, EPRW 2008 Berlín – MVDr. A. Šlezárová, RNDr. J. Ďurčanská, RNDr. M. Plchová
 - Poster na tému Results of Slovak National Monitoring Program for pesticide residues in plant origin samples in 2006-2007 – RNDr. Ďurčanská, RNDr. Plchová
3. september 2008, účasť na workshope organizovanom CRL pre obilniny a krmoviny v Kodani – RNDr.J.Ďurčanská
4. november 2008, účasť na spoločnom workshope a tréningu komunitných referenčných laboratórií zaoberajúcich sa problematikou rezíduí pesticídov, Štuttgart, Nemecko (Ing. L. Briza, RNDr. Ďurčanská)

Súčasťou práce laboratória je aj vypracovanie podkladov k podrobnej správe o výsledkoch európskeho monitoringu a národného monitoringu rezíduí pesticídov v a na potravinách rastlinného pôvodu pre EK . Tohto monitoringu sa SL zúčastňuje od roku 2004 od vstupu SR do únie.

Laboratórium poskytuje podľa požiadaviek poradenskú a konzultačnú službu v tejto oblasti.

Spolupráca s inými organizáciami:

- ŠVPS Bratislava, Ing. Matúšová – spolupráca pri príprave Národného programu rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu na rok 2009, vyhodnotenia pre EK za rok 2007, príprava školení pre inšpektorov, konzultácie pri príprave rôznych materiálov , týkajúcich sa uvedenej oblasti
- konzultačná činnosť pri diplomových prácach študentov katedry analytiky na STU Bratislava – prof. Matisová

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Národného referenčného laboratória salmonelóz
za rok 2008

MVDr. Alena Škarková

Počet typizovaných salmonel v referenčnom laboratóriu: 570 (viď.tab. Sérovary salmonel typizované v NRL)

Počet izolátov salmonel zaslaných a typizáciou overených v NRL z ŠVPÚ, ŠVPÚ DSL a ŠVÚ: 185 (z toho 24 štúdie)

ŠVPÚ Bratislava DSL Nitra – 13 (8 sérovarov), ŠVPÚ Dolný Kubín – 109 (17 sérovarov), ŠVPÚ Dolný Kubín DSL Prešov - 17 (6 sérovarov), ŠVPÚ Košice – 1(1 sérovar), ŠVÚ Zvolen – 45 (5 sérovarov).

Dominantný sérovar v SR: Salmonella Enteritidis

Medzinárodné laboratórne porovnávacie testy pre NRL (vid' príloha) :

1. Interlaboratory comparison on the detection of *Salmonella spp.* in Chicken faeces study XI - 2008

- zameranie testu : detekcia salmonel celkom v 35 vzorkách, z toho 25 vzoriek hydinového trusu, formou testu a porovnávej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
- organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
- dátum konania testu – marec 2008
- metóda – kultivácia, overovanie MSRV agaru na vyšetovanie ďalších matric a postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

2. WHO Global Salm-Surv – EQAS on Sero Typing and Susceptibility Testing of Salmonella strains, 2008

- zameranie testu :
 - sérotypizácia 8 kmeňov salmonel
 - stanovenie ATB citlivosti 8 kmeňov salmonel a Escherichia coli na 15 stanovených antibiotík
 - dôkaz ESBL u 8 kmeňov salmonel
 - typizácia neznámeho kmeňa
 - typizácia dvoch kmeňov Campylobacter sp.
- organizátor testu – DFVF Copenhagen , Denmark a CDC Atlanta
- dátum konania testu – september - december 2008
- metóda – kultivácia, sérologická typizácia, MIC, biochemická typizácia

3. Interlaboratory comparison on the detection of *Salmonella* spp. in Animal feed study I - 2008

- zameranie testu : detekcia salmonel celkom v 35 vzorkách, z toho 25 vzoriek krmiva, formou testu a porovnávacej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
- organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
- dátum konania testu – október 2008
- metóda – kultivácia, overovanie MSR/V agaru na vyšetovanie ďalších matric a postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

4. Interlaboratory comparison study on typing of *Salmonella* strains 2008 (XIII)

- zameranie testu : sérotypizácia 20 kmeňov salmonel
- organizátor testu: CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
- dátum konania testu: november - december 2008

metóda: sérologická typizácia

Medzilaboratórne porovnávacie testy spôsobilosti pre ŠVPÚ a ŠVÚ:

- v decembri 2008 bol organizovaný medzilaboratórny test zameraný na typizáciu salmonel

Aktivity k CRL Salmonella Bilthoven

Účasť na porade organizovanej CRL Salmonella Bilthoven

- termín: máj 2008 Bilthoven, Holandsko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ

Účasť na medzinárodných laboratórnych porovnávacích testoch - vid' príloha

Komunikácia s pracovníkmi CRL podľa potreby e-mail –om

Sledovanie www stránok CRL Salmonella, EFSA, WHO GSS, DFVF a EUCAST

Pracovné porady

- termín: 22. - 23.09.2008, IVVL Košice - pracovná porada ved.oddelení bakteriologie ŠVPÚ a ŠVÚ

Aktivity k laboratóriám bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ :

- NRL prostredníctvom porád a priebežne podľa potreby metodicky riadi a informuje o aktívnej problematike a činnosti CRL .
- Na požiadanie poskytuje odbornú a konzultačnú pomoc.

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Aktivity v rámci ďalšieho vzdelávania :

Workshopy

- „CRL – Salmonella workshop XIII“, Bilthoven , Holandsko – MVDr. Ing. Sásik M.
- „Drůběž 2008“, 35.česká hydinárska konferencia s medzinárodnou účasťou, Brno ČR – MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Med – Vet – Net, 4. th. Annual Scientific Meeting on Zoonoses Research,“ Saint Malo, Francúzsko, - MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „3. stredoeurópsky veterinárny kongres – Vybrané zoonózy a veterinárna činnosť v EÚ“, Brno, ČR - MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Detection and Response for Central and Eastern Europe “ – Level Advanced Workshop II , Varšava, Poľsko – MVDr. Ing. Sásik M.
- „ 1. európsky deň antibiotík, Sympóziu“, Viedeň, Rakúsko – MVDr.Gašpar G., MVDr. Škarková A., MVDr. Ing. Sásik M.

Prednášky

- „ Plan of Action of Surveillance System in Slovakia “, Hrivniaková L., Kromerová K., Sásik M., Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Varšava
- „ Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam “, Sásik M., Škarková A., Gašpar G., marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra
- „ Výskyt salmonel v chovoch hydiny na Slovensku “, Gašpar G., Sásik M., Škarková,A., marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra

- „ Horizontálna metóda stanovenia počtu salmonel miniaturizovanou metódou najpravdepodobnejšieho počtu mikróbov (MPN) “, Sásik M., september, Košice

Publikácie

- „ Salmonella Saintpaul – A Very Frequent Salmonella Serovar in Turkeys in Slovakia“, Sásik M., Gašpar G., Škarková A., Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Zborník príspevkov, Varšava
- „ Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam u kmeňov izolovaných vo veterinárnej oblasti v období rokov 2004 – 2007 “, Sásik M., Škarková A., Gašpar G., Zborník príspevkov, Bratislava
- „ Zoonoses Monitoring – Trends and sources of zoonoses and zoonotic agents in humans, foodstuffs, animals and feedingstuffs Slovakia 2007 “, Škarková A., Sásik M., Gašpar G., EFSA 2008.
- „ Surveillance salmonel“ – prehľad výskytu zo zvierat, Škarková A., ŠVPS SR, marec 2008

ň

Iné aktivity:

- V roku 2004 sa začalo a sústavne pokračuje kompletne monitorovanie rezistencie salmonel. Do monitorovania je každoročne zahrnutý reprezentatívny výber kmeňov salmonel, ktoré boli izolované na všetkých ŠVPÚ a ŠVÚ na Slovensku, zo všetkých druhov zvierat, krmív a potravín. Všetky kmene sú sérologicky typizované alebo potvrdené a vybrané kmene podrobené zisťovaniu citlivosti voči antimikrobiálnym látkam metódou MIC. Súčasne sa zhromažďujú všetky potrebné údaje, ktoré sú vyžadované pri monitorovaní. Získané výsledky sú štatisticky spracované do tabuliek požadovaných kompetentnými orgánmi EÚ (priemerne 40 tabuliek ročne).
- V roku 2008 sme overovali možnosť využitia typizácie salmonel molekulárno-biologickými metódami, a to využitím Premitestu Salmonella, ktorý vyžíva PCR metódu založenú metodologicky na princípe tzv. multiplex ligation detection reaction. Jeho výhodou je možnosť získať výsledok v priebehu jedného pracovného

dňa po pomnožení a izolácii. V súčasnosti je najrýchlejšou metódou typizácie, ktorú nie je problém zvládnuť v bežnom PCR laboratóriu.

Nevýhodou je, že zatiaľ umožňuje typizáciu iba 78 najdôležitejších sérovarov, ostatné sérovary, vrátane zriedkavo izolovaných je nutné typizovať sérologicky, čo však vyžaduje aj naďalej udržiavať celé spektrum salmonelových antisér a ich sústavnú obmenu po uplynutí expiračnej doby.

Používanie Premitestu vyžaduje aj podstatne väčšie finančné náklady na vyšetrenie (v súčasnosti náklady na kit na jednu vzorku sú 35 EUR, ďalej sú nevyhnutné investičné náklady na ATR reader a typizačný software približne 20 000 EUR, v oboch prípadoch bez provízie dovozcu a DPH, ďalej náklady na bežne používaný spotrebný materiál a pomôcky – skúmavky, pipety, špičky a pod.). To by znamenalo cenu za jednu typizáciu minimálne na úrovni kódu 9.22.c, čo je cena asi šesťnásobne väčšia ako bola cena za jednu typizáciu do konca roku 2008 a asi dva a pol násobne väčšia ako cena za jednu typizáciu od začiatku roku 2009. To by pri počte izolátov salmonel cca 500 ročne vyžadovalo podstatný nárast finančných prostriedkov na typizáciu. Maximálny finančný príspevok, ktorý môže Spoločenstvo poskytnúť v prípade štúdií na jednu sérotypizáciu je 30 EUR.

Európska komisia však aj naďalej požaduje pri svojich štúdiách, že u všetkých kmeňov izolovaných a potvrdených ako *Salmonella* spp. sa musí vykonať sérotypizácia podľa Kauffmann-Whitovej schémy, zahŕňajúcej všetky sérovary. Pravdepodobne aj preto, že neustále narastá počet izolátov salmonel, ktoré stratili niektorý antigén, najmä z H fáz. Stále je nevyhnutná aj izolácia kmeňa a jeho dlhodobé uskladnenie pre prípadné ďalšie analýzy a pre vysledovanie zdroja pri aktuálnom došetrovaní epidémií.

- NRL salmonelóz je členom Global Salm Surv WHO a v rámci toho je poverené vkladáním údajov za salmonely vo veterinárnej oblasti do country databanky WHO.
- V „ Základnom prieskume prevalencie *Salmonella* spp. v chovoch domácich ošípaných “ sme vyšetřili od 1.1.2008 – 31.12.2008 v NRL 115 chovov ošípaných s 20% pozitivitou, čo predstavovalo 1150 vzoriek trusu s 4,43% záchyтом salmonel. Určili sme 10 sérovarov salmonel – *S. Agona*, *S. Bovismorbificans*, *S. Bredeney*, *S. Derby*, *S. Enteritidis*, *S. London*, *S. Newport*, *S. Ohio*, *S. Typhimurium*, *S.I (6,7 : - : 1,5)*
- V „ Prieskume prevalencie a antimikrobiálnej rezistencie baktérií *Campylobacter* spp. v kŕdľoch brojlerov a prevalencie baktérií *Campylobacter* spp. a *Salmonella* spp.

v jatočných telách brojlerov “ sme vyšetrili od 1.1.2008 – 31.12.2008 v NRL 215 vzoriek brojlerov s 38,13 % záchyтом salmonel. Určili sme 9 sérovarov salmonel – S. Agona, S. Bareilly, S. Enteritidis, S. Havana, S. Indiana, S. Infantis, S. Kentucky, S. Schwarzengrund, S. Tennessee.

Aktivity v spolupráci s inými organizáciami:

- Národné referenčné centrum pre salmonelózy Úradu verejného zdravotníctva, Bratislava - MUDr. D. Gavačová.- spolupráca pri monitorovaní a zisťovaní ciest šírenia sa salmonel, najmä multirezistentných, ďalej pri vyhľadávaní a objasňovaní zdrojov epidémií, vrátane využitia metód genetickej identifikácie. V uplynulom období to bola spolupráca pri dohľadávaní kmeňov S. Enteritidis izolovaných zo slepačích vajec ako potenciálneho zdroja epidémií u ľudí, komparácia prevalencie kmeňov S. Saintpaul s rozličnou multirezistenciou u zvierat a ľudí, dohľadávanie príčin vzrastu záchytov a pôvodu multirezistentných kmeňov S. Infantis z potravín, zvierat a ľudí, preskúmanie možnosti salmonelami infikovaných vodných korytnáčiek a štvornohých plazov chovaných v domácnosti ako vehikula pri salmonelózach rodinných príslušníkov, najmä detí, zapríčinených exotickými sérovarmi salmonel, záchyty zvláštnych sérovarov v oboch laboratóriách a iné záležitosti ad hoc.
- Národný veterinárny výskumný ústav Pulawy a ďalšie zainteresované zahraničné organizácie – spolupráca na medzinárodnej štúdií zainteresovaných krajín pri objasňovaní ciest šírenia sa multirezistentných kmeňov S. Saintpaul a S. Anatum u moriek, ako aj pri vyhľadávaní izolátov salmonel s potenciálne plazmidmi sprostredkovanou prenosnou rezistenciou voči chinolónom
- Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností
- Štátny veterinárny ústav, Praha – MVDr. I. Bernardyová - spolupráca pri výmene skúseností vykonávaných činností na národnej úrovni
- Slovenská Zdravotnícka Univerzita, Bratislava – PharmDr. Ľ. Majtánová - spolupráca pri fagotypizácii Salmonella Enteritidis a Salmonella Typhimurium

Národné referenčné laboratórium salmonelóz:

je akreditované : Osvedčenie o akreditácii č. S – 127

Prílohy:

Prehľad účastí na medzilaboratótnych testoch spôsobilosti NRL salmonelóz a chorôb hydiny.

Pracovisko	Dátum	Organizátor testu	Typ vzorky	Parameter	metóda
NRL salmonelóz	Marec – apríl 2008	CRL Salmonella, Bilthoven, Holandsko	Kapsule s rôznym počtom salmonel	Detekcia salmonel 15 x	ISO 6579 a dodatok D, overovanie MSRV agaru
NRL salmonelóz	Marec – apríl 2008	CRL Salmonella, Bilthoven, Holandsko	Hydinový trus a kapsule s rôznym počtom salmonel	Detekcia salmonel 25 x	ISO 6579 a dodatok D overovanie MSRV agaru
NRL salmonelóz	September – december 2008	DFVF Copenhagen, Dánsko a CDC Atlanta	kmeň	Salmonella sp. 8 x	1)Sérologická a biochemická typizácia 2)Stanovenie ATB citlivosti na 15 stanovených antibiotík - MIC
NRL salmonelóz	September – december 2008	DFVF Copenhagen, Dánsko a CDC Atlanta	kmeň	Escherichia coli	Stanovenie ATB citlivosti na 15 stanovených antibiotík - MIC
NRL salmonelóz	September – december 2008	DFVF Copenhagen, Dánsko a CDC Atlanta	kmeň	ESBL	Dôkaz ESBL
NRL salmonelóz	September – december 2008	DFVF Copenhagen, Dánsko a CDC Atlanta	kmeň	Campylobacter sp.	Typizácia
NRL salmonelóz	September – december 2008	DFVF Copenhagen, Dánsko a CDC Atlanta	kmeň	Neznámy kmeň – Enterobacter sakazaki	Typizácia
NRL	September –	CRL	Kapsule	Detekcia salmonel	ISO 6579 a

Pracovisko	Dátum	Organizátor testu	Typ vzorky	Parameter	metóda
salmonelóz	október 2008	Salmonella, Bilthoven, Holandsko	s rôznym počtom salmonel	15 x	dodatok D, overovanie MSR/V agaru
NRL salmonelóz	September – október 2008	CRL Salmonella, Bilthoven, Holandsko	Krmivo a kapsule s rôznym počtom salmonel	Detekcia salmonel 25 x	ISO 6579 a dodatok D overovanie MSR/V agaru
NRL salmonelóz	November – december 2008	CRL Salmonella, Bilthoven, Holandsko	kmeň	Salmonella sp. 20 x	Sérologická a biochemická typizácia

Sérovary salmonel typizované v NRL v roku 2008

Serovar	Hydina - Gallus Gallus	Štúdia preval.brojlerý	Morky	Kačice	Husi	Ošipané + jatočné	Štúdia preval. ošipané	H. dobytok + jatočné	Iné zvieratá	Krmivá	Hygiena potravín	ŠVPÚ, ŠVÚ, DSL	S p o l u
S.Agona	1	7		1			4			1			14
S.Anatum												1	1
S.Bareilly	1	6							1		2	7	17
S.Blockley				1	1								2
S.Bovismorbificans			1				5					1	7
S.Brandenburg												1	1
S.Bredeney			2				3				3	1	9
S.Cannstatt												1	1
S.Derby	1					1	13				1	8	24
S.Dublin												1	1
S.Enteritidis	115	26			1		18			4	9	88	261
S.Goldcoast							1						1
S.Hadar				1								1	2
S.Havana	8	3			1					3			15
S.Choleraesuis						1						3	4
S.Indiana	2	14		1					1		1		19
S.Infantis	7	15	2							1	1	9	35
S.Kentucky	9	14									1	2	26
S.Kottbus				1									1
S.Lille												2	2
S.Litchfield									1				1
S.Livingstone	4			1						3			8
S.London						1	3			2			6
S.Mbandaka		1											1
S.Montevideo	3									3			6
S.Newport							1						1
S.Ohio							2				1		3
S.Poona									1				1
S.Putten										2			2

Serovar	Hydina - Gallus Gallus	Štúdia preval.brojlerý	Morky	Kačice	Husi	Ošípané + jatočné	Štúdia preval. ošípané	H. dobytok + jatočné	Iné zvieratá	Krmivá	Hygiena potravín	ŠVPÚ, ŠVÚ, DSL	S p o l u
S.Rissen									1	1			2
S.Saintpaul			7									4	11
S.Senftenberg	1			1						2			4
S.Schwarzengrund		1											1
S.Tennessee	11	3								1		15	30
S.Typhimurium	2		3			3	14	2				13	37
S.Virchow												1	1
S.Worthington							1						1
S.I. (4,12 : i : -)						1				1			2
S.I. (6,7 : - : 1,5)						2	2						4
S. I.(6,8 : eh : -)				1									1
S. III.a (41 : z4,z23 : -)									1				1
S. III.b												2	2
S.enterica subsp.enterica										1			1
S p o l u	165	90	15	8	3	9	67	2	6	25	19	161	570

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Národného referenčného laboratória chorôb hydiny
za rok 2008

MVDr.Gabriel Gašpar

V Národnom referenčnom laboratóriu chorôb hydiny v rámci monitoringu reprodukčných chovov bolo vyšetrených 192 krdľov, jednalo sa o vzorky trusov, kadáverov počtom 5 izolátov salmonel. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o *Salmonella Enteritidis*. V chovoch moriek bolo vyšetrených 58 krdľov, z toho v 15 krdľoch boli izolované salmonely, čo predstavovalo 25,86%. U moriek prevládal sérovar *Salmonella Saintpaul*. V úžitkových chovoch nosníc bolo vyšetrených 319 krdľov so záchyтом 62 salmonel. V 53 prípadoch bola potvrdená *Salmonella Enteritidis* a v 1 krdli *Salmonella Typhimurium*. Z 1032 vyšetrených krdľov brojlerov boli salmonely izolované v 82 krdľoch. *Salmonella Enteritidis* bola potvrdená v 50 krdľoch a v 1 krdli *Salmonella Typhimurium*.

Medzinárodné laboratórne porovnávacie testy pre NRL (vid' príloha) :

Interlaboratory comparison on the detection of *Salmonella spp.* in Chicken faeces study XI - 2008

zameranie testu :

detekcia salmonel celkom v 35 vzorkách, z toho 25 vzoriek hydínového trusu, formou testu a porovnávaciej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska

- organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
- dátum konania testu – marec 2008
- metóda – kultivácia, overovanie MSR/V agaru na vyšetovanie ďalších matric a postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

Interlaboratory comparison on the detection of *Salmonella spp.* in Animal feed study I - 2008

- zameranie testu : detekcia salmonel celkom v 35 vzorkách, z toho 25 vzoriek krmiva, formou testu a porovnávaciej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
- organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
- dátum konania testu – október 2008
- metóda – kultivácia, overovanie MSR/V agaru na vyšetovanie ďalších matric a postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

Medzilaboratórne porovnávacie testy spôsobilosti pre ŠVPÚ a ŠVÚ:

- v roku 2008 bol organizovaný medzilaboratórny test zameraný na detekciu salmonel, pretože laboratóriá sa zúčastnili naposledy testu v roku 2005

Účasť na porade organizovanej CRL Bilthoven

- termín: máj 2008 Bilthoven, Holansko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ

Účasť na iných pracovných poradách

- termín: 22. – 23.09.2008, IVVL Košice - pracovná porada ved.oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ

Aktivity k rutinným laboratóriám :

- NRL prostredníctvom porád a priebežne podľa potreby metodicky riadi a informuje o aktívnej problematike a činnosti CRL .
- Na požiadanie poskytuje odbornú a konzultačnú pomoc.

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Aktivity v rámci ďalšieho vzdelávania :

Workshopy

- „CRL – Salmonella workshop XIII“, Bilthoven, Holansko – MVDr. Ing. Sásik M.
- „Druběž 2008“, 35. česká hydinárska konferencia s medzinárodnou účasťou, Brno, ČR – MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Med – Vet – Net, 4. th. Annual Scientific Meeting,“ Saint Malo, Francúzsko, - MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „3. stredoeurópsky veterinárny kongres – Vybrané zoonózy a veterinárna činnosť v EÚ“, Brno, ČR - MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Detection and Response for Central and Eastern Europe “ – Level Advanced Workshop II , Varšava, Poľsko – MVDr. Ing. Sásik M.
- „1. európsky deň antibiotík, Sympóziu“, Viedeň, Rakúsko – MVDr. Gašpar G., MVDr. Škarková A., MVDr. Ing. Sásik M.

Prednášky

- „ Plan of Action of Surveillance System in Slovakia “, Hrivniaková L., Kromerová K., Sásik M., Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Varšava

- „ Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam “, Sásik M., Škarková A., Gašpar G., marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra
- „ Výskyt salmonel v chovoch hydiny na Slovensku “, Gašpar G., Sásik M., Škarková A., marec – Workshop Asociácie aviárnej medicíny, Nitra
- „ Horizontálna metóda stanovenia počtu salmonel miniaturizovanou metódou najpravdepodobnejšieho počtu mikróbov (MPN) “, Sásik M., september, Košice

Publikácie

- „ Salmonella Saintpaul – A Very Frequent Salmonella Serovar in Turkeys in Slovakia“, Sásik M., Gašpar G., Škarková A., Workshop on Foodborne Pathogens and Diseases Surveillance, Zborník príspevkov, Varšava
- „ Monitorovanie rezistencie salmonel voči antimikrobiálnym látkam u kmeňov izolovaných vo veterinárnej oblasti v období rokov 2004 – 2007 “, Sásik M., Škarková A., Gašpar G., Zborník príspevkov, Bratislava
- „ Zoonoses Monitoring – Trends and sources of zoonoses and zoonotic agents in humans, foodstuffs, animals and feedingstuffs Slovakia 2007 “, Škarková A., Sásik M., Gašpar G., EFSA 2008.

Iné aktivity:

V roku 2008 pokračovalo kompletné monitorovanie salmonel v rámci Národného ozdravovacieho programu chovov hydiny od salmonelových infekcií na Slovensku. V „ Prieskume prevalencie a antimikrobiálnej rezistencie baktérií *Campylobacter* spp. v krdľoch brojlerov a prevalencie baktérií *Campylobacter* spp. a *Salmonella* spp. v jatočných telách brojlerov “ sme vyšetřili od 1.1.2008 – 31.12.2008 v NRL 215 vzoriek tiel brojlerov a slepých vakov s 38,13 % záchyтом salmonel a 78,14% záchyтом kampylobakterov. *C. jejuni* bol detekovaný v 149 krdľoch a *C. coli* v 34 krdľoch.

Určili sme 9 sérovarov salmonel – *S. Agona*, *S. Bareilly*, *S. Enteritidis*, *S. Havana*, *S. Indiana*, *S. Infantis*, *S. Kentucky*, *S. Schwarzengrund*, *S. Tennessee*.

Aktivity v spolupráci s inými organizáciami:

Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností

Úrad verejného zdravotníctva, NRL pre salmonely, Bratislava - Ing. Z. Sirotná, MUDr. D. Gavačová.- spolupráca pri monitorovaní, objasňovaní zdrojov epidémií a šírení sa najmä multirezistentných salmonel

Slovenská Zdravotnícka Univerzita, Bratislava – PharmDr. Ľ. Majtánová -. spolupráca pri fagotypizácii Salmonella Enteritidis a Salmonella Typhimurium

Štátny veterinárny ústav, Praha – MVDr. I. Bernardyová - spolupráca pri výmene skúseností vykonávaných činností na národnej úrovni

Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny je akreditované : S 127

Prehľad účastí na medzilaboratótnych testoch spôsobilosti je uvedený v správe o činnosti NRL salmonelóz.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
NÁRODNÉHO REFERENČNÉHO LABORATÓRIA TUBERKULÓZY
(MYCOBACTERIUM BOVIS) A INÝCH MYKOBAKTERIÓZ
za rok 2008

MVDr. Zuzana Dindová

NRL TBC je jediné laboratórium na území SR s takýmto zameraním a úlohami:

a) celoštátne

- typizácia a identifikácia mykobaktérií izolovaných zo zvierat úradnými skúšobnými laboratóriami,
- pre potreby ŠVPS SR vydáva každoročne celoštátne prehľady o výskyte zárodkov TBC, PTBC a ostatných mykobaktérií v populáciách jednotlivých druhov zvierat v SR,

b) regionálne

- pri výskyte nešpecifických paraalergických, prípadne heteroalergických reakcií sleduje a vyhodnocuje všetky faktory a etiologické činitele, ktoré znižujú spoľahlivosť alergénodiagnostických skúšok,
- v prípade zvýšeného výskytu pozitívnych a dubióznych reagentov v jednotlivých chovoch objasňuje etiológiu alergických reakcií na cicavčí a aviárny tuberkulín pomocou komplexného laboratórneho vyšetrenia,
- pri vydaní mimoriadnych veterinárnych opatrení a vyhlásení ohniska TBC sa podieľa na vypracovávaní ochranných a zdoľavacích opatrení až do eliminácie nákazy resp. likvidácie nákazy a ozdravenia chovu,
- pri podozrení na TBC, PTBC resp. na prítomnosť PPEM , v odôvodnených prípadoch, na základe požiadavky úradného veterinárneho lekára príslušnej RVPS sa zúčastňuje na kontrolných porážkach reagentov a spolupracuje pri odbere vzoriek biologického materiálu na laboratórne vyšetrenie,
- v spolupráci s príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou vstupuje do rokovania s držiteľmi zvierat, podieľa sa na vypracovávaní zverozdravotných a zootecnických opatrení smerujúcich k zamedzeniu šírenia nákazy,
- pri riešení zložitej epizootologickej situácie spoločne s príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou analyzuje vývoj nákazovej situácie na základe urobených vyšetrení a overuje prípadné ďalšie možné zdroje nákazy resp. kontakty s nimi,
- na základe klinických, alergénodiagnostických a laboratórných vyšetrení vypracováva komplexné správy pre potreby ŠVPS SR spolu s analýzami nákazovej situácie a príslušnými návrhmi opatrení pre príslušnú regionálnu veterinárnu správu. Na zverenom odbornom úseku vykonáva kontrolu plnenia týchto opatrení z hľadiska prevencie zoonóz a zlepšenia epizootologickej situácie,

c) ostatné

- overuje vývoj a zavádzanie nových skúšobných postupov laboratórnej diagnostiky TBC, PTBC a mykobakterióz,
- vypracováva analýzy a prognózy v oblasti diagnostiky a skúšania TBC, PTBC a mykobakterióz zvierat, navrhuje diagnostické postupy a koncepcie,
- poskytuje poradenskú a konzultačnú pomoc pracovníkom úradných skúšobných laboratórií a veterinárnej praxi,
- odborne spolupracuje s výskumnými a univerzitnými pracoviskami v oblasti infektológie a diagnostiky tuberkulózy,
- sleduje incidenciu, prevalenciu, etiologickú štruktúru a geografické rozšírenie TBC a PTBC v rámci SR,
- v spolupráci s MZ SR každoročne vypracováva Surveillance tuberkulózy v SR.

Predmet referencie:

NRL TBC vykonáva mikrobiologické skúšky sekčného materiálu živočíšneho pôvodu a iného materiálu na prítomnosť mykobaktérií tuberkulózy, paratuberkulózy a ostatných mykobakterióz.

Tuberkulóza – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov – rok 2008

Druh zvierat	hovädzí dobytok	ošípané	hrabavá hydina	vodná hydina	ostat. zvieratá	iný materiál	spolu
POČET VZORIEK	12	29	-	-	2	10	53
POČET VYŠETRENÍ	87	203	-	-	7	50	347
– pat. anatomicky	12	29	-	-	1	-	42
– mikroskopicky	12	29	-	-	1	10	52
– kultivačne	12	29	-	-	1	10	52
– PCR	3	-	-	-	1	-	4
– typizácia kmeňov	-	-	-	-	1	2	3
SPOLU POZIT. VZORIEK	-	-	-	-	1	2	3
<i>M.avium subsp.avium</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>M.avium complex</i>	-	-	-	-	-	-	-
PPEM	-	-	-	-	1	2	3
typizácia neukončená	1	1	-	-	-	-	2
nediferencovateľné	-	-	-	-	-	-	-
len mikroskopia	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU POZIT. LOKALÍT	-	-	-	-	1	1	2

Paratuberkulóza – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov – rok 2008

	Počet zvierat./vzoriek	POČET VYŠETRENÍ					Nedokončená kultivácia	POZITÍVNE	
		Pat. anat.	Bakterioskopia	Bakteriológia	Serológia	PCR		zvíra	lokality
HD – sekčný materiál	15/25	25	100	25	-	8	4	10	5
HD – trus	3157/2964	-	2964	2964	-	227	254	98	23
HD – krv	475/475	-	-	-	712	-	-	39	8
ost.zvieratá – sekčný mat.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ost.zvieratá – trus	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ost.zvieratá – krv	10/10	-	-	-	20	-	-	-	-

LEGENDA:

HD – hovädzí dobytok

ošíp. – ošípané

h. hydina – hrabavá hydina

v. hydina – vodná hydina

ost. zv. – ostatné zvieratá

iný mat. – iný materiál

PPEM – podmienenčne patogénne environmentálne mykobaktérie

PCR – vyšetrenie metódou polymerázovej reťazovej reakcie

Nové laboratórne metódy:

Dôkaz IS900 špecifickej pre *Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis* v truse metódou nested PCR

Kultivačné vyšetrenie vody na prítomnosť *Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis*

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích skúškach:

V roku 2008 sa NRL tuberkulózy (*M. bovis*) a iných mykobakterií zúčastnilo medzilaboratórnej porovnávacej skúšky na dôkaz prítomnosti protilátok proti *Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis* v sére, organizovanej GD B. V. Animal Health Service Ltd.

Účasť na poradách a medzilaboratórnych testoch spôsobilosti organizovaných CRL:

V decembri 2008 sa konal First Workshop organizovaný CRL for Bovine Tuberculosis. CRL for Bovine Tuberculosis v roku 2008 neorganizovalo medzilaboratórne testy.

Organizácia alebo spolupráca pri organizovaní porád pracovníkov z ŠVÚ a ŠVPÚ, ktorí sa zaoberajú predmetnou diagnostikou: Nie.

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov:

NRL tuberkulózy (*M. bovis*) a iných mykobakterií je jediné pracovisko v rámci ŠVPS SR, zaoberajúce sa komplexnou laboratórnou diagnostikou tuberkulózy, paratuberkulózy a iných mykobakterií. Z tohto dôvodu neorganizuje vo vnútri SR porovnávacie testy pracovísk ŠVPS.

Účasť na seminároch, konferenciách a medzinárodných stretnutiach:

- február 2008 - XXIV. Zoborský deň a VI. Západoslovenské dni o osteoporóze 2008, Nitra, MVDr. Dindová
- jún 2008 - XIV. Bardejovské dni pneumológov a fizeológov, Bardejovské kúpele – MVDr. Dindová
- júl 2008 – 29th Annual Congress of the European Society of Mycobacteriology, Plovdiv, Bulharsko, MVDr. Dindová
- september 2008 – Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, Bratislava, MVDr. Dindová
- október 2008 – Konferencia o mikrobiológii a epidemiológii tuberkulózy a nešpecifických pľúcnych infekciách, KNL a.s., Liberec, ČR –, „The species variability of the potentially pathogenic environmental mycobacteria between 2005-2007“, MVDr. Dindová
- december 2008 – First Workshop organizovaný CRL for Bovine Tuberculosis, Madrid, Španielsko, MVDr. Dindová

Počet odborných publikácií, prednášok: 3

Publikačná činnosť v roku 2008 :

- „Surveillance tuberkulózy (bovinnej a aviárnej) hospodárskych zvierat v Slovenskej

republike za rok 2007“, **Dindová, Z.**, Pliešovský, J., Honzátková, Z., Büchlerová, Z., Slovenský veterinársky časopis

- Badalík, L., Honzátková, Z., Solovič, **I.**, Melichárek, I., Ozorovská, V.: „Tuberkulóza a ostatné mykobakteriózy v rámci surveillance zoonóz na Slovensku za rok 2006 z hľadiska etiológie, geografickej štruktúry, pohlavia a veku“. Respiro 7 (3), 2008, 32-34

Počet VŠ pracovníkov: 2

Počet odborných stáží, na ktorých sme sa zúčastnili na iných pracoviskách: 0

Počet odborných stáží, ktoré sme umožnili pre iných na svojom pracovisku: 1

Laboratórium je akreditované SNAS, č. osvedčenia 113/S-134.

Poskytovanie odbornej pomoci ŠVPS SR: konzultácie z oblasti mykobakteriálnych ochorení s pracovníkmi ŠVPS SR a spolupracujúcich organizácií.

V roku 2008 Slovenská republika na základe rozhodnutia Európskej komisie (Commission Decision No. 2005/179/EC) splnila podmienku územia prostého bovinnej tuberkulózy.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
NÁRODNÉHO REFERENČNÉHO LABORATÓRIA PRE MLIEKO
A MLIEČNE VÝROBKY (NRLM)
za rok 2008

RNDr. Adriana Ivičičová

NRLM je jediné laboratórium na území SR s takýmto zameraním; zavádza, validuje, akredituje potrebné metódy na analýzy mlieka a mliečnych výrobkov.

V roku 2008 sa akreditovali metódy:

-metóda na stanovenie podielu kravskej hrudky v bryndzi

-metóda na dôkaz kravského kazeínu v ovčích syroch

Analýzy sa vykonávajú v laboratóriu rezíduí hormonálnych a cudzorodých látok

V roku 2008 sa zaviedli nové metódy:

-skreeningová aj konfirmačná metóda pre stanovenie beta-agonistov v mlieku

-stanovenie melamínu v krmivách, mlieku a mliečnych výrobkoch

-stanovenie počtu charakteristických mikroorganizmov v jogurtoch, mliečnych výrobkoch a potravinách

NRLM spolupracuje pri tvorení a zostavovaní cieľených kontrol s ŠVPS SR v Bratislave, v roku 2008 podalo 2 návrhy na cieľené kontroly :

1. Cieľená kontrola úrovne pasterizácie mlieka a syrov z maloobchodnej siete odberom vzoriek z domácej i zahraničnej produkcie

2. Cieľená kontrola za účelom odhalenia falšovania ovčieho, kozieho mlieka, kravským mliekom pri výrobe ovčích a kozích syrov a bryndze odberom vzoriek z domácej i zahraničnej produkcie.

NRLM vlastní Osvedčenie o akreditácii pre školiacu činnosť vzorkárov pre ručný aj automatizovaný odber surového kravského mlieka, vydané MŠ SR. Na základe toho v roku 2008 vyškolilo 129 pracovníkov prvovýroby, prepravných firiem a spracovateľov mlieka za účelom odberu vzoriek surového kravského mlieka ručne i autosamplermi. Po absolvovaní skúšobných testov boli vydané vyškoleným pracovníkom „Osvedčenia o spôsobilosti pracovníkov na ručný a automatický odber vzoriek surového kravského mlieka,,.

NRLM sa zúčastňuje na medzinárodných porovnávacích testoch, ktoré organizujú komunitné referenčné laboratórium AFSSA vo Francúzsku, laboratórium CECALAIT vo Francúzsku, SVU Praha, ČR.

NRLM spolupracuje s komunitným referenčným laboratóriom AFSSA vo Francúzsku, konzultuje nové metódy analýz, diskutuje pri riešení vyskytnutých problémov .

NRLM sa pravidelne zúčastňuje workshopov, ktoré organizuje komunitné referenčné laboratórium:

Workshop 2008: CRL Vyhodnotenie medzilaboratórneho porovnávacieho testu pre stanovenie alkalického fosfatázy v mlieku, Viedeň, október 2008

Pracovníci NRLM sa zúčastnili nielen workshopov organizovaných komunitnými referenčnými pracoviskami, ale aj na ostatných medzinárodných a domácich podujatiach:

1. Konferencia „Mléko a sýry“
2. Seminár Hermes Labsystém o HPLC a GC
3. Medzinárodná vedecká konferencia „Bezpečnosť a kontrola potravín“
4. Účasť na Workshope CRL s ostatnými NRL vo Viedni
5. Prednáška na SPU : „Falšovanie mlieka a mliečnych výrobkov“
6. Medzinárodná vedecká konferencia : Euroresidue VI
7. Prednáška IVVL Košice: „Stanovenie kravskej hrudky v bryndzi“

NRLM poskytuje odbornú a vedeckú pomoc pre potreby ŠVPS SR

NRLM spolupracuje s Codex Alimentarius pri návrhoch legislatívy v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov

Predmet referencie:

- Spolupracuje s referenčným laboratóriom spoločenstva v oblasti svojej kompetencie
- V oblasti svojej činnosti koordinuje činnosť úradných laboratórií, zodpovedných za analýzy vzoriek
- Organizuje porovnávacie testy medzi úradnými laboratóriami a zabezpečuje vhodné následné kroky po takýchto porovnávacích testoch
- Zabezpečuje poskytovanie informácií od referenčného laboratória spoločenstva príslušnému orgánu a národným úradným laboratóriám
- Poskytuje príslušnému orgánu (ŠVPS SR) vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol

Používané laboratórne metódy:

NRLM je garantom nových laboratórnych metód a metodických postupov, pritom dodržiava zásady stanovené medzinárodne uznávanými predpismi. Laboratórium pracuje s akreditovanými skúšobnými metódami podľa

STN EN ISO / IEC 17025: 2005, číslo osvedčenia S 134, vydaného Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS).

NRLM pracuje s referenčnými metódami a rutinnými vyšetrovacími metódami bežne používanými v mliekarenských laboratóriách.

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích skúšok:

V roku 2008 NRLM zorganizovalo 3 MPS :

- Stanovenie počtu somatických buniek v surovom kravskom mlieku, marec 2008
Účasť: 7 subjektov (ŠVPÚ, CSL, SCPV-VÚŽV, NRLM)
- Stanovenie množstva tuku a bielkovín v mlieku, november 2008
Účasť: 22 laboratórií (laboratóriá mliekarenských podnikov, ŠVPÚ, SCPV – VÚŽV Nitra, ŠPP SR)
- Stanovenie počtu somatických buniek v surovom kravskom mlieku, december 2008
Účasť: 7 subjektov (ŠVPÚ, CSL, SCPV-VÚŽV, NRLM)

Príprava kalibračných a referenčných vzoriek pre prístroj Fossomatic :

Referenčné vzorky pre prístroj Fossomatic: nízka hladina: 1920 vzoriek

Referenčné vzorky pre prístroj Fossomatic: vysoká hladina: 1920 vzoriek

Kalibračné vzorky: 245

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích skúškach:

V roku 2008 sa NRLM úspešne zúčastnilo 3 porovnávacích testov na stanovenie somatických buniek, medzilaboratórneho testu na stanovenie rezíduí inhibičných látok a testu na stanovenie celkového počtu mikroorganizmov.

Analyzovanie vzoriek surového kravského mlieka za účelom samokontroly - prevencia zo strany prvovýroby .

V roku 2008 bolo analyzovaných **3289** vzoriek surového mlieka , celkove bolo vykonaných **6578** vyšetrení, pričom najvyššie zastúpenie mali analýzy počtu somatických buniek.

Parameter	Počet vzoriek
Zloženie mlieka (Tuk, Bielkoviny, Laktóza, Beztuková sušina)	708
Somatické bunky	2813
Celkový počet mikroorganizmov	533
Počet koliformných baktérií	44
Teplota tuhnutia	245
Rezíduá inhibičných látok	111

Pre iné oddelenia nášho ústavu sa vyšetřilo 47 vzoriek v rámci NPKR, 105 vzoriek v rámci PD, spolu všetkých vzoriek sa analyzovalo **3552**.

Organizácia alebo spolupráca pri organizovaní porád pracovníkov z ŠVÚ alebo ŠVPÚ, ktorí sa zaoberajú predmetnou diagnostikou: nie

Počet VŠ pracovníkov: 3

Počet odborných podujatí, na ktorých sme sa zúčastnili: 7

Počet odborných publikácií, prednášok: 8

Počet odborných stáží, na ktorých sme sa zúčastnili na iných pracoviskách: 0

Počet odborných stáží, ktoré sme umožnili pre iných na svojom pracovisku: 0

Poskytovanie odbornej pomoci ŠVPS SR: odborné poradenstvo pri metódach analýz, štatistické vyhodnotenie vyšetřených vzoriek surového kravského mlieka , spolupráca ohľadne legislatívy.

Vypracovala: RNDr. Adriana Ivičičová

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
NÁRODNÉHO REFERENČNÉHO LABORATÓRIA PRE LÁTKY
SKUPINY A1, A3, A4, A5 (NRLHL)
za rok 2008

Ing. Marta Gombíková

- NRLHL je jediné laboratórium na území SR s takýmto zameraním; zavádza, validuje, akredituje potrebné metódy na stanovenie zakázaných látok skupiny A1, A3, A4 a A5 so screeningovými a konfirmačnými metódami
- NRLHL úzko spolupracuje pri tvorení a zostavovaní NPKR s ŠVPS SR v Bratislave
- NRLHL koordinuje odber vzoriek pre hormonálne látky v rámci NPKR, spolupracuje s inšpektormi z každej RVPS, vykonáva poradenskú činnosť pre inšpektorov poverených výkonom odberu vzoriek a zabezpečuje zvoz vzoriek z každého regiónu SR
- NRLHL sa zúčastňuje na medzinárodných porovnávacích testoch, ktoré organizujú komunitné referenčné laboratóriá v Holandsku a v Nemecku
- NRLHL spolupracuje s komunitnými referenčnými laboratóriami EU pre látky skupiny A1, A3, A4 - RIVM Bilthoven, Holandsko a A5 - BVV Berlín, SRN
- Pracovníci NRLHL sa zúčastnili workshopov, ktoré organizovali komunitné referenčné laboratória:
Workshop 2008, Bilthoven, Holandsko
- Pracovníci NRLHL sa zúčastnili nielen workshopov organizovaných komunitnými referenčnými pracoviskami, ale aj na ostatných medzinárodných a domácich podujatiach:
 6. Seminár Hermes LabSystems: GC a LC day
 7. Prednáška IVVL-Košice: Kontrola hormonálných látok v rámci NPKR
 8. Konferencia Euroresidue VI, Edmond an Zee, Holandsko
 9. Konferencia SPU – Nitra: Bezpečnosť potravín
 10. Prednáška IVVL Košice: Stanovení kravském hrudky v bryndzi
 11. Školenie Metrologické zabezpečení v laboratóriu, SMÚ Bratislava
 12. Školenie Výpočet neistôt, SMÚ, Bratislava
 13. II.atestačné školenie, IVVL Košice
- NRLHL poskytuje odbornú a vedeckú pomoc pre potreby ŠVPS SR

- NRLHL zúčastňuje sa a zvoláva v spolupráci s ŠVPS SR porady pracovníkov jednotlivých laboratórií ŠVPÚ a inšpektorov z RVPS

Predmet referencie:

Screeningové a konfirmačné vyšetrenie vzoriek pre látky skupiny A1, A3, A4, A5 v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu z regiónov Slovenskej republiky. Vyšetrujeme matrice rôzneho charakteru: sval, pečeň, moč, krvné sérum, perirenálny tuk, mlieko, krmivo.

Používané laboratórne metódy:

NRLHL je garantom nových laboratórnych metód a metodických postupov, pritom dodržiava zásady stanovených medzinárodne uznávanými predpismi. Laboratórium pracuje s akreditovanými skúšobnými metódami podľa

STN EN ISO / IEC 17025: 2005, číslo osvedčenia S 134, vydaného Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS).

NRLHL pracuje ELISA metódou pre screeningové stanovenie a GC/MS, LC/MS/MS metódou pre konfirmačné stanovenie hormonálnych látok.

skupina		analyt	screening	konfirmácia
A1	stilbény	Diethylstilbestrol	ELISA	GC/MS
		Dienestrol		
		hexestrol		
A3	Hormóny s androgénnym účinkom	trenbolon	ELISA	GC/MS
	Steroidy s androgénnym účinkom	19-nortestosteron	ELISA	GC/MS
		Boldenon		
		Stanozolol		
		Ethinylestradiol		
	Methyltestosteron			
gestagény	Medroxyprogesteron	ELISA	LC/MS/MS	

skupina		analyt	screening	konfirmácia
		acetát		
		Megestrol acetát		
		Chlormadinon acetát		
		Melengestrol acetát		
		17 α acetoxy progesteron		
	Sexuálne hormóny	17 β - estradiol	GC/MS	GC/MS
	testosteron	GC/MS	GC/MS	
A4	Substancie estrogénnym účinkom	zeranol	ELISA	GC/MS
A5	B-agonisti	Clenbuterol	ELISA	LC/MS/MS
		Salbutamol		
		Cimbuterol		
		Brombuterol		
		Mapenterol		
		Mabuterol		
		Cimaterol	LC/MS/MS	
		Terbutalin		
		Ractopamin		
		Zilpaterol		

Počet vyšetrených vzoriek:

	Počet vzoriek	Počet vyšetrení
NPKR	626	917
VPO	15	15
HKS	6	10
suma	647	942

Počet vyšetrení na jednotlivé analyty:

Analyt	Počet vyšetrení
Stilbény	125
Nandrolon	86
Zeranol	126
Trenbolon	123
B-agonisti	231
Acetylgestagény	35
Boldenon	15
Stanozolol	15
Methyltestosteron	81
Ethinylestradiol	81
Estradiol	12
Testosteron	12
Suma	942

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov:

Národné referenčné laboratórium pre látky skupiny A1, A3, A4, A5 , ktoré sa zaoberá analýzou vzoriek zo živých zvierat a v produktoch živočíšneho pôvodu na hormonálne látky je jediné v SR, z tohto dôvodu neorganizuje v rámci SR porovnávacie merania .

Účasť na medzilaboratórných porovnávacích skúškach:

V roku 2008 sme sa zúčastnili medzilaboratórnej porovnávacej skúšky organizovanej ProgettoTriest - Taliansko na stanovenie stilbénov.

Organizácia alebo spolupráca pri organizovaní porád pracovníkov z ŠVPÚ, ktorí sa zaoberajú predmetnou diagnostikou: nie

Počet VŠ pracovníkov: 3

Počet odborných podujatí, na ktorých sme sa zúčastnili: 8

Počet odborných publikácií, prednášok: 2

Počet odborných stáží, na ktorých sme sa zúčastnili na iných pracoviskách: 0

Počet odborných stáží, ktoré sme umožnili pre iných na svojom pracovisku: 1

Poskytovanie odbornej pomoci ŠVPS SR: odborné poradenstvo pri zostavovaní NPKR, vyhodnotenie vyšetrených vzoriek

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava

Botanická 15, 842 52 Bratislava

**Národné referenčné laboratórium pre organochlórové látky okrem PCB,
organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky
a niektoré zakázané látky**

(B2c, B2e, B3a, B3b, A6 – metronidazol, ronidazol, dimetridazol)

**Národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov v živočíšnych
komoditách a komoditách s vysokým obsahom tuku**

Správa o činnosti za rok 2008

Správu predkladá: MVDr. Alexandra Šlezárová

Dňa: 26.2. 2009

Referencie:

Zavádzanie a validácia nových metód v referenčnej oblasti, vyšetrovanie vzoriek potravín a surovín živočíšneho pôvodu, konfirmácia nadlimitných vzoriek, došetrovanie sporných prípadov, poradenská a konzultačná činnosť.

Počet vyšetrených vzoriek v NRL a v štátnych laboratóriách:

Druh vyšetrenia	Počet vz. 2006	Počet vz. 2007	Počet vz. 2008
Chlórované pesticídy	835	400	366
Organofosforové pesticídy	252	177	119
Karbamáty	132	132	147
Pyretroidy	126	113	126
Nesteroidné protizápalové lieky	149	145	106
Nitroimidazoly a ich metabolity	299	273	302
Spolu	1.793	1.240	1.166

Nové laboratórne metódy:

V roku 2008 sme zvalidovali dva ďalšie analyty – naproxen a ketoprofen pre rozšírenie GCMS metódy na stanovenie nesteroidných protizápalových liečiv.

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov:

V roku 2008 sme vzhľadom k nízkemu počtu laboratórií (3), ktoré sa zaoberajú vyšetrovaním chlórovaných a organofosforových pesticídov, medzilaboratórny porovnávací test neorganizovali.

Na základe ponuky z CRL vo Freiburgu (Nemecko) sme však týmto laboratóriám ponúkli možnosť zúčastniť sa rovnakého testu (PT AO 02 – pesticídy v rastlinnom oleji) ako NRL.

Túto ponuku využil len ŠVPÚ Dolný Kubín.

Okrem toho doporučujeme našim laboratóriám účasť v MLT, organizovaných inými organizáciami, napr. FAPAS.

Účasť na medzinárodných medzilaboratórnych porovnávacích testoch:

V roku 2008 sme sa zúčastnili testu, ktorý organizovalo CRL vo Freiburgu – PT AO 03, ktorý bol zameraný na stanovenie pesticídov vo vajciach.

Okrem toho sme sa zúčastnili MLT cez organizáciu FAPAS, ktorý bol zameraný na rezíduá pesticídov (rastlinný olej) a rezíduí nitroimidazolov (vajcia).

Všetky testy boli úspešne zvládnuté.

	Typ testu	Sledované analyty	Matrica	z-score
1	EUPT AO-03 CRL for Pesticides in Food of Animal Origin and Commodites with High Fat Content	Chlorpyrifos-ethyl Cyfluthrin Cypermethrin DDT (sum) p,p' DDT o,p' DDT deltamethrin Endosulfan sulphate Fenvalerate Hexachlorobenzene (HCB) Parathion-methyl	vajcia	-0,9 -1,7 -1,9 -1,5 -1,3 -1,1 -1,0 -1,1 -1,9 -1,1 -1,6
2	FAPAS 0560	Heptachlor Cis-chlordane pp'-DDE	rastlinný olej	-0,5 -0,5 -0,7
3	FAPAS 02120	Metronidazole 2-hydroxymetronidazole	vajcia	-0,6 -0,7

Organizácia alebo spolupráca pri organizovaní porád pracovníkov z ŠVPÚ, ktorí sa zaoberajú predmetnou problematikou:

NRL v prípade potreby poskytuje informácie spolupracujúcim organizáciám alebo nadriadeným orgánom.

Základné informácie z porady CRL vo Freiburgu

- ❖ Výmena informácií s EÚ ohľadom stanovenia pesticídov v potravinách živočíšneho pôvodu a komoditách s vysokým obsahom tuku (Rainer Malisch namiesto Luis Martin Plaza, ktorý sa ospravedlnil)
 - povinná účasť národných referenčných laboratórií (NRL) a oficiálnych laboratórií (OFL) na PT testoch (čl.28 EU Regulácie 396/2005); OFL od 1. septembra 2008 povinne
 - aktualizovať informácie o NRLs a OFLs pre CRL web-stránku a CIRCA platformu (potrebné dodať informácie o NRL – názov, krajina, adresa, meno osoby zodpovednej za kontakt s CRL a ostatných kontaktných osôb, zoznam

oficiálnych laboratórií v krajine s kontaktnými adresami a zodpovednými osobami)

- informovať OFL o potrebe zúčastňovať sa na PT testoch
 - NRLs boli informované o snahe CRL-AO vyriešiť problém prítomnosti dvoch systémov na požiadavku kontroly kvality analýzy pesticídov (dokument SANCO/2007/3131 a 2002/657/EC) – navrhli, aby sa mohli používať obe formy na validáciu a systém kontroly kvality analýz, aby mohli laboratóriá používať svoje metódy; všetky NRL súhlasili, že podporia CRL-AO v tejto aktivite a že pokladajú za dôležité získať formálny súhlas z EC
- ❖ Oboznámenie sa s prípravou testovacej vzorky pre (EUPT AO 03) v CRL, jej analýzou a testovaním tímom CRL (stabilita, homogenita)
 - ❖ Sumarizácia výsledkov EUPT AO 03 zo všetkých zúčastnených laboratórií
 - ❖ Dlhodobá kontrola kvality analýzy reziduí pesticídov v rutinnom laboratóriu
 - ❖ Patrizia Pelosi (Rím, Taliansko) informovala o multireziduálnej metóde na stanovenie reziduí pesticídov vo vajciach, ktorá bola vyvinutá špeciálne pre tento test a dosiahli ňou vynikajúce výsledky
 - ❖ Krátke prezentácie vybraných metód použitých 5 rôznymi NRL, ktorými dosiahli vyhovujúce výsledky v teste (Taliansko, Francúzsko, Grécko, Slovensko a Slovinsko)
 - ❖ Monitorovací program na rok 2009 a závery pre EUPT AO 04
 - vzorky majú byť zahrnuté do NPKR (2009 - maslo a vajcia, 2010 – mlieko a šunka, 2011 – hydina a iné; syr ovčí alebo kozí), množstvo závisí od populácie (min 15 vzoriek za rok), od 2009 do 2011 – čas na naplánovanie a validáciu
 - CRL prezentovalo návrh na zmenu SANCO dokumentu (vtedy ešte draft verzia) ohľadom zoznamu pesticídov zahrnutých v programe – väčšina by mala byť analyzovaná povinne, ale niektoré pesticídy by bolo stanovované iba dobrovoľne a zopár pesticídov by sa mohlo zo zoznamu vyškrtnúť, pretože ich prítomnosť vo vybraných produktoch sa nepredpokladá
 - diskusia o budúcom teste EUPT AO 04 – dohodlo sa, že matricou bude tuk a v liste pesticídov budú zahrnuté pesticídy, ktoré sú povinné monitorovať v roku 2009
 - ❖ Informácie o možnosti šírenia informácií cez CIRCA platformu – je to sieť komunitných, národných a oficiálnych laboratórií s rôznym obmedzením prístupu k informáciám (NRL majú iný prístup k informáciám ako OFL a pod.) - o jej štruktúre a postupe, ako sa zaregistrovať a dostať k informáciám

Počet pracovníkov:

Na problematike NRL v roku 2007 pracovalo 7 pracovníkov, z toho 4 vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (1 veterinárny lekár a 3 chemickí inžinieri) a traja laboranti s ÚSO vzdelaním.

Počet účasti na odborných podujatiach:

- Mlieko a mliečne výrobky, (január 2008, CHTF Praha, ČR), A. Šlezárová
- Hygiena alimentorum (máj 2008, Štrbské Pleso, SR), A. Šlezárová
- 9th International Congress of plant pathology (august 2008, Torino, Italy), A. Šlezárová, Y. Vojsová, J. Budajová
- Porada CRL - Workshop for Pesticides in Food of animal Origin and Training Day with focus on extraction methods and clean-up procedures (september-október 2008, aktívna účasť – prednáška „Použitie analytické metódy pri teste EUPT AO – 03“, Freiburg, Germany (L. Sláviková, K. Kundříková)

- Semináre poriadané firmami Hermes, Varian, Chromservis, Pragolab

Počet odborných publikácií, prednášok:

- prednáška „Použité analytické metódy pri teste EUPT AO – 03“, Freiburg, Germany (L. Sláviková, K. Kundříková)

Počet odborných stáží na iných pracoviskách:

- CRL – Training Course, 27-29.2.2008 – CRL Berlín (Analysis of nitroimidazoles in egg, sample preparation with LC/MS/MS evaluation of results, Berlín Germany (L. Sláviková, M. Kršková)
- CRL – Training Course, 8.-9.12.2008 – CRL Berlín(NSAIDs in muscle, kidney and liver, sample preparation and evaluation of results, Berlín Germany (K. Kundříková, Z. Špalt)

Počet odborných stáží pre iných: 0

Laboratórium je akreditované SNAS, č. osvedčenia: S/127

Poskytovanie odbornej pomoci ŠVPS SR:

Konzultácie s pracovníkmi ŠVPS SR a spolupracujúcimi organizáciami v prípade požiadania.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Národného referenčného laboratória pre monitoring obsahu vody
v hydínovom mäse,
za rok 2008

Ing. Fašiangová Katarína, Ing. Kučeráková Silvia

NRL vykonáva svoju činnosť v zmysle požiadaviek pre referenčné laboratórium vyplývajúcich z nariadenia Komisie (EHS) č.2891/93 z 21.októbra 1993, ktoré mení Nariadenie (EEC) č.1538/91 v znení neskoršieho Nariadenia Komisie (ES) č.814/2004 z 29.apríla 2004 a Nariadenia(EEC) č.1906/90 o určitých obchodných štandardoch pre hydínové mäso.

Do júla 2008 vykonávali jednotlivé laboratóriá spolu s NRL monitoring obsahu vody v hydínovom mäse v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č.433/2006 z 15.marca, ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie (ES) č.1538/91.

Od 1.júla pokračoval monitoring obsahu vody v hydine v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č.543/2008 zo 16.júna 2008, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č.1234/2007 o obchodných normách pre hydínové mäso .

Do vyšetrovania obsahu vody v hydínovom mäse vrátane NRL bolo na Slovensku v roku 2008 zapojených 5 laboratórií z 3 ústavov :

ŠVPÚ Bratislava

ŠVPÚ Dolný Kubín

ŠVPÚ Košice

Porady organizované CRL v roku 2008

Dňa 13.6.2008 sa konal v Bruseli míting expertnej skupiny pre vajcia a hydinu skupiny zástupcov NRL pre vyšetrovanie obsahu vody v hydine. Expertný míting sa konal po dvoch rokoch a v súvislosti s pristúpením nových štátov (Bulharsko a Rumunsko) do Európskej únie. Zástupcovia jednotlivých štátov stručne informovali o rozsahu vyšetrovania vody v hydine, o prípadných problémoch, ktoré s metodikou vyšetrovania jednotlivé štáty majú. Experti boli vyzvaní povedať akými analytickými metódami zabezpečujú monitoring obsahu vody v hydine vo svojich krajinách a či pracujú v zmysle Nariadenia komisie (EHS) 1538/91 článok 14a) a 14b) metódami v prílohe V, VI a) a v zmysle neskorších predpisov. V Slovenskej republike nie sú problémy s metódou vyšetrovania. Problém je len pri vyhodnocovaní vzoriek, ktoré nie sú označené, akým spôsobom boli pri spracovaní chladené. Dôležité je správne označenie na etikete čo sa týka technologického spracovania (chladenie vzduchom, sprejovaním alebo vodou), spôsob chovu, prípadne doplňujúce informácie, pretože tieto údaje sú potrebné pri vyhodnocovaní voči limitu v zmysle nariadenia.

Komisia uvažuje o možnosti zavedenia referenčnej metódy. Na stretnutí bola účastníkom odovzdaná kópia návrhu textu nariadenia komisie (EHS) 1538/91 v znení neskorších predpisov.

Porady organizované NRL (ŠVPÚ Bratislava) v roku 2008

Poradu zorganizuje NRL po zbere a spracovaní údajov o obsahu vody v hydine z jednotlivých pracovísk a po účasti na mítingu expertnej skupiny pre hydinu, ktorá sa uskutoční 18.marca 2009.

Účasť na medzilaboratórnych testoch spôsobilosti, organizovaných CRL

CRL pre obsah vody v hydinovom mäse neorganizovalo v roku 2008 medzilaboratórny test spôsobilosti medzi jednotlivými NRL v členských štátoch EÚ.

NRL sa v roku 2008 zúčastnilo medzilaboratórneho porovnávacieho testu, kde preverované analyty súvisia s metodikou vyšetovania obsahu vody v hydinovom mäse :

Dátum	Test organizoval	Stanovovaný analyt	Typ vzorky
Január 2008	FAPAS	Vlhkosť Hydroxyprolín Popol Tuk Dusík	Mäsová pasta

Organizácia medzilaboratórnych testov spôsobilosti v rámci SR podľa požiadaviek CRL

Pripraviť test spôsobilosti formou referenčnej vzorky hlbokomrazenej hydiny v laboratórnych podmienkach NRL nie je možné a CRL neodporúča. NRL bude tento problém riešiť podľa pokynov CRL, ktoré má za úlohu pripraviť testovaciu vzorku pre NRL EÚ.

Priebežný monitoring na stanovenie obsahu vody v hydinovom mäse prebiehal počas celého roku 2008 formou úradnej kontroly. Vzorky boli analyzované metódami v zmysle platnej národnej a európskej legislatívy. Monitoring obsahu vody v mrazených hydinových produktoch metódou na obsah vody a látok viažucich vodu v mrazených hydinových prsiach a polotovaroach v prípade požiadavky vykonáva iba NRL.

Celkový počet vyšetrených vzoriek na všetkých pracoviskách v SR v roku 2008 :**122**

Počet vzoriek vyšetrených v NRL : **58**

Počet vzoriek vyhovujúcich : **114**

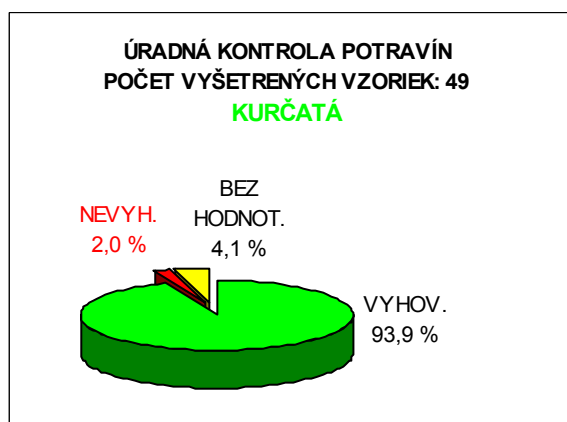
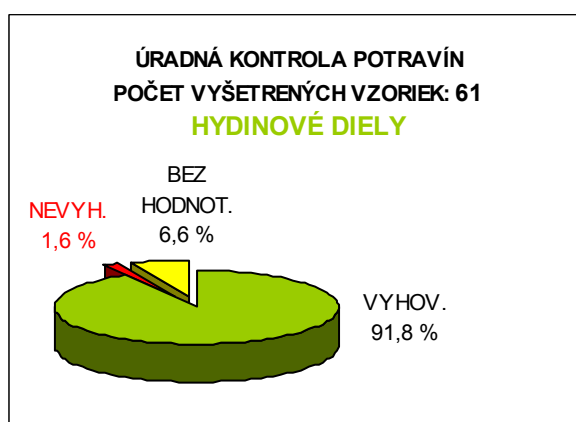
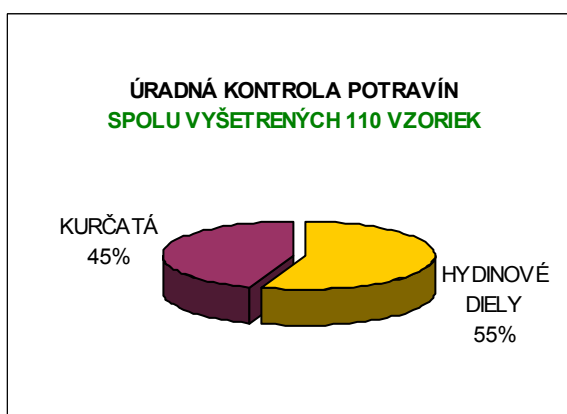
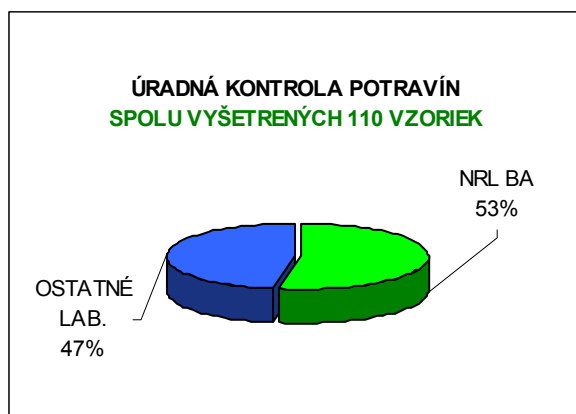
Počet nevyhovujúcich : **2**

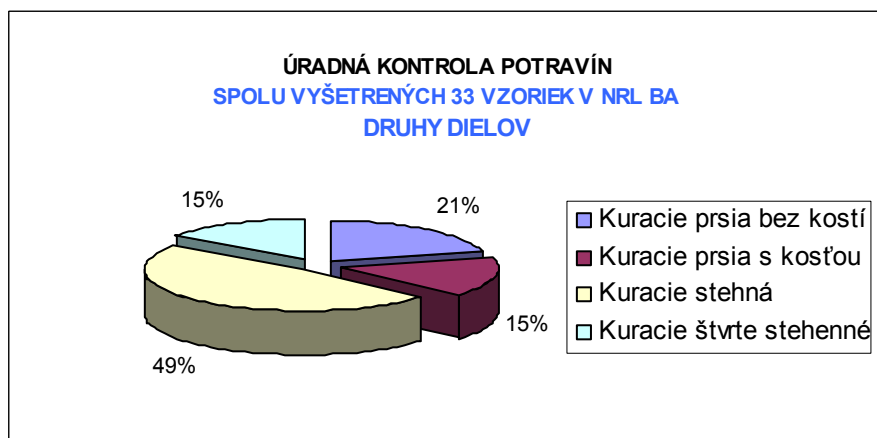
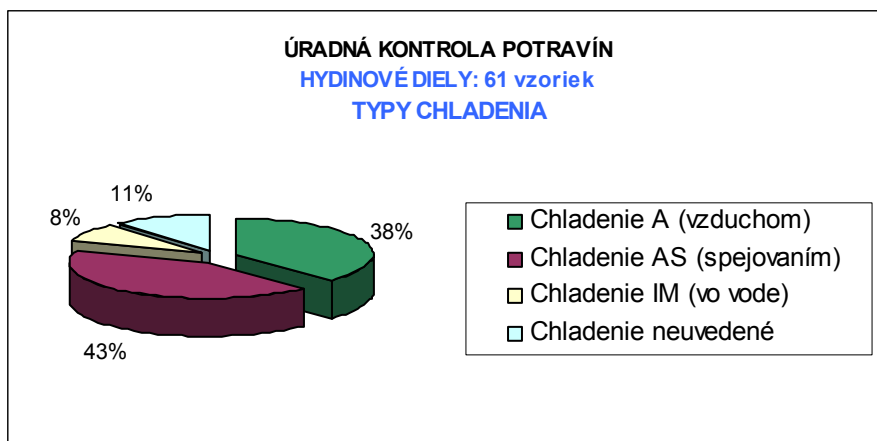
Počet vzoriek bez vyhodnotenia : **6** (vzorky, ktoré nebolo možné porovnať s limitom pre jednotlivé spôsoby chladenia a mrazenia – neoznačený spôsob)

Tab. 1 Celkový počet vzoriek vyšetrených v rámci úradnej kontroly potravín v roku 2008 na Slovensku

Laboratórium	Kurčatá		Hydinové diely	
	Počet vyš. vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Počet vyš. vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Bratislava	25	-	33	1
Nitra	5	-	1	-
Dolný Kubín	11	1	8	-
Prešov	4	-	12	-
Košice	4	-	7	-
SPOLU	49	1	61	1

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL : 1

Spolupráca s inými organizáciami:

- Státní veterinární ústav Jihlava ČR, Národní referenční laboratoř pro monitoring cudzej vody v hydine, Ing.H.Čurdová – spolupráca pri metodike stanovenia obsahu vody v hydinovom mäse
- Slovenská technická univerzita, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Katedra potravinárskej technológie, Ing.L.Staruch – spolupráca pri spracovávaní rešerší ohľadom produkcie a technológie spracovania hydínového mäsa na Slovensku.

Národné referenčné laboratórium pre monitoring obsahu vody v hydinovom mäse je akreditované SNAS podľa normy STN EN ISO/IEC 17025:2005, Osvedčenie o akreditácii č. S - 127. Laboratórium poskytuje na požiadanie odbornú a konzultačnú činnosť.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Národného referenčného laboratória pre parazity
(najmä Trichinella, Echinococcus a Anisakis)
za rok 2008

MVDr. Viera Beladičová

Ustanovenie Skúšobného laboratória

V máji r. 2007 bolo poverovacím listom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 1563/2007-100 laboratórium parazitológie Oddelenia mikrobiológie, parazitológie a mykológie ŠVPÚ Ministerstvom pôdohospodárstva oficiálne poverené ako Národné referenčné laboratórium pre parazity (najmä *Trichinella*, *Echinococcus* a *Anisakis*).

Laboratórium parazitológie je akreditované podľa požiadaviek STN EN ISO/IEC 17025, číslo osvedčenia – S 127.

Personálne zabezpečenie NRL

	Veterinárny lekár	Iný VŠ odborný pracovník	Laborant
Počet zamestnancov	1	1	1

Školenia

V mesiacoch október - november 2008 zorganizovalo NRL pre parazity školenie VŠ pracovníkov RVPS k metódam na vyšetovanie vzoriek na prítomnosť *Trichinella sp.* metódou magnetického miešania pri trávení skupinových vzoriek podľa NARIADENIA KOMISIE (ES) č.2075/2005. Súčasťou školenia boli praktické testy a preskúšanie zo znalostí platnej legislatívy.

Medzinárodné porovnávacie testy

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky
Apríl 2008	Community Reference Laboratory for Parasites, Istituto Superiore di Sanità, Rome, Italy	1. larvy <i>Trichinella spp.</i> 2. dospelé pásomnice <i>Echinococcus sp.</i>	1. svalovina ošípaných 2. zoškrab sliznice čreva

Spolupráca s inými organizáciami:

- ŠVPS SR – spolupráca pri priamej kontrole správnych laboratórnych postupov pri vyšetovaní mäsa na prítomnosť *Trichinella sp.* v laboratóriách pri bitúnkoch

- Firma Bayer spol. s r.o. a Veterinárna nemocnica Vetpoint – spolupráca pri monitoringu parazitóz u klinicky zdravých mäsožravcov Bratislavy
- PriF UK, Katedra ekológie – oponentský posudok a odborné vedenie diplomantky Z. Budinskej (diplomová práca: Problematiky geohelmintóz *Ascaris lumbricoides* a *Trichuris trichiura* v niektorých regiónoch Slovenska)
- PriF UK, Katedra ekológie – konzultácie a zaškolenie do parazitologických metód diplomantky J. Melicherovej
- Agroinštitút Nitra – služby experta pre pôdohospodárske poradenské služby Agroinštitútu Nitra v nadväznosti na nariadenie Rady (ES) 1782/2003 a ďalšie právne normy EÚ – MVDr. Viera Beladičová
- Parazitologický ústav SAV – surveillance helmintozoonóz, monitoring dirofilariózy, identifikácia druhov rodu *Trichinella*
- Parazitologický ústav LFUK - Prof. Babal Dr.Sc, RNDr. Jalili - odborné konzultácie a spolupráca pri prednáškach
- HPL - Doc. RNDr. Ondriska - spolupráca pri diagnostike *Entamoeba histolytica*. a *Cryptosporidium parvum*

Publikačná a aktívna prednášková činnosť pracovníkov NRL

- „Ľudské prípady dirofilariózy v SR“, Jalili N., Ondriska F., Bábál, Novak, Miterpáková M., Dubinský P., Beladičová V., Valentová D., 12.9.2008, Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, MP SR, SEA, ŠVPS SR, SZU, Bratislava
- „Anisakis sp. a príbuzné červy“, Beladičová V., Valentová D., 12.9.2008, Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, MP SR, SEA, ŠVPS SR, SZU, Bratislava
- „Prezentácia metódy na zisťovanie prítomnosti škrkaviek *Anisakis* sp. v rybách a mäkkýšoch.“, Beladičová V., Valentová D., 5.6.2008, Pracovná porada ŠVPS SR,

Práca NRL v roku 2008

V roku 2008 Národné referenčné laboratórium pre parazity (najmä *Trichinella*, *Echinococcus* a *Anisakis*) vykonalo 96 276 vyšetrení, čo predstavovalo 86 960 vzoriek. U 83 909 vzoriek (96,5%) sa jednalo o iný druh materiálu, prevažne bráničné piliere ošípaných určené na vyšetrenie na prítomnosť lariev *Trichinella* sp. metódou magnetického miešania pri trávení skupinových vzoriek podľa NARIADENIA KOMISIE (ES) č.2075/2005. V roku 2008, po epidémii trichinelózy u ľudí, bolo na ŠVPÚ Bratislava vyšetrených 47 krvných sér ošípaných z postihnutej oblasti Dlhá Ves (okres Rožňava). Zo 47 zaslaných sér

bola 1 vzorka pozitívna. Po odporazení pozitívnej ošípanej bola potvrdená nákaza druhom *Trichinella britovi*.

V rámci vyšetrenia trusu a obsahu čreva mäsožravcov flotačnou metódou bolo v NRL vyšetrených 1947 vzoriek; bez nálezu vajíčok a dospelých jedincov *Echinococcus sp.*

V roku 2008 bolo 5 požiadaviek na vyšetrenie vzoriek rýb na prítomnosť *Anisakis sp.*, bez pozitívneho nálezu. V jednom prípade (vo vzorke zaslanej z ŠVPÚ Nitra) bol potvrdený nález lariev čeľade Anisakidae v treščeji pečeni pochádzajúcej z Poľskej republiky.

V roku 2008 bolo vyšetrených 120 vzoriek krvi na krvné parazitózy na prítomnosť mikrofilárií *Dirofilaria repens* a *Dirofilaria immitis*. (opakované vyšetrenia toho istého psa neboli počítané). Z vyšetreného počtu boli 4 vzorky pozitívne, z toho 3x na *Dirofilaria repens* a 1x bola zistená zmiešaná infekcia druhmi *Dirofilaria repens* a *Dirofilaria immitis*. Po náleze a uhynutí psa sme vykonali parazitologickú pitvu, dospelé jedince neboli nájdené.

Z ďalších krvných parazitov naďalej výrazne stúpa počet pozitívnych nálezov na *Babesia sp.* Všetky vzorky boli odobraté od psov s podozrením na ochorenie. Prevažná väčšina pozitívnych nálezov (92%) pochádzala z oblasti Žitného ostrova, čo korešponduje s oblasťou výskytu hlavného vektora *Dermacentor reticulatus*.

Na požiadavky z terénu sme vyšetrovali krvné parazity aj u koní, pozitívny nález sme ale nezaznamenali.

Cryptosporidium parvum u HD bolo diagnostikované v 6 prípadoch.

U lovej zveri (srnčia, jelenia, muflónia zver) opäť konštatujeme silnú zamorenosť pľúcnyimi a žalúdočno-črevnými nematódami.

V rámci jarnej preventívnej antiparazitárnej akcie, ktorá bola uskutočnená v bratislavskej Petržalke v spolupráci s firmou Bayer spol. s r.o. a Veterinárnou nemocnicou Vetpoint, boli vyšetrené vzorky trusu klinicky zdravých psov a mačiek. Z 125 vzoriek bolo 36 pozitívnych (až 28,8 %) na prítomnosť niektorého druhu (druhov) parazita. Až 18 psov a 3 mačky boli pozitívne na prítomnosť parazita *Giardia lamblia*, 6 vzoriek bolo pozitívnych na prítomnosť škrkaviek (*Toxocara canis*, *Toxocara cati*, *Toxascaris leonina*) a 1 vzorka trusu psa bola pozitívna na prítomnosť *Ancylostoma caninum*, t.j. parazity, ktoré môžu spôsobovať ochorenie aj u ľudí. Z ostatných nálezov boli vzorky pozitívne na prítomnosť: *Isospora canis* (4x), *Isospora neorivolta* (3x), *Isospora felis* (2x), *Angiostrongylus vasorum* (2x), *Crenosoma vulpis* (1x) a *Trichuris vulpis* (2x).

NRL spracováva každoročne Surveillance helmintozoonóz pre Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied.

Vyhodnotenie laboratórnej diagnostiky vybraných parazitozoonóz v SR za rok 2008

1. Trichinelóza (B-255)

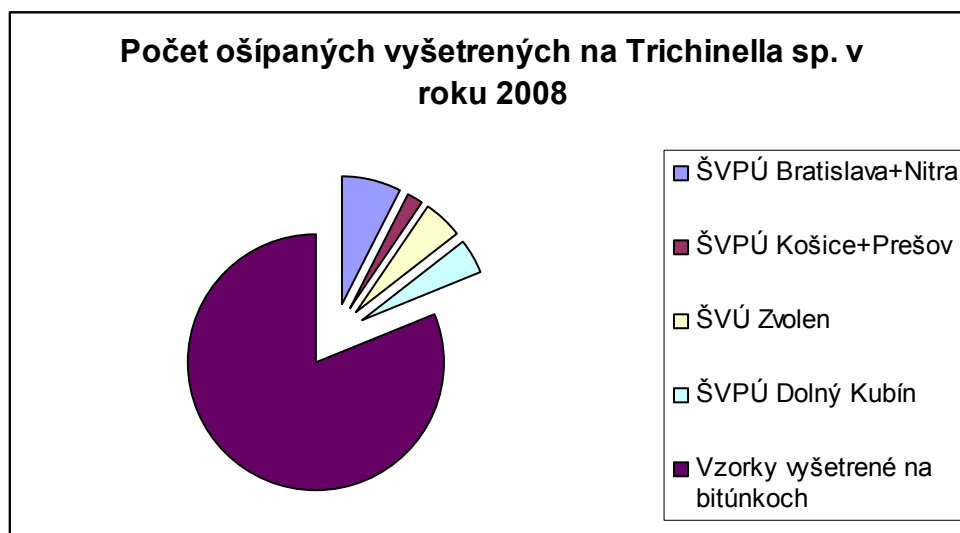
Trichinelóza je helmintozoonóza cirkulujúca prevažne v sylvatickom cykle zahrňujúcom voľne žijúce a synantropné mäsožravce, najmä líšky hrdzavé a diviačiu zver. Sporadicky sa vyskytujú epidémie u ľudí. V súčasnosti je známych 6 druhov: *Trichinella spiralis*, *Trichinella pseudospiralis*, *Trichinella britovi*, *Trichinella nativa*, *Trichinella nelsoni* a *Trichinella papuae*. Najväčší význam pre ochorenia ľudí majú *T. spiralis*, *T. nativa* a *T. britovi*. *Trichinella* cirkuluje u voľne žijúcich zvierat, z ktorých diviacia zver je pre prenos nákazy najrizikovejšia. Výrobky z mäsa týchto zvierat, ktoré nebolo tepelne dostatočne spracované, býva najčastejším prameňom nakazenia ľudí. Udržiavateľom prírodného cyklu trichinelózy je líška hrdzavá, u ktorej prevalencia trichinelózy rýchlo rastie.

V 2008 bolo v Slovenskej republike vyšetrených na prítomnosť lariev *Trichinella sp.* 1 137 235 zvierat vnímavých na infekciu, z ktorých 4 boli pozitívne. V tabuľke sú uvedené jednotlivé druhy vyšetrených zvierat a počet pozitívnych nálezov.

Druh zvierat	zdroj informácií	jednotka vzorky	počet vyšetrených vzoriek	počet v zoriek s nálezom trichinel	v %	T. spiralis	T. spp	T. britovi
ošípaná	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	1 124 256	2	0,0001779			2
kôň	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	0	0				
diviak	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	12 960	2	0,0154321			2
líška	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	0	0				
muflón	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	0	0				
srna	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	1	0	0			
medveď	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	17	0	0			
jazvec	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	1	0	0			
Spolu			1 137 235	4	0	0	0	4

V rámci epidemiologického vyšetovania suspektnej trichinelózy v obci Dlhá Ves (okres Rožňava) bolo hlásených 8 suspektných ochorení u dospelých osôb, ktoré na domácej zabíjačke konzumovali rozrábku klobásovej a jaternicovej zmesi. Zabíjačka nebol nahlásená RVPS Rožňava. Ošípaná bola kŕmená zbytkami stravy z domácnosti a zmeskami kupovanými v obchodnej sieti. V hospodárskom objekte bol pozorovaný výskyt potkanov. U ľudí bola laboratórne potvrdená trichinelóza. V rámci epizootologických opatrení bola odobratá krv od ostatných ošípaných v dedine (47 ošípaných) a serologicky vyšetrených na ŠVPÚ Bratislava. Skúška bola pozitívna v jednom prípade, následne bola pozitívna ošípaná odporazená a vyšetrená metódou magnetického miešania pri trávení skupinových vzoriek podľa NARIADENIA KOMISIE (ES) č. 2075/2005. Výsledok bol pozitívny. Parazitologický ústav SAV identifikoval tento druh ako *Trichinella britovi*.

Počet ošípaných vyšetrených na <i>Trichinella sp.</i> v roku 2008	
ŠVPÚ Bratislava+Nitra	83862
ŠVPÚ Košice+Prešov	23925
ŠVÚ Zvolen	54275
ŠVPÚ Dolný Kubín	50600
Vzorky vyšetrené na bitúnkoch	913650

2. Echinokokóza (B-053)

Echinokokóza je choroba vyvolávaná pásomnicami patriacimi do rodu *Echinococcus*. Cystickú echinokokózu vyvoláva pásomnica *E. granulosus* parazitujúca u psov a alveolárnu echinokokózu vyvoláva *E. multilocularis* parazitujúca u líšok hrdzavých a iných mäsožravcov. Prenos sa uskutočňuje kontaktom s nakazenými zvieratami, ktoré vylučujú vajíčka trusom (pes, mačka) alebo kontaminovanou potravou. Larválne štádiá pásomnice sa lokalizujú najmä v pečeni, menej v iných orgánoch a vytvárajú cysty (*E. granulosus*) alebo infiltratívne prerastajú parenchým orgánu (*E. multilocularis*).

Cystická echinokokóza (spôsobená druhom *Echinococcus granulosus*) sa vyskytuje na Slovensku v počte 1-10 prípadov ročne. Potvrďuje sa kombináciou sérologických a zobrazovacích metód. Alveolárna echinokokóza (spôsobená druhom *Echinococcus multilocularis*) bola diagnostikovaná naposledy v roku 2006 u 2 ľudí (31 r. žena z oblasti východného Slovenska a 13 r. dievča z oblasti stredného Slovenska).

Prvé prípady výskytu *E. multilocularis* u líšok boli na Slovensku zistené v roku 1999. Pravidelne sú kontrolované orgány zvierat zabíjaných v prevádzkarniach na čerstvé mäso na prítomnosť larvocýst *Echinococcus*.

V roku 2008 bolo v Slovenskej republike na prítomnosť dospelých echinokokov alebo ich vývinových štádií vyšetrených 997 624 zvierat, z ktorých 181 bolo pozitívnych. V tabuľke sú uvedené pozitívne nálezy podľa jednotlivých druhov zvierat.

Druh zvierat	zdroj informácií	jednotka vzorky	testované jednotky	Počet vzoriek s nálezom <i>Echinococcus</i> spp.	<i>E. multilocularis</i>	<i>E. granulosus</i>	Iné druhy
Hovädzí dobytok	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	72 829	4			
ovca	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	9 129	3	1		
koza	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec					
ošípaná	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	913 655	174			
kôň	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec					
pes	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	1378	0			
mačka	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec	633	0			
líška	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec					
Iné druhy	ŠVPÚ BA, DK, ZV, KE, bitúnky	jedinec					
Spolu			997 624	181	1		

Trichinelóza a echinokokóza patria medzi nebezpečné a na Slovensku stále aktuálne zoonózy. Každoročne ÚVZ SR prostredníctvom Epidemiologického informačného systému poskytuje údaje o pozitívnych nálezoch pôvodcov týchto parazitóz u ľudí. V roku 2008 bola trichinelóza hlásená u 18 pacientov a echinokokóza u 3 pacientov.

V tabuľke sú uvedené aj ostatné hlásené prípady parazitóz u ľudí v jednotlivých mesiacoch roku 2008:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2008 Spolu
Toxokaróza	3	5	4	6	7	2	12	3	10	7	7	7	73
Echinokokóza					1			1				1	3
Trichinelóza				1		11	6						18
Toxoplazmóza	8	17	18	13	9	12	15	14	8	18	10	33	175
Svrab	67	75	68	62	88	41	38	48	101	126	105	112	931
Taeniáza	1							1					2

Rok	Ohnisko	Počet nakazených ľudí	Pravdepodobný prameň nákazy
1994	Prešov	1 prípad - 8 ročná žiačka	konzumácia surovej klobásy
1998	Valaská	336 ľudí rôzneho veku a pohlavia	Konzumácia surových klobás, ktoré boli vyrobené primiešaním psieho mäsa do bravčového. Larvy trichinel boli diagnostikované v údenom mäse a klobásach
2000	Seropozitívne nálezy u ľudí v okrese NR, BA, TO, PP, PO, MI	7 prípadov	Konzumácia tepelne neopracovaného mäsa
2001	Komárno a seropozitívne nálezy v okrese BA, PD, KN, LC, MI	17 prípadov, z toho 11 v Komárne	V Komárne z mäsa doma zabitej ošípanej. Konzumácia tepelne neopracovaných výrobkov
2003	Seropozitívne nálezy v okr. Nitra, BA, TN, RK, BJ, HE SN, PO	11 prípadov	V okr. Michalovce boli 2 prípady domácej ošípanej
2004	Seropozitívne nálezy v okr. BA, TN, LV, ZA, BB, RK, PO	10 prípadov	Konzumácia surových klobás
2005	Seropozitívne nálezy v okr. BA, BB, RK, LM, RS	11 prípadov	Neuvedený
2006	okres Michalovce	2 prípady (vek 45-54 rokov)	1x konzumácia gulášov z diviny a 1x konzumácia mäsa zakúpeného v obchodnej sieti
2007		9 prípadov	z toho 6 prípadov v 3 rodinách
2008	Dlhá Ves (okres Rožňava) – 11 prípadov, ostatné ohniská neuvedené	18 prípadov	Konzumácia mäsa doma zabitej ošípanej.

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava
Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie

RNDr. Juraj Miššík

Referencia: vyšetrenia vzoriek surovín, polotovarov a finálnych produktov z poľnohospodárskej výroby a lesného a vodného hospodárstva, ako aj prvkov životného prostredia na obsah umelých a prírodných rádionuklidov

Počet vyšetrených vzoriek (metóda: HPGe spektrometria žiarenia gama) 469

Počet stanovených analytov, uvedených na výsledkových protokoloch 1 790

Analyty, ktorých prítomnosť vo vzorkách bola meraním vylúčená > 3 750

Surveillance zoonóz: nie je v náplni práce laboratória

Nové laboratórne metódy: neboli zavedené nové metódy

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov:

Laboratórium radiometrie a rádioekológie je jediné pracovisko v rámci ŠVPS SR, zaoberajúce sa identifikáciou rádioaktívnej kontaminácie homogenizovateľných vzoriek s ľubovoľnou matricou do stupňa tvrdosti 4°MOHSE. Metóda je založená na kvalitatívnej analýze fotónového spektra s následnou kvantitatívnou analýzou pozitívne detekovaných rádionuklidov. V RLRR sa využíva predovšetkým pre vzorky rastlinného a živočíšneho pôvodu a vzorky zo životného prostredia.

Z tohoto dôvodu neorganizuje vo vnútri SR porovnávacie merania pracovísk ŠVPS.

Účasť na medzinárodných medzilaboratórných porovnávacích testoch:

V roku 2008 sa RLRR nezúčastnilo žiadneho medzinárodného porovnávacieho testu. V januári a februári 2008 bola uskutočnená **komplexná rekalibrácia gamaspektrometrického systému** pomocou sady jednoizotopových referenčných roztokov (^{54}Mn , ^{57}Co , ^{60}Co , ^{65}Zn , ^{88}Y , ^{109}Cd , ^{134}Cs , ^{137}Cs , ^{241}Am), certifikovaných Inšpektorátom pre ionizujúce žiarenie (Český metrologický inštitút, Praha). Interná verifikácia kalibrácie bola robená pre všetky štandardné meracie geometrie pomocou referenčného materiálu IAEA-152 (Milk Powder), certifikovaného Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu vo Viedni. Rekalibrácia bola prevedená v súlade s postupmi uvedenými v norme STN IEC 61452 – Prístroje jadrovej techniky: meranie emisnej početnosti žiarenia gama rádionuklidov, kalibrácia a použitie spektrometrov s germániovým detektorom.

Porovnanie nových energetických a účinnostných kalibračných kriviek s doteraz platnými potvrdilo dlhodobú stabilitu kľúčových parametrov ovplyvňujúcich analytickú spoľahlivosť meracieho systému.

Organizácia alebo spolupráca pri organizovaní porád pracovníkov z ŠVPÚ, ktorí sa zaoberajú predmetnou diagnostikou:

Nie. Iné ŠVÚ sa nezaobierajú rádiometrickými analýzami.

Počet VŠ pracovníkov:

Stav k 1.1.2008: 2,25 úväzku pre štyroch pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním:

- 0,35 úväzku - vedúci / biofyzik;
- 1,0 úväzku – jadrový fyzik;
- 0,5 úväzku - nukleárna elektronika / informatika;
- 0,4 úväzku - rádiochemik.

V LRR pracuje na plný úväzok 1 laborantka so SO vzdelaním.

Počet účastí na odborných podujatiach:

1. LRR navrhuje a analyticky zabezpečuje monitorovací program ŠVPS SR „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“. Súčasťou tohoto programu je od roku 2006 aj podprogram sledujúci aktivitu rádiohygienicky významných antropogénnych a prírodných rádionuklidov v surovom kravskom mlieku, organizovaný v súlade s metodikou uvedenou v Odporúčaní (EK) č.2000/ 473/EURATOM. Získané výsledky sú zaraďované do databázy celoeurópskej monitorovacej siete subsystému „mlieko“. Koordináciu projektu, zber dát z členských krajín EÚ a vyhodnocovanie údajov vykonáva JRC Ispra (Taliansko).

2. Pracovné stretnutia odborných pracovísk SR spolupracujúcich na monitorovacom programe EÚ, koordinovanom JRC Ispra. Úrad verejného zdravotníctva, Bratislava.

Počet odborných publikácií, prednášok: 3

SPRÁVA – „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku, správa za rok 2007“. Vystavené na intranete ŠVPS SR. (Miššík, J. – Puskeiler, L. – Mikláš, P. – Comendeiro, J.-L.)

Počet odborných stáží na iných pracoviskách: **0**

Počet odborných stáží pre iných v LRR: 0

Laboratórium, je akreditované SNAS. Č. osvedčenia S 134.

Poskytovanie odbornej pomoci ŠVPS SR: konzultácie z oblasti rádiometrie s pracovníkmi ŠVPS SR a spolupracujúcich organizácií (MVDr. Lovas – Colné riaditeľstvo SR, RNDr.Jurina, RNDr.Bédi - Úrad verejného zdravotníctva, Bratislava)

Vypracoval: RNDr.Juraj Miššík

Nitra,

31.1.2008

Botanická 15, 842 52 Bratislava

Správa o činnosti
Referenčného laboratória na toxoplazmózu

MVDr. Eva Gacíková

Toxoplasma gondii je kokcidia, celosvetovo rozšírená u zvierat a ľudí. Definitívnym hostiteľom prvoka je mačka a mačkovité šelmy, ktoré vo svojom truse vylučujú oocysty. K prirodzenej infekcii zvierat a človeka dochádza spravidla perorálne, požráním vysporulovaných oocýst alebo tkanivových cýst. V SR sa nevykonáva oficiálny monitorovací program pre diagnostiku tejto zoonózy a nepodlieha povinnému hláseniu. Hlavným fenoménom selektívnych odberov je prevencia pri chove zvierat v spoločných domácnostiach s ľudskou populáciou, pri preventívnych vyšetreniach hospodárskych zvierat určených na ľudský konzum. V popredí sa javí vyšší záujem o vyšetrenie oviec a kôz, súvisí to so zakladaním malochovov na vidieku a následná konzumácia týchto živočíšnych produktov.

Cieľom suspektných odberov sú vyšetrenia psov a mačiek z dôvodu:

- ochorenie ľudí v domácnostiach a po ich preliečení
- výskyt gravidných žien
- aborty a máloživotaschopné plody zvierat.

Odbery krvných vzoriek vykonávajú privátni veterinárni lekári v oblastných veterinárnych ošetrovniach na základe žiadosti majiteľov zvierat alebo s cieľným podozrením na túto nákazu. Jedná sa o individuálny odber, nie je riadený centrálnou a nejedná sa o vzorky úradné. Frekvencie odberu nemajú žiadnu plynulú postupnosť, sú určované momentálnou epizootologickou situáciou a individuálnou žiadosťou chovateľa domácich a hospodárskych zvierat. Krvné vzorky na dôkaz protilátok sa odoberajú do striekačiek bez EDTA a do reakcií sa používa čisté sérum.

Najpoužívanejšou metódou základného vyšetrenia je komplementfixačná reakcia (CFT), ktorej výsledky sú dobre reprodukovateľné a pri opakovanom vyšetrení ukážu zreteľnú dynamiku špecifických protilátok.

V laboratóriách sa používajú aj imunoenzymatické testy, ktoré umožňujú stanoviť fázy infekcie .

Priamy dôkaz pôvodcu zabezpečí metóda PCR, ale v diagnostike zvierat sa rutinne nepoužíva. Preventívne opatrenia sa odvíjajú od definitívneho hostiteľa. Pretože väčšina mačiek sa infikuje tkanivovými cystami, preto by mala byť mačka kŕmená len suchými, tepelne opracovanými granulami alebo varenou potravou.

V populácii ľudskej hrá prioritu dôkladná čistota rúk a nepoužívať pre konzum surové mäso.

Z histórie sérologického monitorovania toxoplazmózy v SR, uvádzame celkový počet vyšetrených vzoriek z rôznych druhov zvierat, počet séroreagentov a percentuálnu zamorenosť od roku 1991 za SR.

<u>Rok</u>	<u>počet vyšetrených vzoriek</u>	<u>počet pozitívnych zvierat</u>	<u>% pozitivity</u>
1991	2.865	86	1,05
1992	5.734	270	4,7
1993	5.001	333	6,6
1994	1.646	228	13,8
1995	1.992	187	9,4
1996	1.173	180	15,3
1997	4.033	484	12,0
1998	6.737	595	8,8
1999	3.575	240	6,7
2000	2.912	119	4,0
2001	425	112	26,3
2002	490	101	20,6
2003	417	143	34,2
2004	450	152	33,7
2005	310	105	33,8
2006	364	112	30,7
2007	575	162	28,2
2008	362	95	26,2

Z tabuľky vyplýva, že percento zamorenosti sa od roku 2001 zvýšilo, zmenila sa dosť radikálne skladba zaslaných vzoriek.

V minulosti väčšia časť vzoriek pochádzala z veľkochovov HD a ošípaných, postupne sa táto kategória zvierat vytratila a nastala zmena v počte a druhu vyšetřovaných zvierat.

Zvýšil sa záujem o vyšetřovanie domácich miláčikov a malých prežúvavcov, čo v podstate je dôsledok budovania malých fariem drobnochovateľov na vidieku.

V roku 2008 sa 39% na vyšetřovaní toxoplazmózy podielali vzorky psov, 37,5% tvorili vzorky kôz a 19,7% mačky.

Podľa dostupných údajov privátnych veterinárnych lekárov z praxe sa klinická forma toxoplazmózy objavuje len ojedinele, odhalené sérereagenty najmä v kategórii psov tvoria skupinu nositeľov protilátok, ako dôsledok kontaktu s antigénom Toxoplasma gondii, ale nezúčastňujú sa v šírení toxoplazmózy.

Z epizootologického hľadiska je nutné sa zamerať na bezpečnosť používania surového kozieho mlieka na ľudský konzum a poučiť farmárov o možnosti prenosu infekčného agens na populáciu.

Najvyššie percento pozitívnych vzoriek sme zaznamenali v kategórii psov (40%) , kôz (38%) a mačiek (20 %).

Z poverenia Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR v Bratislave bolo pracovisko sérologie na Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Bratislave dňa 12.12.2007 autorizované na výkon odborných činností referenčného laboratória pre toxoplazmózu.

Tvorí ho jedna veterinárna lekárka a laborantka.

V rámci činnosti prvého roku referenčné laboratórium uskutočnilo v mesiaci novembri medzilaboratórny test pre všetky veterinárne ústavy, ktorý bol zameraný na špecifitu a citlivosť pri vyhodnocovaní zaslaných anonymných vzoriek metódou reakcie väzby komplementu.

Vyhodnotenie testu poukázalo na opodstatnenie používania tejto metodiky v laboratóriách, ako základnej vyšetrovacej metódy. Samozrejme využívanie ELISA a PCR metód len zvyšuje kvalitu laboratórií v diagnostike tejto zoonózy a vychádza v ústrety požiadavkám klientov.

Referenčné laboratórium sa zúčastnilo na konzultáciách a poradenských činnostiach, hlavne s majiteľmi mačiek , psov a participovali sme na jednaní s klientom kozej farmy.

V máji sme sa zúčastnili na VIII. Českých a slovenských parazitologických dňoch v Sezimovom Ústí. Na tomto sympóziu odzneli veľmi zaujímavé prednášky z tematického okruhu toxoplazmózy, ako:

-výskyt protilátok proti *Toxoplasma gondi* u hydiny

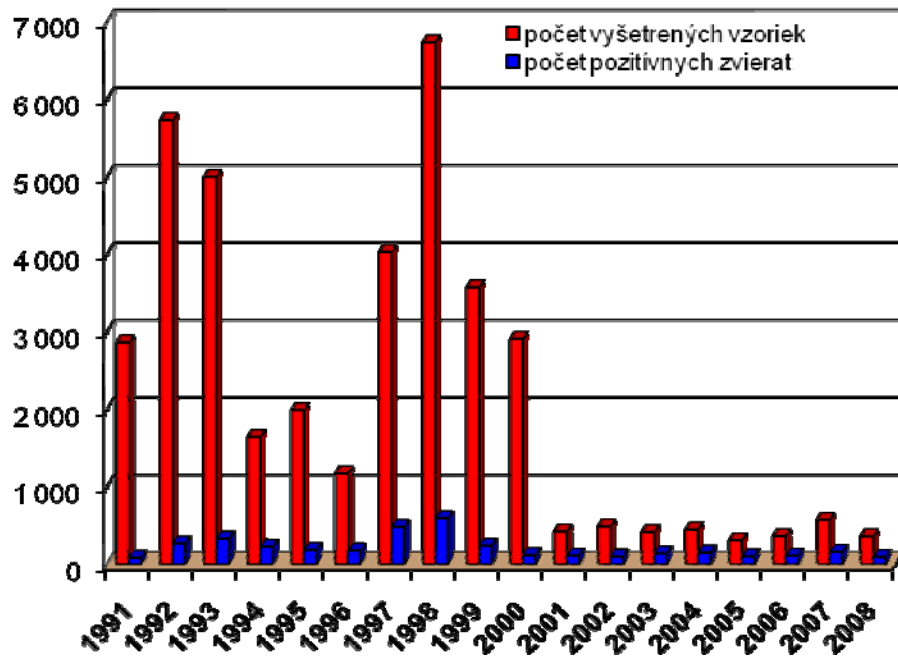
-prevalencia toxoplazmózy v Írskej republike

-*Toxoplasma gondi* a trvanlivé fermentované mäsové výrobky

-*Toxoplasma gondi* u voľne žijúcich zvierat

-úskalie laboratórnej diagnostiky mozgovej toxoplazmózy a iné.

Pomer pozitívnych séroreagentov k počtu vyšetovaných vzoriek na toxoplazmózu

11 Tabulky

ŠTRUKTÚRA A POČET PRACOVNÍKOV

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Tabuľka 1

Hodnotené obdobie: rok 2008

Celkový počet prac.	Vysokoškolsky vzd.		Stredoškolsky vzd.		Pomocný personál	
	vet. lek.	iní	laborant.	iní	vodiči	iní
149	26	40	59	9	3	12

CELKOVÝ POČET VZORIEK PODĽA ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Tabuľka 2

Hodnotené obdobie rok 2008

Počet prijatých vzoriek na ŠVPÚ a ŠVÚ:

Oddelenie, laboratórium	počet vzoriek celkom	počet úradne odobratých vzoriek
Zdravie zvierat	203 010	149 488 (z toho 1365 štúdie)
Hygiena potravín	10 250	6 689
Molekulárna biológia	315	0
Hygiena výživy a krmivá	2 437	1 780
Kontaminanty, prídavné látky, farbivá, sladidlá, ak nie sú zarátané v hygiene potravín	8 128	7 099
Rádiológia	469	397
NRLM	3 289	0
Hormóny	1 161	643

CELKOVÝ POČET VYŠETRENÍ PODĽA ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Tabuľka 3

Hodnotené obdobie rok 2008

Oddelenie, laboratórium	počet vyšetrení	počet vyšetrení z úradne odobratých vzoriek
Zdravie zvierat	391 080	311337(z toho 6825 štúdie)
Hygiena potravín	36 276	32 633
Molekulárna biológia	326	0
Hygiena výživy a krmivá	14 838	11 027
Kontaminanty, prídavné látky, farbivá, sladidlá, ak nie sú zarátané v hygiene potravín	145 670	141 382
Rádiológia	1790	1530
NRLM	6 578	0
Hormóny	2 300	2 079

PREHLAD VÝSLEDKOV VYŠETRENIA NÁKAZ

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Tabuľka4

Hodnotené obdobie: rok 2008

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zviaera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
A090	Katar.horúčka oviec	HD	krv	28	10	10				DS SE1
A090	Katar.horúčka oviec	ovca	krv	7	2	2				SE1
A130	KMO	ošípaná	krv	4266	33 *	33*				DS6*
A160	NDV	hydina	krv	920	737	737				
B052	M. Aujeszky	ošípaná	krv	4747	11	11				DS1(gB) gEnegat.
B053	Echinokokóza / Hydatidóza	mäsožravce	črevo / trus	1947	0					
B056	Leptosptospira	HD	krv	1966	216	216				DS10 TT4 HC2 PN2 GA3 SA1 MA2 BJ1 SB TN1 TO3 LV3 NZ2 SI1 KN1
B056	Leptosptospira	ošípaná	krv	977	21	21				DS6 GA3 NR1 BA1 SE1 SI6
B056	Leptosptospira	ovce	krv	49	0	0				
B056	Leptosptospira	kozy	krv	43	3	3				DS1
B056	Leptosptospira	mačka	krv	6	0	0				
B056	Leptosptospira	kôň	krv	2	0	0				
B056	Leptosptospira	pes	krv	29	3	3				TT2 BA1
B056	Leptosptospira	fretka	krv	1	0	0				
B056	Leptosptospira	zoo zv.	krv	1	0	0				
B057	Q-hor.	HD	krv	1934	73	73				DS4 GA4 TT5 HC2 PN1 TO1 SE4 SI2 NR1 MA2 SA1 NZ5 ZM1 BN1
B057	Q-hor.	ošípaná	krv	4	0	0				
B057	Q-hor.	ovca	krv	110	0	0				
B057	Q-hor.	koza	krv	42	2	2				NZ1

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvierá	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
B057	Q-hor.	ZOO zv.	krv	1	0	0				
B058	Besnota	líška	CNS	445	0					
B058	Besnota	pes	CNS	58	0					
B058	Besnota	mačka	CNS	48	0					
B058	Besnota	myš	CNS	2	0					
B058	Besnota	škrekčok	CNS	3	0					
B058	Besnota	zajac	CNS	1	0					
B058	Besnota	tchor	CNS	1	0					
B058	Besnota	srnec	CNS	1	0					
B058	Besnota	diviak	CNS	2	0					
B058	Besnota	jež	CNS	2	0					
B058	Besnota	potkan	CNS	2	0					
B058	Besnota	koza	CNS	1	0					
B058	Besnota	veverka	CNS	1	0					
B058	Besnota	jazvec	CNS	1	0					
B058	Besnota	plch	CNS	1	0					
B058	Besnota	iné	CNS	1	0					
B059	PTBC	HD	krv	1166	30	30				MT1 TN2 NR1 KN3 MI1
B059	PTBC	HD	trus	3003	132		98		34	PN1 SE1 SI1 TN2 BN1 PR1 NR4 KN2 TO4 ZM1 LM3 TS1 MI1 TV1
B059	PTBC	HD	orgány	25	10		2		8	HC1 LM2 LC1 PO1
B059	PTBC	HD	voda	1	1		1			KN1

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
B059	PTBC	zoo zvier.	krv	10	0					
B103	Brucelóza	HD	krv	29450	0	0				
B103	Brucelóza	HD	zmätok	124	0					
B104	Kampylobakteriόza	HD	výplašok	159	0					
B105	TBC	HD	orgány	12	0					
B105	TBC	ošípaná	orgány	29	0					
B105	TBC	ošípaná	iný mat.	12	3		3			NR1 KN1
B106	Cysticerkόza	HD	sekčný materiál	0	0					
B108	EBL	HD	krv	27918	0	0				
B108	EBL	koza	krv	2	0	0				
B110	IBR	HD	orgány	39	0				0	
B110	IBR	HD	krv	11110	2092	2092				
B110	IBR	HD	sperma	32	0		0			
B110	IBR	HD	sperma	44	0				0	
B112	Trichomonádová nákaza	HD	výpl.prep. vaku	83	0					
B151	Brucelόza	ovca	krv	682	0	0				
B151	IEB	ovce	krv	193	0	0				
B152	Brucelόza	koza	krv	163	0	0				
B152	Brucelόza	pes	krv	9	0	0				
B152	Brucelόza	fau	krv	80	0					
B152	Brucelόza	zoo zv.	krv	5	0	0				

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvierá	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
B153	CAE	koza	krv	6	0	0				
B156	Inf. zmetanie oviec	ovca	krv	78	19	19				NR1 NZ1 ZM1
B161	Maedi - Visna	ovca	krv	45	12	12				BA NR TN ZM1
B201	Inf.metritída koní	kôň	výter	182	0					
B202	ŽN	kôň	krv	380	0	0				
B205	AIE	kôň	krv	771	0	0				
B207	Babezióza koní	kone	Krv	43	0					
B208	RPK	kôň	krv	2	2	2				BA MT1
B208	RPK	kôň	orgány	1	0		0			
B209	MALL.	kôň	krv	711	0	0				
B211	EVA	kôň	krv	349	15	15				MA MT NM TT VT ZA1 DS2 PO2 NR2
B213	Svrab koní	kone	zoškrab kože	6	0					
B215	Surra (T.evansi)	kone	Krv	43	0					
B251	Atrof.rhin.ošípaných	ošípaná	výter	477	33					PN1 PK1 TO1 NZ1
B252	Cysticerkóza	ošípané	pečeň	2	1				1	GA1
B253	Brucelóza	ošípaná	krv	782	0	0				
B253	Brucelóza	ošípaná	zmätok	40	0					
B253	Brucelóza	kôň	krv	49	0	0				
B254	TGE	ošípaná	orgány	9	0				0	
B255	Trichinelóza	ošípané	svalovina	103111	1				1	RV1
B255	Trichinelóza	Diviaky	svalovina	628	1					ZM1

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
B255	Trichinelóza	Srna	svalovina	1	0					
B255	Trichinelóza	Daniel	svalovina	0	0					
B255	Trichinelóza	Medveď	svalovina	0	0					
B255	Trichinelóza	kôň	svalovina	8	0					
B257	PRRS	ošípaná	krv	1181	254	254				DS19 GA3 LV NZ TT1 NR3 TO2
B257	PRRS	ošípaná	orgány	3	0				0	
B258	Dyzentéria ošípaných	ošípaná	črevo	16	7		7			DS3 GA2 HC2
B301	Inf. bronchitída	hydina	krv	1146	910	910				
B302	ILT	hydina	krv	95	5	5				PU1
B309	Inf. burzitída	hydina	krv	1610	1495	1495				
B311	Mykopalzma	HD		11	4				4	GA TT HC MA1
B311	Mykopalzma	ošípaná		27	9				9	DS2 GA4 HC PK1
B311	Mykopalzma	hydina		2	0				0	
B311	M. gallisepticum	hydina	krv	2649	4	4				NR1
B311	M. synoviae	hydina	krv	1439	18	18				LV1
B311	M. meleagridis	hydina	krv	739	0					
B311	M. hyopneumoniae	ošípaná	krv	45	5	5				TT1 NR1 NZ1 TO1
B312	Chlamyd.	HD	krv	327	2	2				HC1 MA1
B312	Chlamyd.	ovca	krv	57	5	5				DS3 TN2
B312	Chlamyd.	koza	krv	25	0	0				
B312	Chlamyd.	mačka	krv	8	0	0				

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvierá	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
B312	Chlamyd.	vtáci	krv	2	0	0				
B312	Chlamyd.	pes	krv	6	0	0				
B313	Sall.pull.	hydina	krv	15	0	0				
B313	Sall.pull.	zoo zv.	krv	1319	0	0				
B352	Tularémia	jeleň	krv	32	0	0				
B352	Tularémia	králik	orgány	2	0					
B353	mor králikov	králik	orgány	27	0				0	
B401	Vírus.hemorag sept.	ryby	orgány	27	0		0			
B404	Jarná virémia kaprov	ryby	orgány	24	0		0			
B405	Inf.hematop.nekróza	ryby	orgány	27	0		0			
B452	Mor včelieho plodu	včely	plást	52	40		40			BA1 SE2 NR1 LV7
B452	Mor včelieho plodu	včely	melivo	58	11		11			MA1
B454	Nosemová nákaza	včely		2	0					
B455	Klieštikovitost'	včely		0	0					
C612	Toxoplazmóza	mačka	trus	620	3				3	BA2 NR1
C612	Toxoplazmóza	HD	krv	47	5	5				BN1
C612	Toxoplazmóza	pes	krv	47	11	11				BA3 BN1 NM2 PK1 TN1 NR1
C612	Toxoplazmóza	mačka	krv	108	12	12				BA4 DS1 GA2 KE1 TT2 NR1
C612	Toxoplazmóza	koza	krv	1	1	1				NR1
C612	Toxoplazmóza	zoo zv.	krv	1	0	0				
C612	TOXOPL.	HD	krv	16	0	0				

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvier	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
C612	TOXOPL.	pes	krv	40	8	8				BA3 BN1 NM2 PK1 TN1
C612	TOXOPL.	mačka	krv	103	10	10				BA4 DS1 GA2 KE1 TT2
C612	TOXOPL.	zoo zv.	krv	1	0	0				
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	HD	výter	52	43		43			DS1 GA2 BN3 HC1MA1 SA1 TN1 TT1
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	HD	orgány	79	23		23			BB1 DK1 GA1 MT1 NM1 NR1 NZ1 SA1 TO1 TT1 ZM1
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	ošípaná	črevo	105	47		47			BA1 DS4 GA2 PK2 SA1 LV2 NR1 NZ1 SA1 TO1
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	hydina	črevo	12	5		5			GA2 DS2
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	kôň	výter	1	1		1			BA1
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	pes	výter	95	84		84			BA DS GA LV MA NZ PK SC
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	pes	orgány	6	3		3			NR1 LV2
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	mačka	výter	20	16		16			BA DS PK TT
C616	Ostatné klostrídiové infekcie	králik	orgány	1	1		1			NR1
C617	Ostatné pasteurely	HD	výter	65	18		18			GA1 MA1 TT4 HC1 SC1
C617	Ostatné pasteurely	HD	orgány	273	77		77			BB1 BJ1 DK1 GA1 HC1 KE1 KN1 LC1 LM1 LV1 MT1 NM1 NR2 SA1 TO1 TT1 TV1
C617	Ostatné pasteurely	ošípaná	výter	33	28		28			GA1 DS3 HC2 PN2 PK1 TN1
C617	Ostatné pasteurely	ošípaná	orgány	265	11		11			HC1 LV1 PD1
C617	Ostatné pasteurely	koza	orgány	13	6		6			KE1
C617	Ostatné pasteurely	králik	orgány	2	1		1			NR1
C617	Ostatné pasteurely	kôň	výter	7	3		3			DS1 HC1
C619	Salmonelózy	ošípaná	orgány	241	2		2			DS1 TT1
C619	Salmonelózy	HD	orgány	179	6		6			GA1 NZ1 SA1 TO3

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetř.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
C619	Salmonelózy	králik	orgány	13	0		0			
C619	Salmonelózy	mačka	orgány	1	1		0			
C620	Kokcidióza	HD	črevo / trus	77	27				27	SE3 TT3 PN1 MA20
C620	Kokcidióza	ošípané	črevo / trus	23	1				1	PN1
C620	Kokcidióza	ovce	črevo / trus	10	3				3	TO1
C620	Kokcidióza	kozy	črevo / trus	19	11				11	SE1
C620	Kokcidióza	hydina	črevo / trus	172	108				108	BA1 DS4 GA3 MA1 TN11 TT1 KN2 TO1 MT1
C620	Kokcidióza	kone	trus	53	0				0	
C620	Kokcidióza	mäsožravce	črevo / trus	1967	144				144	BA77 DS1 KN1 PK58 TN1 TT18 NR1 SC6 BN1 MA7 LV1
C620	Kokcidióza	hlodavce	črevo / trus	217	139				139	BA7 MA3 PK3 LV1 SC1 NR4
C620	Kokcidióza	poľovná zver	črevo / trus	50	16				16	DS1 NR1 SE1 NZ2
C621	Fasciolóza	HD	črevo / trus	50	0					
C621	Fasciolóza	poľovná zver	črevo / trus	35	0					
C621	Fasciolóza	ovce	črevo / trus	10	0					
C621	Fasciolóza	kozy	črevo / trus	19	0					
C622	Filarióza	HD	črevo / trus	50	0					
C652	BVD	HD	orgány	24	0				0	
C652	BVD	HD	krv	258	117	117				DS MY ZM PN SA KN MA TO1 SE2 TT3 BN2 LE1 NR2 NZ2 TN2
C652	BVD	HD	orgány	17	0					
C652	BVD	HD	mlieko	3	1	1				SA1
C652	BVD	HD	sperma	52	0		0			

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
C655	Trichofytóza	HD	zoškrab, ster	9	3				3	TN2 MA1
C656	Inf.bov.keratokonjukt.	HD	výter	31	9		9			SC1 MA1 TN1 TT1
C802	Aktinobac.pleurop.	ošípaná	pľúca	45	7		7			DS2 HC1 PK3
C803	Parvo vírus	ošípaná	orgány	22	0				0	
C803	Parvo vírus	ošípaná	krv	25	9	9				TO1 DS2
C853	Avi. encefalitída	hydina	krv	303	257	257				PK NZ1 LV VK2
C854	BORREL.	pes	krv	328	59	59				BA36 DS8 MY1 NM2 NR2 PK2 SA1 SC2 SE2 SI1 TO1
C854	BORREL.	mačka	krv	3	0	0				
C855	Salmonelózy	hydina	kŕdeľ	5289	272		272			TT3 NR4 LV1 GA5 DS3 ZV2 SC5 TO3 MT2 ZH1 NM1 PP2 SA3 SE2 BJ1 TN3 NZ2 KN3 KE1 TV1 RS1 MI2 LC2 VK1
C856	Avi.leukóza	hydina	krv	13	3	3				BA NR1
C921	Psinka	pes	orgány	6	0				0	
X	FIP	mačka	krv	96	56	56				BA43 DS2 GA1 IL1 KE3 MA1 PK1 TT1 ZA2
X	FIV	mačka	krv	64	0	0				
X	FeLV	mačka	krv	62	3	3				BA3
X	Calici vir.	mačka	krv	1	0	0				
X	Herpes vír.	mačka	krv	1	2	2				PV1 TT1
X	Herpes vír.	pes	krv	67	33	33				TT6 BA1 DS4 LV1 RV1 NZ1 PK1 SE1 SI5 TO2
X	Herpes vír.	pes	orgány, výterv	5	0				0	
X	Ehrlichioza	pes	krv	4	0	0				
X	Leishman.	pes	krv	7	1	1				BA1
X	Sall. Enteritidis	hydina	krv	65	3	3				NZ1

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
X	Brachyspira sp.	ošípaná	orgány, trus	10	7				7	GA2 SE DS PN SC SA1
X	Chlamydióza	HD	krv	184	1	1				NZ1
X	PI -3	HD	krv	105	82	82				DS MY NZ LE PN TO SA1 TN2 BN2 TT3 ZM2
X	PI -3	HD	orgány	39	0				0	
X	Bov. Herpes vírus4	HD	krv	35	23	23				BN NZ1
X	Adenovírus	HD	krv	85	67	67				DS MA NZ LE PN RV TO TN ZM SA1 TT BN2
X	Adenovírus	hydina	krv	168	21	21				VT1 TO1
X	Coronavirus	HD	trus	25	0				0	
X	Coronavirus	pes	trus	37	3				3	
X	Rotavírus	HD	trus	28	5				5	MA TO ZM NZ1
X	Rotavírus	pes	trus	5	2				2	NR LV1
X	Parvovírus	pes	trus	37	18				18	BA5 NR4 TO2 NM DS ZC1
X	Neospora caninum	HD	krv	35	3	3				BN1
X	EDS-76	hydina	krv	178	116	116				
X	REO vírus	hydina	krv	559	485	485				
X	Inf.anémia hydiny	hydina	krv	132	64	64				
X	TRT/SHS pneumovírus	hydina	krv	92	33	33				LV1 NR2
X	Diftéria hydiny	hydina	krv	75	0					
X	Markova choroba	hydina	krv	96	0					
X	BRSV	HD	krv	88	63	63				DS NZ SA LE PN RV TO TN1 TT BN2 ZM2
X	BRSV	HD	orgány	39	0				0	

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres+počet lokalít
		zvíera	materiál	vyšetr.	pozit.	sérol.	kultiv.	histol.	iné	
X	Cryptosporidium	HD	trus	45	13				13	GA KA NR NZ Z 1 SA2
X	Lawsonia intracell.	ošípaná	črevo	19	5				5	GA DS TT1 SE2
X	Chlamydia psittaci	vtáky	orgány	4	0					
X	EBHS	králik	krv	100	0					
X	Koi Herpes vírus	ryby	orgány	19	0				0	
X	Cirkovírus	ošípaná	krv	21	10	10				TT1

* - vzorky boli odoslané do RP v ŠVÚ Zvolen

Vyhodnotenie laboratórnej diagnostiky potratov za rok 2008

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

tabuľka 4a

Hodnotené obdobie: rok 2008

Hovädzí dobytok

Počet vzoriek	Smer vyšetrenia	Krvné sérum		Plod		Plodové obaly		Poznámka
		Počet vzoriek		Počet vzoriek		Počet vzoriek		
		Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	
	Brucelóza	1525	0	8	0	116	0	
	Q horúčka	1525	79					
	IBR	1525	787					
	Chlamydióza	86	1					
	L. pomona	1525	1					
	L. gripotyphosa	1525	0					
	L. sejroe	1525	153					
	L. hardjo	1525	150					
	L. icterohaemorhagie	1525	0					
	L. bratislava	1525	46					

Ošipané

Počet vzoriek	Smer vyšetrenia	Krvné sérum		Plod		Plodové obaly		Poznámka
		Počet vzoriek		Počet vzoriek		Počet vzoriek		
		Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	
	Brucelóza	531	0	8	0	32	0	
	Aujeszkyho choroba	531	0					
	L. pomona	531	1					
	L. gripotyphosa	531	0					
	L. sejroe	531	3					
	L. icterohaemorhagie	531	0					
	L. bratislava	531	9					
	L. hardjo	531	3					
	L. iný sérovar	0	0					
	PRRS	531	170					

Ovce

Počet vzoriek	Smer vyšetrenia	Krvné sérum		Plod		Plodové obaly		Poznámka
		Počet vzoriek		Počet vzoriek		Počet vzoriek		
		Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	
	Brucelóza	43	0			1	0	
	Q horúčka	43	0					
	Chlamydióza	6	0					
	L. sejroe	43	0					
	L. hardjo	43	0					
	L. icterohaemorhagie	43	0					
	L. gripotiphosa	43	0					
	L. pomona	43	0					
	L.bratislava	43	0					

Kozy

Počet vzoriek	Smer vyšetrenia	Krvné sérum		Plod		Plodové obaly		Poznámka
		Počet vzoriek		Počet vzoriek		Počet vzoriek		
		Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	
	Brucelóza	13	0	1	0			
	Q horúčka	13	2					
	Chlamydióza	0	0					
	L. sejroe	13	0					
	L. hardjo	13	0					
	L. icterohaemorhagie	13	0					
	L.gripotiphosa	13	0					
	L.pomona	13	0					
	L.bratislava	13	0					

Kone

Počet vzoriek	Smer vyšetrenia	Krvné sérum		Plod		Plodové obaly		Poznámka
		Počet vzoriek		Počet vzoriek		Počet vzoriek		
		Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	Vyšetrené	Pozitívne	
	Brucelóza			1	0			
	Q horúčka							
	Chlamydióza							
	L. sejroe							
	L. hardjo							
	L. icterohaemorrhagiae							
	L. gripotyphosa							
	L. pomona							
	Infekčná metritída							

DIAGNOSTIKA MASTITÍD

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

		HD	ovce	kozy
Počet vyšetrených vzoriek zvierat		2770		12
Počet zvierat s bakt. nálezom		1566		0
Nález	Streptococcus agalactiae	110		
	Streptococcus dysgalactiae	186		
	Streptococcus uberis	17		
	beta hemolytické streptokoky			
	iné streptokoky	66		
	Staphylococcus aureus	322		
	Corynebacterium sp.	12		
	koliformné baktérie	296		
	Klebsiella sp.			
	Pseudomonas aeruginosa	22		
	Pasteurella sp.	3		
	iné*			
	Escherichia coli	197		
	Staphylococcus sp.	225		

* uveďte najčastejšie zistené iné

Reprodukcia - celkový prehľad činnosti

Tabuľka 6

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

Druh zvierat		andrologická diagnostika					gynekologická diagnostika											
		semeno		konzerv médiá	výplašky		počet vyš plemenn	mater. laváže	cervik. výtery	biopsia endometr	iné	previer.p ofn. podniku	počet vyštr. zvierat	z toho ochorenia				
		čerstvé	konz		vyhov.	nevyh								infek čné	ovar.	uter.	iné	bez pat. nálezu
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r
hov. dobytok			66		102													
ošípané		307	48	6	111													
ostatné			25															
s p o l u		307	139	6	213													
z toho nevyhovuje STN, ON	HD																	
	ošípané	37																
	ostatné		16															
	s p o l u	37	16															

S e m e n o		b ý k y				k a n c e				ostatné plemenníky				konzervačné médiá	
		čerstvé		konzervované		čerstvé		konzervované		čerstvé		konzervované		a	b
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
vyšetrenie	vitálne, letálne denzita														
	motilita			12		7									
	morfológia			66		241	1								
	cytochemické														
	biochemické														
	funkčné														
	bakteriologické			52		266	36	48			25	16		6	
	mykologické			52		320	32								
	virologické			76											
	iné														
	kontrolný súčet			258		834	69	48			25	16		6	

Mykológia - prehľad vzoriek vyšetrení a nálezov

Tabuľka 7

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Rok 2008

Druh materiálu		Počet		Pozitívne nálezy										
		vzoriek	vyšetrení	Aspergillus fumigatus	Aspergillus flavus	Iné druhy Aspergillus	Trichophyton verrucosum	Iné druhy Trichophyton	Stachybotris alternans	Candida	Fusarium sp.	iné*		
Pitevný materiál	hov. dobytok	0	0											
	zmetky HD	0	0											
	iné prežúvavce	0	0											
	kone	0	0											
	ošípané	0	0											
	hydina hrabavá	1424	1424	549	56	8						65		
	hydina vodná	2	2											
	ryby	0	0											
	iné	6	6		4									
	s p o l u	1432	1432	549	60	8	0	0	0	0	0	65	0	0
Krmivá	objem. krmivá	85	128	19	25	8					26	36		
	kŕmne zmesi	452	630	50	42	20					25	43		
	komponenty	174	174	2	2	2					11	6		
	iné	52	52									1		
	s p o l u	763	984	71	69	30	0	0	0	0	62	86	0	0
Zoškrapy	hov. dobytok	9	9				3							
	ošípané													
	pes	574	605					12		16		204		
	iné	200	400											
	s p o l u	783	1014	0	0	0	3	12	0	16	0	204	0	0
Iný materiál	živočíšne	2	2									1		
	rastlinné													
	kmene na typiz.													
	stery	203	203			10						18		
	vajcia násadové	68	118	40										
	podstielka	9	9											
	obsah bachora													
	ejak. a výplašky	391	391	12	1							19		
	včely													
	iné	571	3027	11	55									
	s p o l u	1244	3750	63	56	10	0	0	0	0	0	38	0	0
Spolu	4222	7180	683	185	48	3	12	0	16	62	393	0	0	

* uveďte najčastejšie zistené iné

Nález leptospir

Tabuľka 8

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

Druh vzoriek	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek	Leptospira												
			grippityphosa	sejroe	pomona	icterohaemorrhagiae	bratislava	hardjo	mitis	Petrik	canicola			spec.	
hov. dobytok	1 966	217		204	1		46	177							
ošípané	977	21		6	7		12	3							
ovce	49	0													
kozy	43	3					3								
kone	28	0													
psi	31	3				2	1								
králiky	0	0													
zoozvieratá	1	1				1									
voľne žijúce zvieratá	1	0													
SPOLU	3 096	245		210	8	3	62	180							

PARAZITOLÓGIA – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

Tabuľka 9

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

hodnotené obdobie : rok 2008

	Vzorky - pitevný materiál	Vzorky - trus	Výplašky prepuc.vaku	Krv	Materiál na ektoparazity	Iné	Spolu
Počet vyšetrených vzoriek	331	2511	90	201	181	103770	107 084
Počet vyšetrení	1 115	8 116	144	673	381	106001	116 430

Pozitívne nálezy													
Druh vyšetřovaného materiálu	Hov dobytok	Ošipané	Ovce	Kozy	Hydina		Kone	Mäsožravce	Hlodavce	Poľovná zver	Exoty	Iné	Spolu
					hrabavá	vodná							
Vzorky (pitevný materiál)													
Koccié	7	1			71			4	12	7			102
Iné protozoá								2					2
Motolice													0
Pásomnice		1											1
Pľúcne červy													0
Žalúdočno-črevné červy		1			12			5	7	1		9	35
Trichinella sp.										1			1
Nosema apis													0
Vzorky (trus)													
Koccié	20	1	3	11	37	0	0	240	91	45	3	12	463
Iné protozoá	6	1					1	513	1		1	1	524
Motolice													0
Pásomnice								2				1	3
Pľúcne červy			1	10				41	1	10			63
Žalúdočno-črevné červy	2	1	3	17	49	1	1	2	19	63	16	55	229
Iné													0
Materiál na ektoparazity													
Ektoparazity	0	0					2	51	22		1	6	82
Krv													
Babesia sp.								35					35
Iné krvné parazity								3					3
Iný materiál													
Protozoa												3	3
Iné													0
Spolu pozitívnych nálezov	35	6	7	38	169	1	4	898	153	127	21	87	1546

RYBY – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

Druh materiálu	Počet		Nálezy											
	vzoriek	vyšetrení	parazitózy				bakteriózy			virózy		mykózy	otravy	iné
			a	b	c	*iné	a	b	*iné	a	b			
Ryby	13	24	2	7	2							0		
Plôdik														
Voda													1	
Iné														
Spolu													1	

Parazitózy- a) motolice b) c) doplňte * iné uved'te

b=Ichthiophthirius multifiliis

c=Trichodina sp.

Bakteriózy – a) Aeromonas b) Flexibacter c) Edwardsiella *iné uved'te

VČELY – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

Druh materiálu	Počet		Nálezy											
	vzoriek	vyšetrení	parazitózy				bakteriózy			virózy		mykózy	otravy	iné
			a	b	c	*iné	a	b	*iné	a	b			
Včely	2	2	0									0		
Plásty	52	260					40							
Melivo	58						11							
Spolu	112	262	0				51					0		

Parazitózy- a) nozematóza b) akarapidóza c) varoáza *iné uved'te

Bakteriózy – a) mor včelieho plodu b) hniloba *iné uved'te

TOXIKOLÓGIA

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Tabuľka 12

Hodnotené obdobie: rok 2008

	Pozitívne nálezy								
	Hovädzí dobytok	Ošípané	Hydina	Mäsožravce	Ovce	Iné zvieratá	Iný materiál	Krmivá	Spolu
Dusičnan - Dusitan							3		3
NaCl			1						1
Ťažké kovy (spolu)									
Hg									
Pb									
Iné									
Rodenticídy (spolu)									
Kumarínové				8		1	1		10
Fosfidy									
Iné									
Iné pesticídy						1			1
Močovina									
Alkaloidy							1	2	3
Mykotoxíny									
Bach.									
acidóza	1								1
Antikokcidiká									
Iné							6		6
Spolu pozit. nálezy	1	0	1	8	0	2	11	2	25
Spolu vyšetř. vzoriek	1	5	5	17	0	13	255	156	452
Spolu vyšetření	3	5	5	25	0	20	927	288	1273

Poruchy látkového metabolizmu

Tabuľka 13

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2008

				Počet vyšetř. chovov	Počet chovov bez porúch	Najčastejšie zisťované poruchy - počet chovov												
						a	b	c	d	e	f	g	h	ch	i	j	k	
Dospelý hovädzí dobytok	Vysokoprodukčné chovy	dôvod vykonania MPT	prevencia	12	3	5	0	3	2	2	1	0	3	7	8	3	5	
			nízke zabrezávanie	32	0	21	0	9	1	5	2	0	13	28	26	12	6	
			nízka užitočnosť	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			chorobnosť teliat	9	0	1	0	6	1	2	0	0	3	7	8	4	4	
			časté uľahnutia	12	0	4	0	7	1	3	1	0	4	12	10	4	9	
			retencie	6	0	2	0	4	0	1	0	0	3	6	5	3	6	
			iné	2	0	0	0	2	0	1	0	0	1	2	2	1	2	
	Ostatné chovy	dôvod vykonania MPT	prevencia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			nízke zabrezávanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			nízka užitočnosť	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			chorobnosť teliat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			časté uľahnutia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			retencie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
			iné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
spolu			73	3	33	0	31	5	14	4	0	27	62	59	27	32		
Ostatné druhy zvierat	teľatá		13	0	4	0	0	3	7	0	0	3	4	5	2	10		
	kone		6	0	0	0	0	0	2	0	0	2	6	6	3	3		
	ovce		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	hydina		7	0	2	0	0	0	2	0	0	1	4	3	2	3		
	ošípané		6	0	1	0	2	1	1	1	0	3	5	4	2	3		
	iné		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

Vysvetlivky :

- a) acidózy
- b) alkalózy
- c) ketoacidózy
- d) ketózy
- e) hypoproteinémie

- f) hyperproteinémie
- g) hyperglykémie
- h) hypoglykémie
- ch) enzymatické

- i) makroprvky
- j) mikroprvky
- k) iné poruchy

Prehľad výsledkov vyšetrenia krmív

Tabuľka krmivá 14

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: **rok 2008**

DRUH KRMIVA	POČET					Hlavné dôvody, prečo neboli vzorky posúdené ako nezávadné					
	vzoriek	vyšetrení	nezávadných	podmienečne použiteľných	závadných	zmyslové	bakterio- logické	mykologické	fyzikálno - chemické	nedodržaná receptúra	iné
krmne zmesi pre HD	196	457	188	6	2		1	5	1		1
krmne zmesi pre ošípané	242	1022	222	15	5			4	5		11
krmne zmesi pre hydinu	308	1412	280	12	16		11	14	1		1
krmne zmesi pre ost. zvieratá	86	348	84	2				2			
mliečna výživa	18	91	17		1				1		
mäsokostné múčky	22	29	18		4		4				
rybie múčky	20	54	20								
ostat. krmivá živ. pôvodu	165	330	159		6		6				
obilniny a ich produkty	181	636	176	5				4	1		
bielk. krm. rastl. pôv.	61	182	59	2				2			
siláže, senáže	316	4369	298	13	5			4	14		
koncentráty	4	10	3	1							1
premixy	11	40	11								
suché obj. krmivá	15	34	14		1			1			
doplnkové látky	5	15	5								
voda	18	72	13	1	4		4	4	5		
iné krmivá	112	327	107	3	2			4	1		
SPOLU	1780	9428	1674	60	46		26	44	29		14